

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

GRUPY KAPITAŁOWEJ PAMAPOL

ZA OKRES 01.01.2014 R. – 31.12.2014 R.

Rusiec, 30 kwietnia 2015

SPIS TREŚCI

1. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe według MSSF	4
1.1. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2014 i 31.12.2013 (w tys. zł). 4	
1.2. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. (w tys. zł)	6
1.3. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym w okresie od 01.01.2014 r. Do 31.12.2014 r. (w tys. zł).....	8
1.4. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym w okresie od 01.01.2013 r. Do 31.12.2013 r. (w tys. zł).....	9
1.5. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. (w tys. zł)	10
2. Dodatkowe informacje do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r.	12
2.1. Dane jednostki dominującej	12
2.2. Powiązania kapitałowe na dzień 31.12.2014 r.	12
2.3. Okresy, za które prezentowane jest skonsolidowane sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe.....	14
2.4. Skład organów Spółki:	14
2.5. Informacja o podstawie sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, walucie sprawozdania oraz zastosowanych zaokrągleniach	15
2.6. Omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji), pomiaru wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego.....	20
2.7. Korekta błędu oraz zmiana zasad rachunkowości	36
2.8. Wskazanie co najmniej podstawowych pozycji skonsolidowanego bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego i porównywalnych skonsolidowanych danych finansowych, przeliczonych na EURO, ze wskazaniem zasad przyjętych do tego przeliczenia.	37
2.9. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej i wyniku.	38
2.9.1. Przejęcia oraz sprzedaż jednostek zależnych	38
2.9.2. Wartość firmy.....	39
2.9.3. Wartości niematerialne.....	39
2.9.4. Rzeczowe aktywa trwale.....	42
2.9.5. Aktywa w leasingu	44
2.9.5.1. Leasing finansowy	44
2.9.5.2. Leasing operacyjny	46
2.9.6. Nieruchomości inwestycyjne.	47
2.9.7. Aktywa oraz zobowiązania finansowe	48
2.9.7.1. Kategorie aktywów oraz zobowiązań finansowych.....	48
2.9.7.2. Należności i pożyczki	51
2.9.7.3. Pochodne instrumenty finansowe	52
2.9.7.4. Pozostałe aktywa finansowe	53
2.9.7.5. Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	54
2.9.7.6. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań	57
2.9.7.7. Pozostałe informacje dotyczące instrumentów finansowych.....	62
2.9.7.7.1. Informacja o wartości godziwej instrumentów finansowych	62

2.9.7.7.2.	Dodatkowe informacje o metodach wyceny instrumentów finansowych ujętych w skonsolidowanym bilansie w wartości godziwej	63
2.9.7.7.3.	Przekwalifikowanie.....	64
2.9.7.7.4.	Wyłączenie z bilansu.....	64
2.9.8.	Aktywa oraz rezerwa na podatek odroczoney.....	64
2.9.9.	Zapasy	66
2.9.10.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.....	67
2.9.11.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	68
2.9.12.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana.....	69
2.9.13.	Kapitał własny	69
2.9.13.1.	Kapitał podstawowy	69
2.9.13.2.	Udziały niedające kontroli.....	69
2.9.14.	Świadczenia pracownicze	70
2.9.14.1.	Koszty świadczeń pracowniczych	70
2.9.14.2.	Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych.....	70
2.9.15.	Pozostałe rezerwy	71
2.9.16.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania.....	72
2.9.17.	Rozliczenia międzyokresowe.....	72
2.9.18.	Przychody i koszty operacyjne	73
2.9.18.1.	Koszty według rodzaju	73
2.9.18.2.	Pozostałe przychody operacyjne	73
2.9.18.3.	Pozostałe koszty operacyjne.....	74
2.9.19.	Przychody i koszty finansowe	74
2.9.19.1.	Przychody finansowe.....	74
2.9.19.2.	Koszty finansowe	75
2.9.20.	Podatek dochodowy	76
2.9.21.	Zysk na akcję i wypłacone dywidendy	76
2.9.21.1.	Zysk na akcję.....	76
2.9.21.2.	Dywidendy	76
2.9.22.	Przepływy pieniężne	77
2.9.23.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	77
2.9.24.	Aktywa oraz zobowiązania warunkowe	80
2.9.25.	Ryzyko dotyczące instrumentów finansowych.....	87
2.9.25.1.	Ryzyko rynkowe.....	87
2.9.25.2.	Ryzyko kredytowe.....	89
2.9.25.3.	Ryzyko płynności	91
2.9.26.	Zarządzanie kapitałem	92
2.9.27.	Zdarzenia po dniu bilansowym.....	93
2.9.28.	Pozostałe informacje.....	94
2.9.28.1.	Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki dominującej	94
2.9.28.2.	Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki dominującej.....	94
2.9.28.3.	Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	94
2.9.28.4.	Zatrudnienie.....	94
2.9.29.	Rachunkowość segmentów	95
3.	Zatwierdzenie do publikacji	99

1. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe według MSSF.

1.1. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2014 i 31.12.2013 (w tys. zł).

	nota	Stan na 2014.12.31	Stan na 2013.12.31
AKTYWA			
I. AKTYWA TRWAŁE		158 986	167 180
Wartość firmy	2.9.2.	1 672	1 673
Wartości niematerialne i prawne	2.9.3.	4 654	4 739
Rzeczowe aktywa trwałe	2.9.4.	133 263	139 291
Nieruchomości inwestycyjne	2.9.6.	148	835
Inwestycje w jednostkach zależnych			
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych			
Należności i pożyczki	2.9.7.	11 616	13 390
Pochodne instrumenty finansowe	2.9.7.		
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	2.9.7.	5	5
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	2.9.17.		
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2.9.8.	7 628	7 247
II. AKTYWA OBROTOWE		178 951	164 378
Zapasy	2.9.9.	83 075	74 005
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	2.9.10.	87 941	83 022
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		872	481
Pożyczki	2.9.7.	417	103
Pochodne instrumenty finansowe	2.9.7.		
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	2.9.7.	302	333
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	2.9.17.	1 612	1 022
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2.9.11.	3 505	2 598
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	2.9.12.	1 227	2 814
AKTYWA RAZEM		337 937	331 558

PASYWA			
I. KAPITAŁ WŁASNY		95 915	95 369
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		94 873	94 252
Kapitał podstawowy	2.9.13.	23 167	23 167
Akcje własne			
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		56 496	56 496
Pozostałe kapitały			
Zysk (strata) z lat ubiegłych		14 589	38 342
Zysk (strata) netto		621	- 23 753
Udziały niedające kontroli		1 042	1 117
II. ZOBOWIĄZANIA		242 022	236 189
Zobowiązania długoterminowe		73 681	48 288
Długoterminowe kredyty i pożyczki, inne instrumenty dłużne	2.9.7.4.	46 937	18 045
Leasing finansowy	2.9.5.	3 138	4 053
Pochodne instrumenty finansowe	2.9.7.		
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2.9.8.	7 839	7 774
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	2.9.14.	1 302	1 148
Pozostałe rezerwy długoterminowe	2.9.15.	126	
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	2.9.17.	14 339	17 268

Zobowiązania krótkoterminowe		168 341	187 901
Krótkoterminowe kredyty i pożyczki	2.9.7.5.	64 842	83 387
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	2.9.16.	90 223	87 462
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		62	158
Leasing finansowy	2.9.5.	2 260	2 142
Pochodne instrumenty finansowe	2.9.7.	153	
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	2.9.14.	6 420	5 667
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	2.9.15.	1 834	3 617
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	2.9.17.	2 297	2 803
Zobowiązania związane z aktywami trwałymi zakwalifikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		250	2 665
PASYWA RAZEM		337 937	331 558

WARTOŚĆ KSIĘGOWA NA JEDNĄ AKCJĘ (w zł)	Stan na 2014.12.31	Stan na 2013.12.31
Wartość księgowa	94 873	94 252
Liczba akcji	23 166 700	23 166 700
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	4,10	4,07

**1.2. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od
01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. (w tys. zł).**

	Rok 2014			Rok 2013		
	Działalność kontynuowana	Działalność zaniechana	Działalność ogółem	Działalność kontynuowana	Działalność zaniechana	Działalność ogółem
Przychody ze sprzedaży	379 964		379 964	422 092	35 800	457 892
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	307 074		307 074	324 934	31 145	356 079
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	72 890		72 890	97 158	4 655	101 813
Koszt własny sprzedaży (koszt sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów)	296 385		296 385	345 292	30 566	375 858
Koszt sprzedanych produktów i usług	232 269		232 269	258 646	26 274	284 920
Koszt sprzedanych towarów i materiałów	64 116		64 116	86 646	4 292	90 938
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	83 579		83 579	76 800	5 234	82 034
Koszty sprzedaży	49 648		49 648	46 110	1 179	47 289
Koszty ogólnego zarządu	30 814		30 814	33 557	4 574	38 131
Zysk (strata) ze sprzedaży	3 117		3 117	- 2 867	- 519	- 3 386
Pozostałe przychody operacyjne	11 384		11 384	7 009	5 560	12 569
Pozostałe koszty operacyjne	7 638		7 638	9 848	10 520	20 368
Zysk (strata) ze sprzedaży jednostek zależnych (+/-)	274		274	- 6 466		- 6 466
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	7 137		7 137	- 12 172	- 5 479	- 17 651
Przychody finansowe	1 594		1 594	2 270	2	2 272
Koszty finansowe	8 154		8 154	9 549	1 578	11 127
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	577		577	-19 451	- 7 055	- 26 506
Podatek dochodowy	31		31	- 2 247	89	-2 158
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	546		546	- 17 204		- 17 204
Działalność zaniechana						
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej					- 7 144	-7 144
Zysk (strata) netto	546		546	-17 204	- 7 144	- 24 348
- w tym zysk (strata) netto mniejszości	-75		-75	- 595		- 595
- w tym zysk (strata) netto akcjonariuszy podmiotu dominującego	621		621	- 16 609	- 7 144	- 23 753

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Rok 2014	Rok 2013
Zysk (strata) netto	546	-24 348
POZOSTAŁE DOCHODY CAŁKOWITE		
Pozycje nie przenoszone do wyniku		
Przeszacowanie środków trwałych		
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji nie przenoszonych do wyniku		
Pozycje przenoszone do wyniku		
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych		
Różnice kursowe z wyceny oddziałów działających za granicą		
Różnice kursowe przeniesione do wyniku finansowego - sprzedaż oddziałów zagranicznych		
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji przenoszonych do wyniku		
Pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		
Całkowite dochody	546	-24 348

Zysk ogółem przypadający na

	Rok 2014	Rok 2013
- akcjonariuszy jednostki dominującej	621	-23 753
- udziały nie dające kontroli	-75	- 595

Łączne całkowite dochody przypadające na

- akcjonariuszy jednostki dominującej	621	- 23 753
- udziały nie dające kontroli	-75	- 595

1.3. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym w okresie od 01.01.2014 r. Do 31.12.2014 r. (w tys. zł).

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kapitał przypadający na udziałowców jednostki dominującej				Udziały niedające kontroli	Kapitał własny razem	
	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Różnice kursowe z przeliczenia	Zyski zatrzymane			Razem
Saldo na początek okresu sprawozdawczego 01.01.2014 r.	23 167	56 496		14 589	94 252	1 117	95 369
Korekta błędu podstawowego							
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości							
Saldo po zmianach	23 167	56 496		14 589	94 252	1 117	95 369
Emisja akcji							
Emisja akcji w związku z realizacją opcji (program płatności akcjami)							
Wycena opcji (program płatności akcjami)							
Zmiana struktury grupy kapitałowej – transakcje z mniejszością							
Dywidendy							
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał							
Razem transakcje z właścicielami							
Zysk netto za okres sprawozdawczy od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r.				621	621	-75	546
Inne całkowite dochody							
Inne całkowite dochody za okres od 01.01 do 31.12.2014 r.							
Podatek dochodowy odnoszący się do składników innych dochodów całkowitych							
Razem całkowite dochody				621	621	-75	546
Przeniesienie do zysków zatrzymanych (sprzedaż przeszacowanych środków trwałych)							
Saldo na koniec okresu sprawozdawczego 31.12.2014 r.	23 167	56 496		15 210	94 873	1 042	95 915

1.4. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym w okresie od 01.01.2013 r. Do 31.12.2013 r. (w tys. zł).

WYSZCZEGÓLNIENIE	Kapitał przypadający na udziałowców jednostki dominującej					Udziały niedające kontroli	Kapitał własny razem
	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Różnice kursowe z przeliczenia	Zyski zatrzymane	Razem		
Saldo na początek okresu sprawozdawczego 01.01.2013 r.	23 167	56 496		38 342	118 005	1 712	119 717
Korekta błędu podstawowego							
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości							
Saldo po zmianach	23 167	56 496		38 342	118 005	1 712	119 717
Zmiany w kapitale własnym w okresie sprawozdawczym od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r.							
Emisja akcji							
Emisja akcji w związku z realizacją opcji (program płatności akcjami)							
Wycena opcji (program płatności akcjami)							
Zmiana struktury grupy kapitałowej – transakcje z mniejszością							
Dywidendy							
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał							
Razem transakcje z właścicielami							
Zysk netto za okres sprawozdawczy od 01.01.2013 r. do 31.12.2013 r.				- 23 753	-23 753	- 595	-24 348
Inne całkowite dochody							
Inne całkowite dochody za okres od 01.01 do 31.12.2013 r.							
Podatek dochodowy odnoszący się do składników innych dochodów całkowitych							
Razem całkowite dochody				-23 753	-23 753	-595	-24 348
Przeniesienie do zysków zatrzymanych (sprzedaż przeszacowanych środków trwałych)							
Saldo na koniec okresu sprawozdawczego 31.12.2013 r.	23 167	56 496		14 589	94 252	1 117	95 369

1.5. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. (w tys. zł).

	okres od 2014.01.01 do 2014.12.31	okres od 2013.01.01 do 2013.12.31
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej (metoda pośrednia)</i>		
Zysk netto przed opodatkowaniem	577	- 26 506
Korekty:		
Amortyzacja i odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe	12 506	14 360
Amortyzacja i odpisy aktualizujące wartości niematerialne i prawne	235	253
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości firmy		
Zysk (strata) na sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	3 285	- 265
Zmiana wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych		
Zysk (strata) na sprzedaży aktywów finansowych	-3 404	6 452
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	508	- 171
Zmiany wartości godziwej aktywów (zobowiązań) finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat		
Przychody i koszty z tytułu odsetek oraz dywidend	5 897	6 674
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych		
Odpis ujemnej wartości firmy		
Zyski (starty) kursowe	123	- 26
Inne korekty		175
Korekty razem	19 150	27 452
Zmiana stanu zapasów	- 9 516	32 404
Zmiana stanu należności	- 4 393	26 511
Zmiana stanu zobowiązań	9 228	- 57 979
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	- 6 038	2 469
Inne korekty		
Zmiany w kapitale obrotowym	- 10 719	3 405
Wpływy (wydatki) z rozliczenia instrumentów finansowych		
Zapłacone odsetki z działalności operacyjnej		
Zapłacony podatek dochodowy	59	- 371
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	9 067	3 980
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</i>		
Nabycie jednostki zależnej pomniejszone o przyjęte środki pieniężne		
Inne wpływy z aktywów finansowych		
Wpływy ze sprzedaży jednostek zależnych		3 613
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych	- 183	- 70
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych		
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	- 8 645	-10 928
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	3 767	731
Wydatki na nabycie nieruchomości inwestycyjnych		
Wpływy ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych	250	
Wydatki na nabycie pozostałych aktywów finansowych	- 26	- 10
Wpływy ze sprzedaży pozostałych aktywów finansowych	15	24
Udzielone pożyczki	- 150	- 514
Otrzymane spłaty udzielonych pożyczek	100	710
Wpływy z otrzymanych dotacji rządowych	738	
Odsetki otrzymane	7	
Otrzymane dywidendy		
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej	- 4 127	- 6 444
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej</i>		
Wpływy netto z tytułu emisji akcji		

Nabycie akcji własnych		
Wpływy z tytułu emisji weksli		658
Wykup weksli	- 1 163	
Otrzymane kredyty i pożyczki	17 268	33 231
Spłaty kredytów i pożyczek	- 11 053	- 34 421
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	- 2 649	- 3 551
Odsetki zapłacone	- 6 376	- 6 621
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom Spółki		
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom mniejszościowym		
Inne wydatki finansowe	- 59	- 3 521
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	- 4 032	- 14 225
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych	908	- 16 689
Środki pieniężne i ekwiwalenty na początek okresu	2 595	19 283
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów z tytułu różnic kursowych		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	3 503	2 595

2. Dodatkowe informacje do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r.

2.1. Dane jednostki dominującej

Nazwa: PAMAPOL S.A.

Siedziba: 97-438 Rusiec, ul. Wieluńska 2

Podstawowy przedmiot działalności:

- przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu (PKD 10.11 Z),
- przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu (PKD 10.12 Z),
- produkcja wyrobów z mięsa, wyłączając wyroby z mięsa drobiowego (PKD 10.13 Z),
- pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw (PKD 10.39 Z),
- wytwarzanie gotowych posiłków i dań (PKD 10.85 Z),
- sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów z mięsa (PKD 46.32 Z),
- transport drogowy towarów (PKD 49.41 Z),
- pośrednictwo w sprzedaży czasu i miejsca na cele reklamowe w mediach drukowanych (PKD 73.1B),
- pośrednictwo w sprzedaży czasu i miejsca na cele reklamowe w mediach elektronicznych (internet)(PKD 73.12 C),
- leasing finansowy (PKD 64.91 Z),
- wynajem i dzierżawa samochodów osobowych furgonetek (PKD 77.11 Z),
- działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów (PKD 82.30 Z),

Branża klasyfikacji przyjętej przez rynek – przemysł spożywczy

Akcje Spółki znajdują się w obrocie na rynku podstawowym GPW w Warszawie S.A. Od 20 czerwca 2006 roku do 7 sierpnia 2006 roku w obrocie na rynku regulowanym znajdowało się 6.000.000 szt. praw do akcji serii B Spółki.

Po zarejestrowaniu akcji przez Sąd w dniu 14 lipca 2006 r. Zarząd Giełdy dnia 4 sierpnia 2006 r. podjął uchwałę o wycofaniu z obrotu praw do akcji z dniem 7 sierpnia 2006 r. oraz o wprowadzeniu do obrotu na rynku podstawowym akcji serii B z dniem 8 sierpnia 2006.

Ponadto 24 sierpnia 2006 roku do obrotu giełdowego wprowadzono 17.166.700 sztuk akcji serii A.

Organ prowadzący rejestr:

Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział KRS

Numer KRS: 0000211414

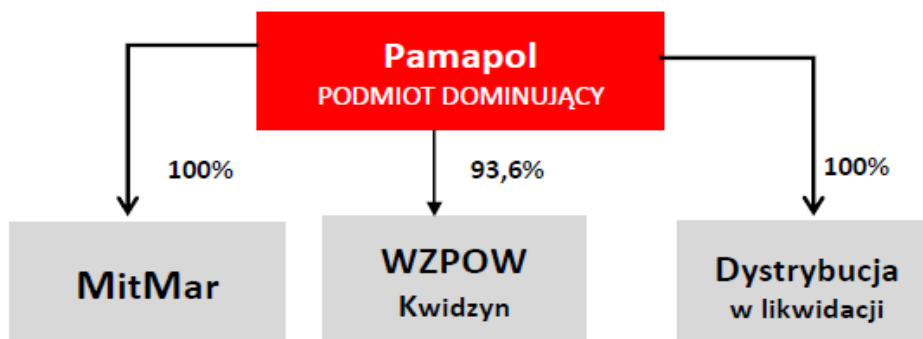
2.2. Powiązania kapitałowe na dzień 31.12.2014 r.

„PAMAPOL” S.A. posiada udziały w następujących spółkach:

- WZPOW Sp. z o.o. – 93,65 % udziałów (93,65 % głosów na WZW)
Data nabycia udziałów – 08.12.2005 r. – 31.12.2011 r.
- MITMAR Sp. z o.o. - 100 % udziałów (100 % głosów na WZW)
Data nabycia 60 % udziałów – 31.05.2007 r.
Data nabycia 40 % udziałów – 29.02.2008 r.

- Dystrybucja Sp. z o.o. w likwidacji – 100 % udziałów (100% głosów na WZW)
Data nabycia udziałów – 14.06.2007 r.

Struktura Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2014 r. przedstawia się następująco:

Warmińskie Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Kwidzyn Sp. z o.o.

Kapitał zakładowy spółki stanowi kwotę 17.035.600,00 zł i dzieli się na 340.712 udziałów po 50 zł każdy.

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- przetwórstwo warzyw i owoców,
- prowadzenie działalności handlowej (wyroby własne i towary),
- świadczenie usług składowania i przechowywania towarów,
- świadczenie usług związanych z uprawami warzyw i ich zbiorem,
- świadczenie usług z tytułu przerobu warzyw.

Organ prowadzący rejestr : Sąd Rejonowy w Gdańsku, XII Wydział KRS

Nr KRS: 0000024224

Spółka jest konsolidowana metodą pełną.

MITMAR Sp. z o.o.

Kapitał zakładowy spółki stanowi kwotę 10.500.000,00 zł i dzieli się na 105.000 udziałów po 100 zł każdy.

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- produkcja mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu i królików,
- produkcja mięsa z drobiu i królików,
- produkcja konserw, przetworów z mięsa, podrobów mięsnych i krwi,
- działalność usługowa związana z wytwarzaniem wyrobów z mięsa,
- sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów z mięsa.

Organ prowadzący rejestr : Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi , XX Wydział Gospodarczy KRS

Nr KRS: 0000281684

Spółka jest konsolidowana metodą pełną.

Dystrybucja Sp. z o.o. w likwidacji

Kapitał zakładowy spółki stanowi kwotę 1.000.000,00 zł i dzieli się na 2.000 udziałów po 500 zł każdy.

Przedmiotem działalności Spółki jest:

- sprzedaż hurtowa realizowana na zlecenie,
- działalność agentów zajmujących się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych,
- reklama,
- działalność związana z organizacją targów i wystaw

Organ prowadzący rejestr : Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi , XX Wydział Gospodarczy KRS

Nr KRS: 0000286231

Spółka jest konsolidowana metodą pełną.

W dniu 6 listopada 2014 r. został przesłany do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wniosek o otwarcie postępowania likwidacyjnego Dystrybucja Sp. z o.o. który został przez Sąd przyjęty w dniu 14 stycznia 2015 r. i otworzono postępowanie likwidacyjne.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym przeprowadzono następującą transakcję, która ma wpływ na reorganizację Grupy Kapitałowej:

- sprzedaż jednostki zależnej Huta Szkła "Sławno" Sp. z o.o. w Sławno

Szerszy opis wpływu przeprowadzonych transakcji na sytuację finansową oraz majątkową Grupy Kapitałowej został przedstawiony w nocie nr 2.9.1. dotyczącej przejęć jednostek gospodarczych oraz sprzedaży spółek zależnych.

Czas trwania Spółki dominującej oraz wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jednostek objętych konsolidacją jest nieoznaczony.

2.3. Okresy, za które prezentowane jest skonsolidowane sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe.

Sprawozdanie finansowe sporządzone jest za okres od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r.

Porównywalne dane dotyczące skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, sprawozdania ze zmian w kapitale własnym, rachunku wyników oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych stanowią dane Grupy Kapitałowej PAMAPOL S.A. za okres 01.01.2013 – 31.12.2013 r.

2.4. Skład organów Spółki:

Na dzień 31.12.2014 r. w skład Zarządu wchodził:

Diego Ruiz	– Prezes Zarządu
Krzysztof Półgrabia	– Wiceprezes Zarządu
Robert Jankowski	– Wiceprezes Zarządu
Jacek Białczak	– Członek Zarządu

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w skład zarządu wchodził:

Rober Jankowski	– Prezes Zarządu
Krzysztof Półgrabia	– Wiceprezes Zarządu
Jacek Białczak	– Członek Zarządu
Igor Fortuna	– Członek Zarządu

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w skład Rady Nadzorczej wchodzili:

Paweł Szataniak	– Przewodniczący Rady Nadzorczej
Mariusz Szataniak	– Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Rafał Tuzimek	– Sekretarz Rady Nadzorczej
Piotr Kamiński	– Członek Rady Nadzorczej
Przemysław Chabowski	– Członek Rady Nadzorczej

Pan Rafał Tuzimek i pan Piotr Kamiński zostali powołani z zachowaniem kryteriów i procedur przewidzianych dla powołania niezależnego członka Rady Nadzorczej odpowiednio zgodnie z uchwałami Walnego Zgromadzenia z dnia 22 marca 2006 r. i 26 czerwca 2014 r.

2.5. Informacja o podstawie sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, walucie sprawozdania oraz zastosowanych zaokrągleniach.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zatwierdzonymi przez Unię Europejską Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), które obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

Walutą funkcjonalną Spółki dominującej oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Istnieją następujące okoliczności, które mogą wskazywać na ograniczenie kontynuowania działalności przez spółki:

- Dystrybucja Sp. z o.o. w likwidacji – przeniesienie przedmiotu działalności tej spółki do podmiotu dominującego oraz postawienie w stan likwidacji,

Zmiany standardów lub interpretacji obowiązujące i zastosowane przez Grupę od 2014 roku

Nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, które obowiązują od 1 stycznia 2014 roku oraz ich wpływ na skonsolidowane sprawozdanie Grupy:

- Nowy MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”

Nowy standard zastępuje większą część MSR 27 „Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe”. MSSF 10 wprowadza nową definicję kontroli, jednak zasady i procedury konsolidacji nie ulegają zmianie.

Grupa dokonała oceny wpływu nowego standardu na jej sprawozdanie finansowe. Zastosowanie nowej definicji kontroli nie zmienia zakresu podmiotów konsolidowanych i nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe.

- Nowy MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”

MSSF 11 zastępuje MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach”. W nowym standardzie podejście księgowe do wspólnego ustalenia umownego wyniku z jego treści ekonomicznej tj. praw i obowiązków stron. Ponadto MSSF 11 usuwa możliwość rozliczania inwestycji we wspólne przedsięwzięcia za pomocą konsolidacji proporcjonalnej. Inwestycje te rozliczane są metodą praw własności.

Grupa dokonała oceny wpływu nowego standardu na jej sprawozdanie finansowe. Ze względu na to, że Grupa nie posiada i nie posiadała wspólnych ustaleń umownych, wprowadzenie nowego standardu nie wpłynęło na jej sprawozdanie finansowe.

- Nowy MSSF 12 „Ujawnianie informacji o udziałach w innych jednostkach”

MSSF 12 określa wymogi dotyczące ujawniania informacji o konsolidowanych i niekonsolidowanych jednostkach, w których podmiot sporządzający sprawozdanie posiada znaczące zaangażowanie. Pozwala to inwestorom na ocenę ryzyka, na które narażona jest grupa.

Informacje wymagane do ujawnienia przez nowy standard zostały uwzględnione w nocie 2.9.1.

- Zmiana MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Zmiany MSR 27 i 28 są konsekwencją wprowadzenia MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12. MSR 27 dotyczy wyłącznie jednostkowych sprawozdań finansowych, natomiast MSR 28 obejmuje swym zakresem również inwestycje we wspólne przedsięwzięcia, jednak metodologia metody praw własności nie ulega zmianie.

- Zmiana MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”

Zmiana wprowadza szczegółowe objaśnienie stosowania warunków prezentowania aktywów i zobowiązań finansowych w kwotach netto.

Grupa przeanalizowała pozycje, które prezentuje w kwotach netto i uznała, że dotychczasowy sposób prezentacji jest zgodny z nowymi wytycznymi.

- Zmiana MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” oraz MSSF 12 „Ujawnianie informacji o udziałach w innych jednostkach”

Zmiany do nowo wydanych standardów dotyczących konsolidacji wprowadzają jaśniejsze niż do tej pory przepisy przejściowe i pewne zwolnienia w zakresie prezentacji danych porównywalnych.

- Zmiana MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnianie informacji o udziałach w innych jednostkach” oraz MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”

Zmiana polega na wprowadzeniu zwolnienia z obowiązku konsolidacji przez podmioty inwestycyjne. Podmiot inwestycyjny to jednostka spełniająca następującą definicję:

- uzyskuje fundusze od jednego lub kilku inwestorów, w celu świadczenia tym inwestorom usług zarządzania inwestycjami,
- zobowiązuje się przed inwestorami do tego, że jej celem biznesowym jest inwestowanie środków wyłącznie w celu osiągnięcia zwrotów ze wzrostu wartości inwestycji i/lub dywidend,
- ocenia efektywność swoich inwestycji na podstawie ich wartości godziwej.

Grupa dokonała oceny i uznała, że nie spełnia definicji podmiotu inwestycyjnego.

- Zmiana MSR 36 „Utrata wartości aktywów”

Wprowadzając nowy MSSF 13 „Ustalanie wartości godziwej” Rada MSR ustaliła dodatkowe ujawnienia informacji dotyczących utraty wartości. Ich zakres został jednak zbyt szeroko zdefiniowany, dlatego wprowadzono kolejną zmianę, która zawęży obowiązek ujawniania wartości odzyskiwalnej do aktywów i ośrodków, które utraciły wartość. Grupa zastosowała nowe zasady ujawnień w odpowiednich notach.

- Zmiana MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”

Dotychczasowe regulacje MSR 39 powodowały, że w przypadku, gdy jednostka wyznaczyła instrument pochodny jako pozycję zabezpieczającą, a w wyniku zmiany przepisów druga strona kontraktu pochodnego została zastąpiona tzw. kontrahentem centralnym (np. agencją rozliczeniową), powiązanie zabezpieczające musiało zostać zerwane. Dzięki wprowadzeniu zmiany do standardu, sytuacje takie nie będą skutkowały zakończeniem zabezpieczenia. Zmiana standardu nie wpłynęła na sprawozdanie Grupy.

Standardy i interpretacje obowiązujące w wersji opublikowanej przez IASB, lecz nie zatwierdzone przez Unię Europejską, wykazywane są poniżej w punkcie dotyczącym standardów i interpretacji, które nie weszły w życie.

Zastosowanie standardu lub interpretacji przed datą ich wejścia w życie

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie skorzystano z dobrowolnego wcześniejszego zastosowania standardu lub interpretacji.

Opublikowane standardy i interpretacje, które nie weszły w życie dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku i ich wpływ na sprawozdanie Grupy

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostały opublikowane nowe lub znowelizowane standardy i interpretacje, obowiązujące dla okresów rocznych następujących po 2014 roku:

- Nowy MSSF 9 „Instrumenty finansowe: klasyfikacja i wycena”

Nowy standard zastąpi obecny MSR 39. Zmiany wprowadzone przez standard w rachunkowości instrumentów finansowych obejmują przede wszystkim:

- inne kategorie aktywów finansowych, od których uzależniona jest metoda wyceny aktywów; przydział aktywów do kategorii dokonywany jest w zależności od modelu biznesowego odnoszącego się do danego składnika aktywów,
- nowe zasady rachunkowości zabezpieczeń odzwierciedlające w większym stopniu zarządzanie ryzykiem,
- nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty na przewidywanych stratach i powodujący konieczność szybszego ujmowania kosztów w wyniku finansowym.

Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Grupa jest w trakcie oceny wpływu standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- Nowa KIMSF 21 „Opłaty publiczne”

Nowa interpretacja wprowadza zasady określające moment ujęcia zobowiązań z tytułu opłat i podatków nakładanych przez organy państwowe innych niż podatek dochodowy uregulowany w MSR 12. Interpretacja jest uszczegółowieniem zasad nakreślonych przez MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. W ocenie Grupy interpretacja nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Zgodnie z decyzją IASB interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub później, jednak jej wejście w życie w Unii Europejskiej jest obowiązkowe dla okresów rocznych rozpoczynających się 17 czerwca 2014 roku lub później, dlatego Grupa rozpocznie jej stosowanie począwszy od 2015 roku.

- Zmiana MSR 19 „Świadczenia pracownicze”

Zmiany polegają na doprecyzowaniu zasad postępowania w przypadku, gdy pracownicy wnoszą wpłaty na pokrycie kosztów programu określonych świadczeń. Grupa uznała, że zmiana nie wpłynie na jej sprawozdanie skonsolidowane. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później.

- Zmiany MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSR 16, MSR 24, MSR 38 wynikające z „Projektu corocznych poprawek: cykl 2010-2012”, które wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później. Poprawki do standardów obejmują:

- MSSF 2: Rada doprecyzowała standard zmieniając lub wprowadzając nowe definicje następujących pojęć: warunek rynkowy, warunek świadczenia usług, warunek nabycia uprawnień, warunek związany z dokonaniem. Grupa ocenia, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej sprawozdanie finansowe.
- MSSF 3: Rada doprecyzowała zasady wyceny zapłaty warunkowej po dniu przejęcia, aby były zgodne z innymi standardami (przede wszystkim z MSSF 9 / MSR 39 oraz MSR 37). Grupa ocenia, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej sprawozdanie finansowe.
- MSSF 8: Rada nałożyła na jednostki dokonujące łączenia segmentów operacyjnych wymóg dodatkowych ujawnień dotyczących tych połączonych segmentów i cech gospodarczych, ze względu na które dokonano łączenia. Grupa jest w trakcie oceny wpływu zmiany na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.
- MSSF 8: standard po zmianie przewiduje, że wymóg ujawniania uzgodnienia sumy aktywów segmentów z aktywami wykazanymi w bilansie jest obowiązkowy tylko, gdy wartości aktywów są ujawniane w podziale na segmenty. Grupa ocenia, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej sprawozdanie finansowe.
- MSR 16 i MSR 38: Rada wprowadziła korektę zasady kalkulowania kwoty brutto i skumulowanego umorzenia środka trwałego (wartości niematerialnej) w przypadku stosowania modelu wartości przeszacowanej. Grupa ocenia, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej sprawozdanie finansowe.
- MSR 24: Definicja podmiotu powiązanego została poszerzona o jednostki świadczące usługi kluczowego personelu kierowniczego oraz odpowiednie ujawnienia. Grupa ocenia, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej sprawozdanie finansowe.

- Zmiany MSSF 3, MSSF 13, MSR 40 wynikające z „Projektu corocznych poprawek: cykl 2011-2013”, które wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub później. Poprawki do standardów obejmują:
  - MSSF 3: doprecyzowano, że wykluczone z zakresu standardu są transakcje tworzenia wspólnych ustaleń umownych (joint arrangements) w sprawozdaniach tych wspólnych ustaleń umownych. Grupa ocenia, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej sprawozdanie finansowe.
  - MSSF 13: Rada doprecyzowała zakres stosowania zwolnienia dotyczącego wyceny portfela aktywów i zobowiązań finansowych w kwocie netto. Grupa ocenia, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej sprawozdanie finansowe.
  - MSR 40: Rada doprecyzowała, że w przypadku nabycia nieruchomości inwestycyjnej należy również rozpatrzyć, czy jest to nabycie grupy aktywów czy połączenie przedsięwzięć zgodnie z zasadami określonymi w MSSF 3. Grupa ocenia, że zmiana nie będzie miała wpływu na jej sprawozdanie finansowe.
- Nowy MSSF 14 „Regulatory Deferral Accounts”

Nowy standard dotyczy wyłącznie podmiotów, które przechodzą na MSSF i prowadzą działalność w branżach, w których państwo reguluje stosowane ceny, takich jak dostarczanie gazu, elektryczności czy wody. Standard pozwala na kontynuowanie polityki rachunkowości dotyczącej ujmowania przychodów z takiej działalności stosowanej przed przejściem na MSSF zarówno w pierwszym sprawozdaniu sporządzonym wg MSSF, jak i później. Nowe regulacje nie wpłyną na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później.
- Nowy MSSF 15 „Revenue from Contracts with Customers”

Nowy standard zastąpi dotychczasowe MSR 11 i MSR 18 zapewniając jeden spójny model ujmowania przychodów. Nowy 5-stopniowy model uzależniać będzie ujęcie przychodu od uzyskania przez klienta kontroli nad dobrem lub usługą. Ponadto standard wprowadza dodatkowe wymogi ujawniania informacji oraz wskazówki dotyczące kilku szczegółowych kwestii. Nowy standard może zmienić moment i kwoty ujmowanych przez Grupę przychodów, jednak Grupa nie zakończyła jeszcze procesu analizy jego wpływu na sprawozdanie finansowe. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później.
- Zmiana MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”

Zgodnie z poprawką jednostka nabywająca udziały we wspólnej działalności stanowiącej biznes (przedsięwzięcie) będzie musiała do ujęcia aktywów i zobowiązań wspólnej działalności zastosować zasady określone w MSSF 3, a więc m.in. wycenić aktywa i zobowiązania w wartości godziwej i ustalić wartość firmy. Grupa przewiduje, że zmiana nie wpłynie na jej sprawozdanie finansowe. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później.
- Zmiana MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Aktywa niematerialne”

Zgodnie z poprawką metoda amortyzacji środków trwałych oparta na osiągniętych przychodach z wykorzystania składnika aktywów jest niedopuszczalna.

W przypadku aktywów niematerialnych stosowanie takiej metody zostało ograniczone. Grupa przewiduje, że zmiana nie wpłynie na jej sprawozdanie finansowe. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później.

- Zmiana MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 41 „Rolnictwo”

Poprawka przewiduje, że rośliny produkcyjne (np. winorośle, drzewa owocowe) zostaną wyłączone z zakresu MSR 41 i włączone w zakres MSR 16 jako wytworzone we własnym zakresie środki trwałe. Dzięki tej zmianie nie będzie konieczne dokonywanie wyceny tych roślin w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy, czego do tej pory wymagał MSR 41. Zmiana nie dotyczy działalności prowadzonej przez Grupę. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później.

- Zmiana MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”

Zgodnie z wprowadzoną poprawką w sprawozdaniu jednostkowym udziały w jednostce zależnej, wspólnym przedsięwzięciu lub jednostce stowarzyszonej będą mogły być wyceniane również metodą praw własności. Do tej pory MSR 27 przewidywał wyłącznie wycenę w cenie nabycia lub zgodnie z MSSF 9 / MSR 39. Zmiana nie dotyczy skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zatem nie będzie miała wpływ na sprawozdanie Grupy. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później.

Grupa zamierza wdrożyć powyższe regulacje w terminach przewidzianych do zastosowania przez standardy lub interpretacje.

2.6. Omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji), pomiaru wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego.

1. Określenie roku obrotowego i okresu sprawozdawczego

- 1.1. Rokiem obrotowym Grupy Kapitałowej PAMAPOL jest rok kalendarzowy.
- 1.2. Okresem sprawozdawczym jest jeden miesiąc.

2. Prowadzenie ksiąg rachunkowych

- 2.1. Księgi rachunkowe PAMAPOL Spółka Akcyjna są prowadzone w języku polskim i w walucie polskiej.
- 2.2. Księgi rachunkowe prowadzi się w siedzibie Spółki, mieszczącej się przy ulicy Wieluńskiej 2, 97-438 Rusiec.

3. Format i zawartość sprawozdania finansowego

- 3.1. Sprawozdanie finansowe jest sporządzane na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych lub na każdy inny dzień bilansowy.
- 3.2. Sprawozdanie finansowe obejmuje:
  - 3.2.1. Sprawozdanie z sytuacji finansowej,
  - 3.2.2. Sprawozdanie z całkowitych dochodów,
  - 3.2.3. Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym,
  - 3.2.4. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (metoda pośrednia),
  - 3.2.5. Dodatkowe informacje i objaśnienia.

4. Zasady rachunkowości.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, pochodnych instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Prezentacja sprawozdań finansowych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest zgodnie z MSR 1. Grupa Kapitałowa prezentuje pojedyncze skonsolidowane sprawozdanie z wyniku, które zamieszczone jest bezpośrednio przed „Skonsolidowanym sprawozdaniem z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów”.

Grupa prezentuje podział kosztów ujętych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w wariantcie kalkulacyjnym, natomiast „Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych” sporządzane jest metodą pośrednią.

W przypadku retrospektywnego wprowadzenia zmian zasad rachunkowości lub korekty błędów, Grupa prezentuje sprawozdania z sytuacji finansowej sporządzone dodatkowo na początek okresu porównywalnego.

Segmenty operacyjne

Przy wyodrębnianiu segmentów operacyjnych Zarząd Spółki dominującej kieruje się liniami produktowymi, które reprezentują główne usługi oraz wyroby dostarczane przez Grupę. Każdy z segmentów jest zarządzany odrębnie w ramach danej linii produktowej, z uwagi na specyfikę świadczonych usług oraz wytwarzanych wyrobów wymagających odmiennych technologii, zasobów oraz podejścia do realizacji.

Zastosowanie MSSF 8 nie wpłynęło na konieczność wyodrębnienia innych segmentów niż te zaprezentowane w ostatnim rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy

- Zgodnie z MSSF 8 wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Spółki dominującej (główny organ decyzyjny w Grupie Kapitałowej). Zarząd Spółki dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej.

Przychody ze sprzedaży wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z wyników nie różnią się od przychodów prezentowanych w ramach segmentów operacyjnych, za wyjątkiem przychodów nie przypisanych do segmentów oraz wyłączeń konsolidacyjnych dotyczących transakcji pomiędzy segmentami.

Aktywa Grupy, których nie można bezpośrednio przypisać do działalności danego segmentu operacyjnego, nie są alokowane do aktywów segmentów operacyjnych.

Konsolidacja

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Spółki dominującej oraz sprawozdania finansowe spółek, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę tj. spółek zależnych, sporządzone na dzień 31 grudnia 2014 roku. Przez kontrolę rozumie się zdolność wpływania na politykę finansową i operacyjną spółki zależnej w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jej działalności.

Sprawozdania finansowe Spółki dominującej oraz spółek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, sporządza się na ten sam dzień bilansowy tj. na 31 grudnia. W przypadkach gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych spółek

zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez spółkę z zasadami stosowanymi przez Grupę Kapitałową.

Wyłączeniu z obowiązku konsolidacji mogą podlegać spółki, których sprawozdania finansowe są nieistotne z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej. Spółka zależna jest również wyłączona z konsolidacji, jeżeli została nabyta i jest posiadana wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży w bliskiej przyszłości. Inwestycje w spółkach zależnych zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży ujmują się zgodnie z MSSF 5.

Spółki zależne obejmowane są konsolidacją metodą pełną.

Metoda konsolidacji pełnej polega na łączeniu sprawozdań finansowych Spółki dominującej oraz spółek zależnych poprzez zsumowanie, w pełnej wartości, poszczególnych pozycji aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów oraz kosztów. W celu zaprezentowania Grupy Kapitałowej w taki sposób, jak gdyby stanowiła ona pojedynczą jednostkę gospodarczą dokonuje się następujących wyłączeń:

- na moment nabycia kontroli wartość bilansowa inwestycji w spółkę zależną wyłączana jest z tą częścią kapitału własnego spółki zależnej, która odpowiada udziałowi Spółki dominującej i ujmowana jest wartość firmy lub zysk zgodnie z MSSF 3,
- określane są i prezentowane oddzielnie udziały mniejszości,
- salda rozliczeń między spółkami Grupy Kapitałowej i transakcje (przychody, koszty, dywidendy) wyłącza się w całości,
- wyłączeniu podlegają zyski i straty z tytułu transakcji zawieranych wewnątrz Grupy Kapitałowej, które są ujęte w wartości bilansowej aktywów takich jak zapasy i środki trwałe. Straty z tytułu transakcji wewnątrz Grupy analizowane są pod kątem utraty wartości aktywów z perspektywy Grupy,
- ujmuje się podatek odroczony z tytułu różnic przejściowych wynikających z wyłączenia zysków i strat osiągniętych na transakcjach zawartych wewnątrz Grupy Kapitałowej (zgodnie z MSR 12).

Udziały mniejszości wykazywane są w odrębnej pozycji kapitałów własnych i obejmują tę część aktywów netto spółek zależnych, które przypadają na podmioty inne niż spółki Grupy Kapitałowej.

Do 1 stycznia 2010 roku nadwyżka strat przypadających na akcjonariuszy mniejszościowych ponad wartość udziałów mniejszości, obciążała Spółkę dominującą. Zgodnie ze znowelizowanym MSR 27 Grupa nie dokonywała retrospektywnego przekształcenia dokonanej alokacji strat, stąd zyski spółek zależnych, osiągnięte w okresach późniejszych, rozliczone będą w pierwszej kolejności na Spółkę dominującą do momentu pokrycia strat uprzednio przejętych od mniejszości.

Transakcje z podmiotami niekontrolującymi, które nie skutkują utratą kontroli przez Spółkę dominującą, Grupa traktuje jak transakcje kapitałowe:

- sprzedaż częściowa udziałów na rzecz podmiotów niekontrolujących - różnica pomiędzy ceną sprzedaży a wartością bilansową aktywów netto spółki zależnej, przypadających na udziały sprzedane podmiotom niekontrolującym, ujmowana jest bezpośrednio w kapitale w pozycji zyski zatrzymane.

nabycie udziałów od podmiotów niekontrolujących - różnica pomiędzy ceną nabycia a wartością bilansową aktywów netto nabytych od podmiotów niekontrolujących ujmowana jest bezpośrednio w kapitale w pozycji zyski zatrzymane.

Połączenia jednostek gospodarczych

Transakcje połączenia jednostek gospodarczych, wchodzące w zakres MSSF 3, rozliczane są metodą przejęcia.

Na dzień objęcia kontroli aktywa i pasywa jednostki przejmowanej są wyceniane według wartości godziwej oraz zgodnie z MSSF 3 identyfikowane są aktywa i zobowiązania, wraz z zobowiązaniami warunkowymi, bez względu na to czy były one ujawniane w sprawozdaniu finansowym przed przejęciem.

Zapłata przekazana w zamian za kontrolę obejmuje wydane aktywa, zaciągnięte zobowiązania oraz wyemitowane instrumenty kapitałowe, wycenione w wartości godziwej na dzień przejęcia. Elementem zapłaty jest również warunkowa zapłata, wyceniana w wartości godziwej na dzień przejęcia. Koszty powiązane z przejęciem (doradztwo, wyceny itp.) nie stanowią zapłaty za przejęcie, lecz ujmowane są w dacie poniesienia jako koszt.

Wartość firmy (zysk) kalkulowana jest jako różnica dwóch wartości:

- suma zapłaty przekazanej za kontrolę, udziałów niedających kontroli oraz wartości godziwej pakietów udziałów (akcji) posiadanych w jednostce przejmowanej przed datą przejęcia oraz
- wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki.

Nadwyżka sumy skalkulowanej w sposób wskazany powyżej ponad wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki jest ujmowana w aktywach skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej jako wartość firmy. Wartość firmy odpowiada płatności dokonanej przez przejmującego w oczekiwaniu na przyszłe korzyści ekonomiczne z tytułu aktywów, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć. Po początkowym ujęciu wartość firmy zostaje wyceniona według ceny nabycia pomniejszonej o łączne odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku gdy w/w suma jest niższa od wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jednostki, różnica ujmowana jest niezwłocznie w wyniku. Grupa ujmuje zysk z przejęcia w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

Do dnia 1 stycznia 2010 roku Grupa stosowała do rozliczania połączeń metodę nabycia, w sposób określony w wersji MSSF 3 (2004).

W przypadku połączeń jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą, Grupa nie stosuje regulacji wynikających z MSSF 3, lecz rozlicza takie transakcje metodą łączenia udziałów w następujący sposób:

- aktywa i pasywa jednostki przejmowanej ujmowane są w wartości bilansowej. Za wartość bilansową uznaje się raczej tę wartość, która określona została pierwotnie przez podmiot kontrolujący, niż wartości wynikające z jednostkowego sprawozdania finansowego jednostki przejmowanej,
- wartości niematerialne oraz zobowiązania warunkowe ujmowane są na zasadach stosowanych przez jednostkę przed połączeniem, zgodnie z właściwymi MSSF,
- nie powstaje wartość firmy - różnica pomiędzy przekazaną zapłatą a nabytymi aktywami netto jednostki kontrolowanej ujmowana jest bezpośrednio w kapitale, w pozycji zyski zatrzymane,
- udziały niedające kontroli wyceniane są w proporcji do wartości bilansowej aktywów netto kontrolowanej jednostki,

dokonywane jest przekształcenie danych porównawczych w taki sposób, jakby połączenie miało miejsce na początek okresu porównawczego. Jeżeli data powstania stosunku podporządkowania nad jednostką jest późniejsza niż początek okresu porównawczego, dane

porównawcze prezentowane są od momentu, kiedy po raz pierwszy powstał stosunek podporządkowania.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Jednostki stowarzyszone to takie jednostki, nad którymi Spółka dominująca nie sprawuje kontroli, ale na które wywiera znaczący wpływ, uczestnicząc w ustalaniu polityki finansowej i operacyjnej.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane początkowo w cenie nabycia, a następnie wyceniane z zastosowaniem metody praw własności. Na moment powstania znaczącego wpływu ustalana jest wartość firmy zgodnie z zasadami wynikającymi z MSSF 3, opisanymi powyżej w punkcie dotyczącym połączenia jednostek gospodarczych. Wartość firmy ujmowana jest w wartości bilansowej inwestycji w jednostkach stowarzyszonych.

Wartość bilansowa inwestycji w jednostkach stowarzyszonych jest powiększana lub pomniejszana o:

- udział Spółki dominującej w zyskach lub stratach jednostki stowarzyszonej,
- udział Spółki dominującej w innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej, wynikających m.in. z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych oraz z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych. Kwoty te wykazuje się w korespondencji z odpowiednią pozycją „Skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów”,
- zyski i straty wynikające z transakcji pomiędzy Grupą a jednostką stowarzyszoną, które podlegają wyłączeniom konsolidacyjnym do poziomu posiadanego udziału,
- otrzymane wypłaty z zysku wypracowanego przez jednostkę stowarzyszoną, które obniżają wartość bilansową inwestycji.

Sprawozdania finansowe Spółki dominującej oraz spółek stowarzyszonych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, sporządza się na ten sam dzień bilansowy tj. na 31 grudnia.

Transakcje w walutach obcych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotym polskim (PLN), który jest również walutą funkcjonalną Spółki dominującej.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji (kurs spot).

Na dzień bilansowy pozycje pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu zamknięcia obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego tj. średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Niepieniężne pozycje ujmowane według kosztu historycznego, wyrażonego w walucie obcej, są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji.

Niepieniężne pozycje ewidencjonowane według wartości godziwej, wyrażonej w walucie obcej, wyceniane są według kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej tj. średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Różnice kursowe powstałe z rozliczenia transakcji lub przeliczenia pozycji pieniężnych innych niż instrumenty pochodne, ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów lub kosztów finansowych w kwocie netto, za wyjątkiem różnic kursowych kapitalizowanych w wartości aktywów w przypadkach określonych zasadami rachunkowości (przedstawione w punkcie dotyczącym kosztów finansowania zewnętrznego).

Różnice kursowe z wyceny instrumentów pochodnych wyrażonych w walucie obcej ujmowane są w wyniku, o ile nie stanowią zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Instrumenty pochodne zabezpieczające przepływy pieniężne ujmowane są zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę polską po kursie zamknięcia obowiązującym na dzień bilansowy tj. po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Wartość firmy powstała z przejęcia kontroli nad jednostką zagraniczną traktowana jest jak aktywa i zobowiązania jednostki zagranicznej i podlega przeliczeniu po kursie zamknięcia obowiązującym na dzień bilansowy tj. po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Sprawozdanie z wyniku oraz sprawozdanie z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów jednostki zagranicznej są przeliczane po przeciętnym kursie wymiany za dany rok obrotowy, o ile nie wystąpiły znaczne wahania kursów wymiany. W przypadku znacznych wahań kursów, dla transakcji ujętych w sprawozdaniu z wyniku oraz sprawozdaniu z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów stosowany jest kurs wymiany z dnia zawarcia transakcji.

Różnice kursowe powstałe w wyniku przeliczenia sprawozdania finansowego jednostki zagranicznej są ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego aż do momentu zbycia jednostki zagranicznej. W momencie zbycia jednostki zagranicznej różnice kursowe z przeliczenia zakumulowane w kapitale własnym są reklasyfikowane do sprawozdania z wyniku i ujmowane jako korekta zysku lub straty ze zbycia jednostki zagranicznej.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości, która koryguje koszty odsetek.

Powyższe zasady Grupa stosuje prospektywnie począwszy od 1 stycznia 2009 roku.

Wartość firmy

Wartość firmy ujmowana jest jako nadwyżka ceny nabycia (kosztu połączenia) ponad wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania aktywów netto jednostki przejmowanej (patrz podpunkt dotyczący połączeń jednostek gospodarczych). Wartości firmy nie amortyzuje się, zamiast tego corocznie przeprowadzany jest test na utratę wartości zgodnie z MSR 36.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują znaki towarowe, patenty i licencje, oprogramowanie komputerowe, koszty prac rozwojowych oraz pozostałe wartości niematerialne, które spełniają kryteria ujęcia określone w MSR 38. W pozycji tej wykazywane są również wartości niematerialne, które nie zostały jeszcze oddane do użytkowania (wartości niematerialne w trakcie wytwarzania).

Wartości niematerialne na dzień bilansowy wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzowane są metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności. Okresy użytkowania poszczególnych wartości

niematerialnych poddawane są corocznej weryfikacji, a w razie konieczności korygowane od początku następnego roku obrotowego.

Przewidywany okres użytkowania dla poszczególnych grup wartości niematerialnych wynosi:

Grupa	Okres
Know - how	nieokreślony
Znaki towarowe	5-10 lat
Patenty i licencje	5 lat
Oprogramowanie komputerowe	2 lata
Pozostałe wartości niematerialne	5 lat

Zyski lub straty wynikłe ze zbycia wartości niematerialnych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych wartości niematerialnych i są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe początkowo ujmowane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cenę nabycia zwiększają wszystkie koszty związane bezpośrednio z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania.

Po początkowym ujęciu rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy lub montażu i przekazania środka trwałego do używania.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, który dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych wynosi:

Grupa	Okres
Budynki i budowle	10-40 lat
Maszyny i urządzenia	2-10 lat
Środki transportu	5-7 lat
Pozostałe środki trwałe	5-10 lat

Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu, w którym środek trwały jest dostępny do użytkowania. Ekonomiczne okresy użyteczności oraz metody amortyzacji są weryfikowane raz w roku, powodując ewentualną korektę odpisów amortyzacyjnych w kolejnych latach.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze

sprzedaży, likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

Aktywa w leasingu

Umowy leasingu finansowego, na mocy której następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w aktywach oraz zobowiązaniach na dzień rozpoczęcia okresu leasingu. Wartość aktywów oraz zobowiązań określana jest na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Minimalne opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane w kosztach okresu, w którym je poniesiono.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane według takich samych zasad jak stosowane do własnych aktywów Grupy. W sytuacji jednak, gdy brak jest wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu wówczas dany składnik jest amortyzowany przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Corocznemu testowi na utratę wartości podlega wartość firmy, przy czym po raz pierwszy test na utratę wartości przeprowadza się do końca okresu, w którym miało miejsce połączenie.

Dla potrzeb przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywa grupowane są na najniższym poziomie, na jakim generują przepływy pieniężne niezależnie od innych aktywów lub grup aktywów (tzw. ośrodki wypracowujące przepływy pieniężne). Składniki aktywów samodzielnie generujące przepływy pieniężne testowane są indywidualnie.

Wartość firmy jest alokowana do tych ośrodków wypracowujących środki pieniężne, z których oczekuje się korzyści synergii wynikających z połączenia jednostek gospodarczych, przy czym ośrodkami wypracowującymi przepływy pieniężne są co najmniej segmenty operacyjne.

Jeżeli wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których aktywa te należą, wówczas wartość bilansowa jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów.

Odpis z tytułu utraty wartości w pierwszej kolejności przypisywany jest do wartości firmy. Pozostała kwota odpisu obniża proporcjonalnie wartość bilansową aktywów wchodzących do ośrodka wypracowującego przepływy.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych kosztów operacyjnych.

Odpisy aktualizujące wartość firmy nie podlegają odwróceniu w kolejnych okresach. W przypadku pozostałych składników aktywów, na kolejne dni bilansowe oceniane są przesłanki wskazujące na możliwość odwrócenia odpisów aktualizujących. Odwrócenie odpisu ujmowane jest w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomość inwestycyjna jest utrzymywana w posiadaniu ze względu na przychody z czynszów oraz/ lub przyrost jej wartości i jest wyceniana w oparciu o model wartości godziwej.

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnej następuje według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów przeprowadzenia transakcji. Na kolejne dni bilansowe nieruchomość inwestycyjna jest wyceniana w wartości godziwej, określonej przez niezależnego rzeczoznawcę z uwzględnieniem lokalizacji oraz charakteru nieruchomości oraz aktualnych warunków rynkowych.

Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w okresie, w którym wystąpiły zmiany, w pozycji pozostałych przychodów lub kosztów operacyjnych.

Nieruchomość inwestycyjną usuwa się ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie jej zbycia lub trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści ekonomicznych.

Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i jednocześnie zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron.

Składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe jest wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się na dzień zawarcia transakcji.

Składnik aktywów finansowych wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku, gdy wynikające z zawartej umowy prawa do korzyści ekonomicznych i ryzyka z niej wynikające zostały zrealizowane, wygasły lub Grupa się ich zrzekła.

Grupa wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe Grupa wycenia w wartości godziwej, czyli najczęściej według wartości godziwej uiszczony zapłaty w przypadku składnika aktywów lub otrzymanej kwoty w przypadku zobowiązania. Koszty transakcji Grupa włącza do wartości początkowej wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych, poza kategorią aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik.

Na dzień bilansowy aktywa oraz zobowiązania finansowe wyceniane są według zasad przedstawionych poniżej:

Aktywa finansowe

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, Grupa klasyfikuje z podziałem na:

- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności oraz
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Kategorie te określają zasady wyceny na dzień bilansowy oraz ujęcie zysków lub strat z wyceny w rachunku zysków i strat lub w innych całkowitych dochodach. Zyski lub straty ujmowane w rachunku zysków i strat prezentowane są jako przychody lub koszty finansowe, za wyjątkiem odpisów aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług, które prezentowane są jako pozostałe koszty operacyjne.

Wszystkie aktywa finansowe, za wyjątkiem wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, podlegają ocenie na każdy dzień bilansowy ze względu na wystąpienie przesłanek utraty ich wartości. Składnik aktywów finansowych podlega odpisom aktualizującym, jeżeli istnieją obiektywne dowody świadczące o utracie jego wartości. Przesłanki utraty wartości analizowane są dla każdej kategorii aktywów finansowych odrębnie, co zostało zaprezentowane poniżej.

Pożyczki i należności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, o ustalonych lub możliwych do określenia płatnościach, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. Pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Aktywa finansowe kwalifikowane do kategorii pożyczek i należności wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:

- aktywa długoterminowe w pozycji „Należności i pożyczki” oraz
- aktywa krótkoterminowe w pozycjach „Pożyczki”, „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności” oraz „Środki pieniężne i ich ekwiwalenty”.

Odpisy na należności wątpliwe szacowane są, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Znaczące salda należności podlegają indywidualnej ocenie w przypadku dłużników zalegających z zapłatą lub gdy uzyskano obiektywne dowody, że dłużnik może nie uiścić należności (np. trudna sytuacja finansowa dłużnika, proces sądowy przeciwko dłużnikowi, niekorzystne dla dłużnika zmiany otoczenia gospodarczego). Dla należności nie podlegających indywidualnej ocenie, przesłanki utraty wartości analizowane są w ramach poszczególnych klas aktywów określonych ze względu na ryzyko kredytowe (wynikające np. z branży, regionu lub struktury odbiorców). Wskaźnik odpisów aktualizujących dla poszczególnych klas oparty jest zatem na zaobserwowanych w niedawnej przeszłości trendach dotyczących trudności w spłacie należności przez dłużników.

W Grupie przyjęto zasadę tworzenia odpisu aktualizującego w wysokości 100% wartości należności przeterminowanych powyżej 1 roku, w przypadku gdy kontrahent nie reguluje żadnego ze swoich zobowiązań. Jeżeli kontrahent ma zobowiązanie przeterminowane i jednocześnie nie dokonuje innych płatności, odpisywany jest 100% należności. Natomiast, jeśli jednocześnie dokonuje zapłaty innych zobowiązań, odpis nie jest uznany jako konieczny

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat obejmują aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu lub wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ze względu na spełnienie kryteriów określonych w MSR 39.

Do tej kategorii zaliczane są wszystkie instrumenty pochodne wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji „Pochodne instrumenty finansowe”, za wyjątkiem pochodnych instrumentów zabezpieczających ujmowanych zgodnie z rachunkowością zabezpieczeń.

Instrumenty należące do tej kategorii wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny ujmowane są w rachunku zysków i strat. Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych określone są przez zmianę wartości godziwej ustalonej na podstawie bieżących na dzień bilansowy cen pochodzących z aktywnego rynku lub na podstawie technik wyceny, jeżeli aktywny rynek nie istnieje.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, z wyłączeniem aktywów zaklasyfikowanych do pożyczek i należności.

W tej kategorii Grupa ujmuje obligacje i inne papiery dłużne utrzymywane do terminu wymagalności, wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałych aktywów finansowych”. Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Jeżeli występują dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności (np. ocena zdolności kredytowej spółek emitujących obligacje), aktywa wyceniane są w wartości bieżącej szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Zmiany wartości bilansowej inwestycji, łącznie z odpisami aktualizującymi z tytułu utraty wartości, ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub nie kwalifikują się do żadnej z powyższych kategorii aktywów finansowych.

W tej kategorii Grupa ujmuje notowane obligacje nieutrzymywane do terminów wymagalności oraz akcje spółek innych niż spółki zależne lub stowarzyszone. Aktywa te w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazywane są w pozycji „Pozostałych aktywów finansowych”.

Akcje spółek nienotowanych wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości, ze względu na brak możliwości wiarygodnego oszacowania ich wartości godziwej. Odpisy aktualizujące ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Wszystkie inne aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej. Zyski i straty z wyceny ujmowane są jako inne pozostałe dochody i kumulowane w kapitale z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych od aktywów pieniężnych, które ujmowane są w rachunku zysków i strat. W wyniku ujmowane są również odsetki, które byłyby rozpoznane przy wycenie tych składników aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Odwrócenie odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane jest w pozostałych całkowitych dochodach, za wyjątkiem odpisów aktualizujących wartość instrumentów dłużnych, których odwrócenie ujmowane jest w rachunku zysków i strat, jeżeli wzrost wartości instrumentu może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po rozpoznaniu utraty wartości.

W momencie wyłączenia składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej, skumulowane zyski i straty, ujęte poprzednio w pozostałych całkowitych dochodach, przenoszone są z kapitału własnego do rachunku zysków i strat oraz prezentowane są w pozostałych całkowitych dochodach jako reklasyfikacja z tytułu przeniesienia do wyniku finansowego.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe inne niż instrumenty pochodne zabezpieczające, wykazywane są w następujących pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej:

- kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne,
- leasing finansowy,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania oraz
- pochodne instrumenty finansowe.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu lub wyznaczonych jako wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Do kategorii zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat Grupa zalicza instrumenty pochodne inne niż instrumenty zabezpieczające. Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług wyceniane są w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

Zyski i straty z wyceny zobowiązań finansowych ujmowane są w wyniku finansowym w działalności finansowej.

Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (towary, materiały) / stałej ceny ewidencyjnej (produkty) korygowanej odchyleniami do rzeczywistego kosztu wytworzenia oraz wartości netto możliwej do uzyskania. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia składają się koszty zakupu oraz koszty bezpośrednio z zakupem związane, a w szczególności koszty transportu, załadunku i wyładunku oraz cel importowych

Koszt wytworzenia wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje koszty bezpośrednie (głównie materiały i robociznę) powiększone o narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych.

W przypadku, gdy stała cena ewidencyjna produktów w znacznym stopniu odbiega od rzeczywistego kosztu wytworzenia (powstają duże odchylenia) dokonuje się weryfikacji i zmiany cen ewidencyjnych przy jednoczesnej korekcie odchyleń.

Rozchód wyrobów gotowych ujmowany jest z zastosowaniem metody średniej ważonej rzeczywistego kosztu wytworzenia. Rozchód materiałów i towarów ustala się z zastosowaniem metody „pierwsze weszło - pierwsze wyszło” (FIFO).

Wartość netto możliwa do uzyskania jest to szacowana cena sprzedaży ustalana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty płatne na żądanie oraz krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności (do 3 miesięcy), łatwo wymienne na gotówkę, dla których ryzyko zmiany wartości jest nieznaczące.

Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale (grupy aktywów trwałych) są klasyfikowane przez Grupę jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w wyniku transakcji sprzedaży a nie poprzez dalsze użytkowanie. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy składnik aktywów (grupa aktywów) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży, z zachowaniem normalnych i zwyczajowo przyjętych warunków sprzedaży, a wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Niektóre aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, takie jak aktywa finansowe oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, wyceniane są według tych samych zasad rachunkowości, jakie były stosowane przez Grupę przed zaklasyfikowaniem do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży. Aktywa trwale zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nie podlegają amortyzacji.

Kapitał własny

Kapitał podstawowy wykazywany jest w wartości nominalnej wyemitowanych akcji, zgodnie ze statutem Spółki dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Akcje Spółki dominującej nabyte i zatrzymane przez Spółkę dominującą lub konsolidowane spółki zależne pomniejszają kapitał własny. Akcje własne wyceniane są w cenie nabycia.

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej powstaje z nadwyżki ceny emisyjnej ponad wartość nominalną akcji, pomniejszonej o koszty emisji.

Pozostałe kapitały obejmują:

- kapitał z tytułu ujęcia wyceny programów płatności akcjami oraz
- kapitał z kumulacji pozostałych całkowitych dochodów obejmujących:
  - przeszacowanie rzeczowych aktywów trwałych do wartości godziwej,
  - wycenę aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży,
  - wycenę instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne,
  - różnice kursowe z przeliczenia zagranicznych jednostek zależnych,
  - udział w dochodach całkowitych jednostek wycenianych metodą praw własności.

W zyskach zatrzymanych wykazywane są wyniki z lat ubiegłych (również te przekazane na kapitał uchwałami akcjonariuszy) oraz wynik finansowy bieżącego roku.

Wszystkie transakcje z właścicielami Spółki dominującej prezentowane są osobno w „Skonsolidowanym sprawozdaniu ze zmian w kapitale własnym”.

Świadczenia pracownicze

Wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania i rezerwy na świadczenia pracownicze obejmują następujące tytuły:

- krótkoterminowe świadczenia pracownicze z tytułu wynagrodzeń (wraz z premiami) oraz składek na ubezpieczenia społeczne,
- rezerwy na niewykorzystane urlopy oraz
- inne długoterminowe świadczenia pracownicze, do których Grupa zalicza nagrody jubileuszowe oraz odprawy emerytalne.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Wartość zobowiązań z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych ustala się bez dyskonta i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie wymaganej zapłaty.

Rezerwy na niewykorzystane urlopy

Grupa tworzy rezerwę na koszty kumulowanych płatnych nieobecności, które będzie musiała ponieść w wyniku niewykorzystanego przez pracowników uprawnienia, a które to

uprawnienie narosło na dzień bilansowy. Rezerwa na niewykorzystane urlopy stanowi rezerwę krótkoterminową i nie podlega dyskontowaniu.

Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe

Zgodnie z systemami wynagradzania obowiązującymi w Grupie pracownicy Spółek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów nabywania uprawnień przez pracowników.

Wartość bieżąca rezerw na każdy dzień bilansowy jest szacowana przez niezależnego aktuarium. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są na danych historycznych.

Rezerwy, zobowiązania i aktywa warunkowe

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Termin poniesienia oraz kwota wymagająca uregulowania może być niepewna.

Rezerwy tworzy się m.in. na następujące tytuły:

- udzielone gwarancje obsługi posprzedażowej produktów i wykonanych usług,
- toczące się postępowania sądowe oraz sprawy sporne,
- restrukturyzacja, tylko jeżeli na podstawie odrębnych przepisów Grupa jest zobowiązana do jej przeprowadzenia lub zawarto w tej sprawie wiążące umowy.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

Rezerwy ujmuje się w wartości szacowanych nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku, na podstawie najbardziej wiarygodnych dowodów dostępnych na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym dotyczących ryzyka oraz stopnia niepewności. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszt finansowy.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Jednakże wartość tego aktywa nie może przewyższyć kwoty rezerwy.

W przypadku gdy wydatkowanie środków w celu wypełnienia obecnego obowiązku nie jest prawdopodobne, kwoty zobowiązania warunkowego nie ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, za wyjątkiem zobowiązań warunkowych identyfikowanych w procesie połączenia jednostek gospodarczych w ramach alokacji kosztu połączenia zgodnie z MSSF 3 (patrz podpunkt dotyczący połączeń jednostek gospodarczych).

Informację o zobowiązaniach warunkowych ujawnia się w części opisowej skonsolidowanego sprawozdania finansowego w nocie nr 2.9.24..

Możliwe wpływy zawierające korzyści ekonomiczne dla Grupy, które nie spełniają jeszcze kryteriów ujęcia jako aktywa, stanowią aktywa warunkowe, których nie ujmuje się w bilansie. Informację o aktywach warunkowych ujawnia się w dodatkowych notach objaśniających.

Rozliczenia międzyokresowe

Grupa wykazuje w aktywach bilansu w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe” opłacone z góry koszty dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych, w tym przede wszystkim czynsze najmu.

W pozycji „Rozliczeń międzyokresowych” zawartej w pasywach bilansu prezentowane są przychody przyszłych okresów, w tym również środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie środków trwałych, które rozliczane są zgodnie z MSR 20 „Dotacje rządowe”. Biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów wykazywane są w ramach „Zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań”.

Dotacje ujmowane są wyłącznie wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z daną dotacją oraz że dana dotacja zostanie faktycznie otrzymana.

Dotacja dotycząca danej pozycji kosztowej jest ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Dotacja finansująca składnik aktywów jest stopniowo ujmowana w wyniku jako przychód na przestrzeni okresów proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tego składnika aktywów. Grupa Kapitałowa dla celów prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie odejmuje dotacji od wartości bilansowej aktywów, lecz wykazuje dotacje jako przychody przyszłych okresów w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe”.

Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, podatek od towarów i usług oraz inne podatki związane ze sprzedażą (podatek akcyzowy). Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Sprzedaż towarów i produktów

Przychody ze sprzedaży towarów i produktów ujmowane są, jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- Grupa przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do dóbr. Warunek uznaje się za spełniony z chwilą bezspornego dostarczenia towarów lub produktów do odbiorcy.
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.
- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Odsetki i dywidendy

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są sukcesywnie w miarę ich narastania zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej. Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Koszty operacyjne

Koszty operacyjne są ujmowane w wyniku zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów. Grupa prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym koszty według miejsc powstawania.

Podatek dochodowy (wraz z podatkiem odroczonym)

Na obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego składają się: podatek dochodowy bieżący oraz odroczony, który nie został ujęty w innych dochodach całkowitych lub bezpośrednio w kapitale.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) brutto w związku z czasowym przesunięciem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów do innych okresów oraz wyłączeniem pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości na różnicach pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe. Nie ujmuje się aktywów ani rezerwy, jeśli różnica przejściowa wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz która w czasie jej wystąpienia nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy. Nie ujmuje się rezerwy na podatek odroczony od wartości firmy, która nie podlega amortyzacji na gruncie przepisów podatkowych.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub rezerwa rozliczona, przyjmując za podstawę przepisy prawne obowiązujące na dzień bilansowy.

Wartość składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części następuje jego odpis.

Subiektywne oceny Zarządu oraz niepewność szacunków

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd Spółki dominującej kieruje się osądem przy dokonywaniu licznych szacunków i założeń, które mają wpływ na stosowane zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od

szacowanych przez Zarząd. Informacje o dokonanych szacunkach i założeniach, które są znaczące dla skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zostały zaprezentowane poniżej.

Okresy ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych

Zarząd Spółki dominującej dokonuje corocznej weryfikacji okresów ekonomicznej użyteczności aktywów trwałych, podlegających amortyzacji. Na dzień 31.12.2014 roku Zarząd ocenia, że okresy użyteczności aktywów przyjęte przez Grupę dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. Jednakże faktyczne okresy przynoszenia korzyści przez te aktywa w przyszłości mogą różnić się od zakładanych, w tym również ze względu na techniczne starzenie się majątku. Wartość bilansowa aktywów trwałych podlegających amortyzacji prezentowana jest w notach nr 2.9.4. i 2.9.5..

Rezerwy

Rezerwy na świadczenia pracownicze – odprawy emerytalne oraz nagrody jubileuszowe – szacowane są przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym kwota rezerw na świadczenia pracownicze 1.620 tys. PLN (2014), 1.408 tys. PLN (2013) wynika z oszacowania dokonanego przez niezależnego aktuarium. Na poziom rezerw wpływ mają założenia dotyczące stopy dyskonta oraz wskaźnika wzrostu wynagrodzeń.

Aktywa na podatek odroczony

Prawdopodobieństwo rozliczenia składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na budżetach spółek Grupy zatwierdzonych przez Zarząd Spółki dominującej. Jeżeli prognozowane wyniki finansowe wskazują, że spółki Grupy osiągną dochód do opodatkowania, aktywa na podatek odroczony ujmowane są w pełnej wysokości.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

W celu określenia wartości użytkowej Zarząd szacuje prognozowane przepływy pieniężne oraz stopę, którą przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej (patrz podpunkt dotyczący utraty wartości aktywów niefinansowych). W procesie wyceny wartości bieżącej przyszłych przepływów dokonywane są założenia dotyczące prognozowanych wyników finansowych. Założenia te odnoszą się do przyszłych zdarzeń i okoliczności. Faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych, co w kolejnych okresach sprawozdawczych może przyczynić się do znaczących korekt wartości aktywów Grupy.

2.7. Korekta błędów oraz zmiana zasad rachunkowości

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie dokonywano korekt błędów, które miały wpływ na dane finansowe prezentowane za porównywalne okresy.

W bieżącym okresie nastąpiła zmiana polityki rachunkowości dotycząca sposobu ustalania wyników śródrocznych w zakresie prezentacji niepokrytych kosztów produkcji sezonowej w spółce WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.. Korekta dotyczy wyników śródrocznych i nie ma wpływu na wyniki całego 2013 r.

2.8. Wskazanie co najmniej podstawowych pozycji skonsolidowanego bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego i porównywalnych skonsolidowanych danych finansowych, przeliczonych na EURO, ze wskazaniem zasad przyjętych do tego przeliczenia.

W okresie objętym sprawozdaniem śródrocznym finansowym notowania średnich kursów wymiany PLN w stosunku do EUR, ustalone przez Narodowy Bank Polski, przedstawiały się następująco:

Średnie kursy wymiany złotego

	Okres bieżący	Okres porównawczy
	31.12.2014	31.12.2013
Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu	4,2623	4,1472
Kurs średni, obliczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie	4,1893	4,2110

Podstawowe pozycje bilansu, rachunku zysków i strat, rachunku przepływów pieniężnych w przeliczeniu na EUR.

WYBRANE DANE FINANSOWE, WRAZ Z PRZELICZENIEM NA EURO

	od 01.01 do 31.12.2014 (PLN)	od 01.01 do 31.12.2013 (PLN)	od 01.01 do 31.12.2014 (EURO)	od 01.01 do 31.12.2013 (EURO)
Sprawozdanie z wyniku				
Przychody ze sprzedaży	379 964	457 892	90 699	108 737
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	7 137	- 17 651	1 704	- 4 192
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	577	- 26 506	138	- 6 294
Zysk (strata) netto	546	- 24 348	130	- 5 782
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	621	- 23 753	148	- 5 641
Zysk na akcję (PLN)	0,03	(1,03)	0,01	- 0,24
Średni kurs PLN / EUR w okresie	X	X	4,1893	4,2110
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	9 067	3 980	2 164	945
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	- 4 127	- 6 444	- 985	- 1 530
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	- 4 032	- 14 225	- 962	- 3 378
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	908	- 16 689	217	- 3 963
Średni kurs PLN / EUR w okresie	X	X	4,1893	4,2110

	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Sprawozdanie z sytuacji finansowej				
Aktywa	337 937	331 558	79 285	79 947
Zobowiązania długoterminowe	73 681	48 288	17 287	11 643
Zobowiązania krótkoterminowe	168 341	187 901	39 495	45 308
Kapitał własny	95 915	95 369	22 503	22 996
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	94 873	94 252	22 259	22 727
Kurs PLN / EUR na koniec okresu	X	X	4,2623	4,1472

2.9. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej i wyniku.

2.9.1. Przejęcia oraz sprzedaż jednostek zależnych

W bieżącym okresie sprawozdawczym Jednostka dominująca nie nabywała nowych jednostek gospodarczych.

Sprzedaż jednostek zależnych

W dniu 08 sierpnia 2014 Spółka Dominująca dokonała sprzedaży 100% posiadanych udziałów Huta Szkła „Sławno” Sp. z o.o. w Sławnie. Przychód ze sprzedaży spółki zależnej wyniósł 0,1 tys. zł.

Grupa poniosła koszty sprzedaży związane ze sprzedażą spółki zależnej w kwocie 104,8 tys. zł.

Wynik na sprzedaży przedstawia się następująco:

Przychód ze sprzedaży	0 tys. zł
Wartość aktywów netto na dzień sprzedaży	-379 tys. zł
Koszty sprzedaży	12 tys. zł
<u>Zysk na sprzedaży udziałów</u>	<u>367 tys. zł*</u>

Wartość aktywów netto spółki zależnej Huta Szkła „Sławno” według stanu na moment sprzedaży przedstawiała się następująco:

SPRZEDAŻ JEDNOSTEK ZALEŻNYCH (HUTA SZKŁA) OKRESIE OD 01.01 DO 31.12.2014 ROKU

	Aktywa netto na moment sprzedaży
Aktywa	
Wartości niematerialne	
Rzeczowe aktywa trwałe	2 762
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	
Zapasy	
Należności i pożyczki	
Pozostałe aktywa	61
Środki pieniężne	
Aktywa razem	2 823
Zobowiązania	
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	
Rezerwy	2 383
Kredyty, pożyczki	469
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	350
Pozostałe zobowiązania	
Zobowiązania razem	3 202
Wartość aktywów netto	- 379
Przychody ze sprzedaży zrealizowane w środkach pieniężnych	0
Środki pieniężne zbyte wraz z jednostką zależną	0
Wpływy netto ze sprzedaży jednostek zależnych	0

* W rachunku wyników za okres 2014 r. wykazano wynik na sprzedaży spółek zależnych kwotę 274 tys. zł na którą składają się: zysk ze sprzedaży spółki Huta Szkła „Sławno” 367 tys. zł oraz dodatkowe rozliczenie kosztów sprzedaży spółki ZPOW Ziębice w kwocie straty 93 tys. zł (sprzedaż spółki miała miejsce w 2013 roku).

W rachunków wyników za okres 2014 r. nie wyodrębniano działalność zaniechanej z powodu nieistotności danych spółki Huta Szkła Sławno gdyż nie prowadziła ona działalności operacyjnej.

2.9.2. Wartość firmy

Tabela nr 2
WARTOŚĆ FIRMY

	31.12.2014	31.12.2013
Mitmar Sp. z o.o.	1 673	1 673
Razem wartość firmy	1 673	1 673

2.9.3. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne użytkowane przez Grupę obejmują znaki towarowe, patenty i licencje, oprogramowanie komputerowe, wytworzone we własnym zakresie prace rozwojowe oraz pozostałe wartości niematerialne. Wartości niematerialne, które nie zostały do dnia bilansowego oddane do użytkowania prezentowane są w pozycji „Wartości niematerialnych w trakcie wytwarzania”.

Tabela nr 3

WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Razem
<i>Stan na 31.12.2014</i>							
Wartość bilansowa brutto	6 928	39	737	-	1 980	-	9 684
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	- 4 167	- 39	- 626	-	- 198	-	- 5 030
Wartość bilansowa netto	2 761	-	111	-	1 782	-	4 654
<i>Stan na 31.12.2013</i>							
Wartość bilansowa brutto	7 280	8	648	-	1 980	-	5 853
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	- 4 418	- 8	- 553	-	- 198	-	- 1 114
Wartość bilansowa netto	2 862	-	95	-	1 782	-	4 739

Tabela nr 4

ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

Wyszczególnienie	Znaki towarowe	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie wytwarzania	Razem
<i>za okres od 01.01 do 31.12.2014 roku</i>							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2014 roku	2 862	-	95	-	1 782	-	4 739
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	58	1	89	-	-	-	148
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja)	-	-	-	-	-	-	-
Amortyzacja (-)	- 159	-1	- 73	-	-	-	- 233
Sprzedaż jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2014 roku	2 761	-	111	-	1 782	-	4 654
<i>za okres od 01.01 do 31.12.2013 roku</i>							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2013 roku	2 980	-	154	-	1 782	901	5 817
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	61	8	7	-	-	-	76
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja)	-	-	-	-	-	- 901	- 901
Amortyzacja (-)	- 179	- 8	- 66	-	-	-	- 253
Sprzedaż jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2013 roku	2 862	-	95	-	1 782	-	4 739

Na pozycje wartości niematerialnych i prawnych składają się:

1. Know - how – wniesione do spółki w formie aportu

Wartość początkowa : 1.980 tys. zł

Dotychczasowe umorzenie ujęte w księgach spółki dominującej: 545 tys. zł

Korekta umorzenia za lata 2004-2006 – 347 tys. zł

Wartość wykazywana w bilansie skonsolidowanym: 1.782 tys. zł

2. Znaki towarowe

Wartość początkowa : 6 928 tys. zł

Umorzenie: 3 880 tys. zł

Odpis aktualizujący: 287 tys. zł

Wartość bilansowa : 2 862 tys. zł

Odpis aktualizujący został utworzony w roku 2005.

3. Oprogramowanie komputerów:

Wartość początkowa : 737 tys. zł

Umorzenie: 626 tys. zł

Wartość bilansowa: 111 tys. zł

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w skonsolidowanym rachunku zysków i strat w następujących pozycjach:

Tabela nr 5

AMORTYZACJA WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
Koszt własny sprzedaży	109	179
Koszty ogólnego zarządu	123	38
Koszty sprzedaży	1	36
Amortyzacja wartości niematerialnych razem	233	253

Na dzień bilansowy żadna z wartości niematerialnych i prawnych nie stanowiła zabezpieczenia zobowiązań Grupy.

2.9.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Tabela nr 6

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Stan na 31.12.2014							
Wartość bilansowa brutto	14 214	102 191	100 988	15 825	7 887	3 586	244 691
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące		- 28 383	- 64 813	-11 796	- 6 423	-13	- 111 428
	14 214	73 808	36 175	4 029	1 464	3 573	133 263
Stan na 31.12.2013							
Wartość bilansowa brutto	14 488	101 670	102 425	20 414	7 783	3 708	250 488
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące		- 26 022	- 65 895	- 14 155	- 5 125		- 111 197
	14 488	75 648	36 530	6 259	2 658	3 708	139 291

Tabela nr 7

ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
<i>za okres od 01.01 do 31.12.2014 roku</i>							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2014 roku	14 488	75 648	36 530	6 259	2 658	3 708	139 291
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	-	1 105	11 206	918	265	226	13 720
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-92	- 40	- 4 430	- 640	- 1 097	- 361	- 6 660
Amortyzacja (-)	-	- 2 546	- 7 131	- 2 508	- 362	-	- 12 547
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	-	-
Odwrócenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-
Inne zamiany (reklasyfikacje, przemieszczenia)	- 182	- 359	-	-	-	-	-541
Przesunięcie do działalności zaniechanej	-	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż jednostki zależnej	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2014 roku	14 214	73 808	36 175	4 029	1 464	3 573	133 263
<i>za okres od 01.01 do 31.12.2013 roku</i>							
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2013 roku	14 677	79 826	50 510	7 755	3 809	17 293	173 870
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	2 014	17 646	4 600	2 809	143	- 9 244	17 968
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	- 2	- 665	- 324	- 10	-	- 1 001
Amortyzacja (-)	-	- 2 593	- 8 079	- 3 114	- 494	-	- 14 280
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-	- 109	- 792	-	-	-	- 900
Odwrócenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-
Inne zamiany (reklasyfikacje, przemieszczenia)	-	- 576	595	-	-	157	176
Przesunięcie do działalności zaniechanej	- 370	-	-	-	-	- 2 392	- 2 762
Sprzedaż jednostki zależnej	- 1 833	- 18 543	- 9 639	- 868	- 790	- 2 107	- 33 780
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2013 roku	14 488	75 648	36 530	6 259	2 658	3 708	139 291

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych została ujęta w następujących pozycjach skonsolidowanego rachunku zysków i strat:

Tabela nr 8
AMORTYZACJA RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
Koszt własny sprzedaży	7 905	9 469
Koszty ogólnego zarządu	2 504	2 361
Koszty sprzedaży	2 138	2 443
Cena nabycia (koszt wytworzenia) innych aktywów	-	7
Razem amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	12 547	14 280

Otrzymana w 2014 roku kwota odszkodowań uzyskanych od stron trzecich z tytułu utraty wartości lub utracenia pozycji rzeczowych aktywów trwałych wyniosła 608 tys. zł (Rok 2013: 210 tys. zł) i została ujęta w „Pozostałych przychodach operacyjnych” skonsolidowanego rachunku wyników.

Na dzień 31.12.2014 r. rzeczowe aktywa trwałe o wartości bilansowej 118.137 tys. zł stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy.

Informacja na temat rzeczowych aktywów trwałych stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań została zawarta w punkcie dotyczącym kredytów, tj. 2.9.7.5..

W roku 2013 Grupa zawarła umowę inwestycyjną, na mocy której zobowiązała się nabyć w przyszłości osiem środków trwałych, wśród których największą wartość stanowią: maszyna formująca-zgrzewająca TP-R2 i etykieciarka . Umowna kwota zobowiązania na dzień 31.12.2014 r. stanowi wartość 3.113,2 tys. zł brutto.

2.9.5. Aktywa w leasingu

2.9.5.1. Leasing finansowy

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca użytkuje rzeczowe aktywa trwałe na podstawie umów leasingu finansowego. Wartość bilansowa aktywów będących przedmiotem umów leasingu finansowego przedstawia się następująco:

Tabela nr 9
WARTOŚĆ BILANSOWA RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH W LF

	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Stan na 31.12.2014					
Wartość bilansowa brutto	12 172	3 484	204	-	15 860
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	- 6 385	- 1 384	-34	-	- 7 803
Wartość bilansowa netto	5 787	2 100	170	-	8 057
Stan na 31.12.2013					
Wartość bilansowa brutto	10 752	3 812	-	-	14 564
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące	- 5 368	- 1 023	-	-	- 6 391
Wartość bilansowa netto	5 384	2 789	-	-	8 173

Pozostające do spłaty przyszłe minimalne opłaty leasingowe według stanu na dzień bilansowy wynoszą:

Tabela nr 10**ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UMÓW LEASINGU FINANSOWEGO**

	Opłaty z tytułu umów leasingu finansowego płatne w okresie:			
	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	razem
<i>Stan na 31.12.2014</i>				
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	2 260	3 138	-	5 398
<i>Stan na 31.12.2013</i>				
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych	2 142	4 053	-	6 195

Tabela nr 11**CHARAKTERYSTYKA ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH (LEASING) WYCENIANYCH WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU**

Leasingobiorca		Waluta	Termin wymagalności	Zobowiązanie	
				krótkoterminowe	długoterminowe
	Stan na 31.12.2014				
PAMAPOL S.A.	Umowy leasingu do 3 lat	PLN		1 498	1 495
	Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN		440	1 470
WZPOW	Umowy leasingu do 3 lat	PLN/JPY/EUR		217	24
	Umowy leasingu powyżej 3 lat	PLN		31	75
MITMAR	Umowy leasingu do 3 lat	PLN		74	74
OGÓLEM					

Najistotniejsze umowy leasingu finansowego, o wartości niespłaconego na dzień bilansowy zobowiązania w kwocie wyższej niż 200 tys. zł zostały zawarte w poniższej tabeli.

Tabela nr 12
OPIS ZNACZĄCYCH UMÓW LEASINGU FINANSOWEGO

Leasingobiorca	
PAMAPOL S.A.	Umowa z BFL . Przedmiot umowy: Linia do produkcji karmy dla zwierząt. Wartość początkowa linii : 1.876.300 zł; wartość pozostała do zapłaty: 729.826,10; umowa zawarta na czas od 10.05.2011 r. do 30.05.2016r. oprocentowanie: Zmienna stopa procentowa - podstawa ustalenia WIBOR 1M ; zabezpieczenie: zastaw rejestrowy na przedmiocie leasingu, depozyt gwarancyjny
PAMAPOL S.A.	Umowa z SG Equipment Finance. Przedmiot umowy : Dozowarka Hema . Wartość początkowa umowy: 1.090.512,60 zł. Wartość pozostała do spłaty: 694.457,75 zł, zawarta na okres 23.04.12-25.11.18; zmienna stopa procentowa - podstawa ustalenia WIBOR 1M; zabezpieczenia: weksel in blanco, zaliczka na poczet pierwszej raty leasingowej.
PAMAPOL S.A.	Umowa z SG Equipment Finance. Przedmiot umowy : Kalibrownik wibracyjny, zespół glazurujący wibracyjno-taśmowy, przenośnik inspekcyjny*3, przenośnik płaski technologiczny. Wartość początkowa umowy: 350.000,00 zł. Wartość pozostała do spłaty: 226.406,37 zł, zawarta na okres 03.09.13-01.07.18; zmienna stopa procentowa - podstawa ustalenia WIBOR 1M; zabezpieczenia: weksel in blanco wraz z porozumieniem wekslowym.
PAMAPOL S.A.	Umowa z PKO Leasing S.A. Przedmiot umowy: Sortownik optyczny. Wartość początkowa umowy: 342.162,38 zł. Wartość pozostała do spłaty: 266.784,89, zawarta na okres 11.12.14-15.11.17; zmienna stopa procentowa - podstawa ustalenia WIBOR 1M; zabezpieczenia: dwa weksle in blanco wraz z deklaracją wekslową.
PAMAPOL S.A.	Umowa z Raiffeisen Leasing. Przedmiot umowy : Linia do produkcji krokietów i pulpetów, Kocioł warzelny szt.2. Wartość początkowa umowy: 345.476,09 zł. Wartość pozostała do spłaty: 242.676,22 zł, zawarta na okres 08.09.14-08.09.18; zmienna stopa procentowa - podstawa ustalenia WIBOR 1M; zabezpieczenia: weksel in blanco.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie ujęto żadnych kosztów z tytułu warunkowych opłat leasingowych oraz nie występują opłaty subleasingowe, ponieważ aktywa użytkowane są wyłącznie przez Grupę.

2.9.5.2. Leasing operacyjny

Grupa Kapitałowa nie użytkuje żadnych środków trwałych na podstawie umów leasingu operacyjnego.

2.9.6. Nieruchomości inwestycyjne.

Na dzień bilansowy Grupa posiada cztery nieruchomości gruntowe, z tego jedną zabudowaną zaklasyfikowane jako nieruchomości inwestycyjne, które przejęła od dłużników tytułem rozliczenia długu.

Tabela nr 13

NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE (MODEL WARTOŚCI GODZIWEJ)

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
Wartość bilansowa na początek okresu	835	835
Nabycie przez połączenie jednostek gospodarczych	-	-
Nabycie nieruchomości	-	-
Aktywowanie późniejszych nakładów	-	-
Sprzedaż spółki zależnej (-)	-	-
Zbycie nieruchomości (-)	-	-
Inne zmiany (reklasyfikacje, przeniesienia itp.) (+/-)	- 687	-
Przeszacowanie do wartości godziwej (+/-)	-	-
Różnice kursowe netto z przeliczenia (+/-)	-	-
Wartość bilansowa na koniec okresu	148	835

Nieruchomości wykazane w pozycji „Inne zmiany” zostały przeniesione do aktywów przeznaczonych do sprzedaży w stosunku do których Grupa zawarła przedwstępne umowy sprzedaży na podstawie których przyjęte zostały zadatki w wysokości 250 tys. zł.

2.9.7. Aktywa oraz zobowiązania finansowe

2.9.7.1. Kategorie aktywów oraz zobowiązań finansowych

Wartość aktywów finansowych prezentowana w skonsolidowanym bilansie odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSR 39:

1 – pożyczki i należności (PiN)	5 - aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (ADS)
2 - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik - przeznaczone do obrotu (AWG-O)	6 - instrumenty pochodne zabezpieczające (IPZ)
3 - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik - wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej (AWG-W)	7 - aktywa poza zakresem MSR 39 (Poza MSR39)
4 - inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (IUTW)	

Tabela nr 14

AKTYWA FINANSOWE W PODZIALE NA KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH WG MSR 39

	*Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39							Razem
	PiN	AWG-O	AWG-W	IUTW	ADS	IPZ	Poza MSR39	
Stan na 31.12.2014								
<i>Aktywa trwałe:</i>								
Należności i pożyczki	11 522	-	-	-	-	-	94	11 616
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	-	-	-	-	5	-	-	5
<i>Aktywa obrotowe:</i>								
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	75 684	-	-	-	-	-	12 257	87 941
Pożyczki	417	-	-	-	-	-	-	417
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	-	302	-	-	-	-	-	302
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 505	-	-	-	-	-	-	3 505

Kategoria aktywów finansowych razem	91 128	302	-	-	5	-	12 351	103 786
Stan na 31.12.2013								
<i>Aktywa trwale:</i>								
Należności i pożyczki	13 390	-	-	-	-	-	-	13 390
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	-	-	-	-	5	-	-	5
<i>Aktywa obrotowe:</i>								
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	71 250	-	-	-	-	-	11 772	83 022
Pożyczki	103	-	-	-	-	-	-	103
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	-	333	-	-	-	-	-	333
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 598	-	-	-	-	-	-	2 598
Kategoria aktywów finansowych razem	87 341	333	-	-	5	-	11 772	99 451

Wartość zobowiązań finansowych prezentowana w skonsolidowanym bilansie odnosi się do następujących kategorii instrumentów finansowych określonych w MSR 39:

1 - zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik - przeznaczone do obrotu (ZWG-O)	4 - instrumenty pochodne zabezpieczające (IPZ)
2 - zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik - wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej (ZWG-W)	5 - zobowiązania poza zakresem MSR 39 (Poza MSR39)
3 - zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (ZZK)	

Tabela nr 15

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE W PODZIALE NA KATEGORIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH WG MSR 39

	*Kategorie instrumentów finansowych wg MSR 39					Razem
	ZWG-O	ZWG-W	ZZK	IPZ	Poza MSR39	
Stan na 31.12.2014						
<i>Zobowiązania długoterminowe:</i>						
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	46 937	-	-	46 937
Leasing finansowy	-	-	3 138	-	-	3 138
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	-	-
<i>Zobowiązania krótkoterminowe:</i>						
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	-	88 893	-	1 330	90 223
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	64 842	-	-	64 842
Leasing finansowy	-	-	2 260	-	-	2 260
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	153	-	-	153
Kategoria zobowiązań finansowych razem	-	-	206 223	-	1 330	207 553
Stan na 31.12.2013						
<i>Zobowiązania długoterminowe:</i>						
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	18 045	-	-	18 045
Leasing finansowy	-	-	-	-	4 053	4 053
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	-	-
<i>Zobowiązania krótkoterminowe:</i>						
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	-	-	86 402	-	1 060	87 462
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	83 387	-	-	83 387
Leasing finansowy	-	-	-	-	2 142	2 142
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Kategoria zobowiązań finansowych razem	-	-	187 834	-	7 255	195 089

2.9.7.2. Należności i pożyczki

Grupa dla celów prezentacji w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wyodrębnia klasę należności i pożyczek (MSSF 7.6). W części długoterminowej należności i pożyczki prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w jednej pozycji. W części krótkoterminowej Grupa prezentuje należności z tytułu dostaw i usług wraz z pozostałymi należnościami oraz oddzielnie pożyczki. Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej z klasy należności i pożyczek przedstawia poniższa tabela. Ujawnienia odnoszące się do należności zamieszczone są w notce nr 2.9.10..

Tabela nr 16
NALEŻNOŚCI I POŻYCZKI

	31.12.2014	31.12.2013
<i>Aktywa trwałe:</i>		
Należności	3 239	5 147
Pożyczki	8 377	8 243
Należności i pożyczki długoterminowe	11 616	13 390
<i>Aktywa obrotowe:</i>		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	87 941	83 022
Pożyczki	417	103
Należności i pożyczki krótkoterminowe	88 358	83 125
Należności i pożyczki, w tym:	99 974	96 515
należności (nota nr 2.9.10.)	91 180	88 169
pożyczki (nota nr 2.9.7.2.)	8 794	8 346

Udzielone pożyczki wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansowa pożyczek oprocentowanych zmienną stopą uważana jest za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

Na dzień 31.12.2014 Grupa posiadała jedną pożyczkę udzieloną podmiotowi niepowiązanemu.

Tabela nr 17
ZMIANA WARTOŚCI BILANSOWEJ POŻYCZEK

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
Wartość brutto		
Saldo na początek okresu	8 346	301
Połączenie jednostek gospodarczych	-	-
Kwota pożyczek udzielonych w okresie	162	8 510
Odsetki naliczone efektywną stopą procentową	403	249
Splata pożyczek wraz z odsetkami (-)	-117	(714)
Sprzedż jednostek zależnych (-)	-	-
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	-	-
Wartość brutto na koniec okresu	8 764	8 346
Odpisy z tytułu utraty wartości		
Saldo na początek okresu	-	-
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	469	-
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-)	-	-
Odpisy wykorzystane (-)	- 469	-
Inne zmiany (różnice kursowe netto z przeliczenia)	-	-
Odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-
Wartość bilansowa na koniec okresu	8 764	8 346

2.9.7.3. Pochodne instrumenty finansowe

Grupa wykorzystuje instrumenty pochodne, by minimalizować ryzyko zmiany kursów walut, w których realizowana jest część transakcji sprzedaży i zakupu.

Instrumenty pochodne, pomimo iż od strony ekonomicznej zabezpieczają Grupę przed ryzykiem walutowym, nie stanowią formalnie zabezpieczenia w rozumieniu MSR 39, w związku z tym traktowane są jako instrumenty przeznaczone do obrotu (instrumenty pochodne handlowe). Wszystkie instrumenty pochodne wyceniane są w wartości godziwej, ustalonej na podstawie danych pochodzących z rynku (kursy walut, stopy procentowe).

Tabela nr 18
INSTRUMENTY POCHODNE

	31.12.2014	31.12.2013
<i>Aktywa trwale:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	-
Instrumenty pochodne długoterminowe	-	-
<i>Aktywa obrotowe:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	-
Instrumenty pochodne krótkoterminowe	-	-
Aktywa - instrumenty pochodne	-	-
<i>Zobowiązania długoterminowe:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	-
Instrumenty pochodne długoterminowe	-	-
<i>Zobowiązania krótkoterminowe:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	153	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	-
Instrumenty pochodne krótkoterminowe	153	-
Zobowiązania - instrumenty pochodne	153	-

Instrumenty pochodne handlowe

Poszczególne klasy instrumentów pochodnych handlowych prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 19
CHARAKTERYSTYKA INSTRUMENTÓW POCHODNYCH HANDLOWYCH (RYZYKA)

	Nominał transakcji w walucie (w tys.)	Wartość bilansowa instrumentów*		Termin realizacji	
		Aktywa finansowe	Zobowiązania finansowe	od	do
Stan na 31.12.2014					
Kontrakty forward USD	1 000		143	08.01.2015	30.04.2015
Kontrakty forward EUR	1 350		10	08.01.2015	03.02.2015
Instrumenty pochodne handlowe razem			153		
Stan na 31.12.2013					
Kontrakty forward USD					
Kontrakty forward EUR					
Instrumenty pochodne handlowe razem					

* wartość godziwa

Wpływ instrumentów pochodnych handlowych na wynik finansowy zaprezentowano w nocie nr 2.9.19.

2.9.7.4. Pozostałe aktywa finansowe

W ramach pozostałych aktywów finansowych Grupa prezentuje następujące inwestycje:

Tabela nr 20

POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE

	Aktywa krótkoterminowe		Aktywa długoterminowe	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
<i>Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności:</i>				
Dłużne papiery wartościowe skarbowe	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe komercyjne	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	-	-	-	-
<i>Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży:</i>				
Akcje spółek notowanych	-	-	-	-
Udziały, akcje spółek nienotowanych	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	5	5
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	5	5
<i>Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>				
Akcje spółek notowanych	302	333	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-
Jednostki funduszy inwestycyjnych	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	302	333	-	-
Pozostałe aktywa finansowe razem	302	333	5	5

Aktywa dostępne do sprzedaży

Udziały i akcje w spółkach nienotowanych Grupa wycenia w cenie nabycia z uwzględnieniem utraty wartości, ze względu na brak możliwości wiarygodnego oszacowania ich wartości godziwej. Grupa nie zamierza zbyć nienotowanych udziałów i akcji w najbliższej przyszłości.

W portfelu spółek niepublicznych Grupa posiada :

- udziały spółki zależnej WZPOW Kwidzyn w Przedsiębiorstwie FRUCTOPOL Sp. z o.o. w Warszawie – kwota 5 tys. zł,

W roku 2014 nie dokonywano odpisów z tytułu utraty wartości ww. aktywów.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Do inwestycji w tej kategorii Grupa zalicza akcje spółek notowanych ZM Duda.

Tabela nr 21

Instrument	Ilość	Wartość (w tys. zł)
Akcje ZM Duda S.A.	41 605	302
Ogółem	41 605	302

W roku 2014 nie dokonywano sprzedaży instrumentów finansowych – akcji spółek notowanych na GPW.

Dokonano przeszacowania wartości posiadanych akcji. Łączny wpływ na wynik finansowy stanowi kwotę - 31 tys. zł. Kwota została odniesiona w koszty finansowe.

2.9.7.5. Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Grupa Kapitałowa nie zalicza żadnych instrumentów z klasy kredytów i pożyczek do zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Wszystkie kredyty, pożyczki i inne instrumenty dłużne wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Wartość godziwą kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych zaprezentowano w nocie nr 2.9.7.7..

Wartość kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 22

KREDYTY, POŻYCZKI, INNE INSTRUMENTY DŁUŻNE

	Zobowiązania krótkoterminowe		Zobowiązania długoterminowe	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
<i>Zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu:</i>				
Kredyty w rachunku kredytowym	53 323	61 503	24 845	18 045
Kredyty w rachunku bieżącym	9 583	18 646	13 830	-
Pożyczki	1 935	2 072	8 262	-
Dłużne papiery wartościowe	1	1 166	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu	64 842	83 387	46 937	18 045
<i>Zobowiązania finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>				
Kredyty bankowe	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-	-	-
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne razem	64 842	83 387	46 937	18 045

Informacje dotyczące charakteru i zakresu ryzyka, na które narażona jest Grupa Kapitałowa z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych prezentuje poniższa tabela (patrz również nota nr 2.9.25. dotycząca ryzyka):

Tabela nr 23

CHARAKTERYSTYKA ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH WYCENIANYCH WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

L.p.		Kredytobiorca	Waluta	Oprocentowanie	Wartość	Zobowiązanie	
					w PLN	Krótkoterminowe	długoterminowe
<i>Stan na 31.12.2014</i>							
1.	Kredyty w rachunku bieżącym PKO BP S.A.	PAMAPOL S.A.	PLN	WIBOR 3M+2,5pp	8 324	-	8 324
2.	Kredyty w rachunku kredytowym PKO BP S.A.		PLN	WIBOR 1M+0,8pp	3 620	1 500	2 120
3.	Kredyty w rachunku kredytowym BGŻ S.A.		PLN	WIBOR 3M+0,6pp	761	255	506
4.	Kredyty w rachunku kredytowym PKO BP S.A.		PLN	WIBOR 1M+0,6pp	485	203	282
5.	Kredyty w rachunku kredytowym PKO BP S.A.		PLN	WIBOR 3M+2,5pp	9 250	1 600	7 650
6.	Pożyczka od spółki WIELTON S.A..		PLN	WIBOR 3M+3,9pp	1 650	1 650	-
7.	Pożyczka SG Leasing		PLN	WIBOR 1M+0,5pp	24	24	-
8.	Pożyczka Amerykanka		PLN	WIBOR 3M+3,0pp	8 262	-	8 262
9.	Odsetki naliczone na dzień bilansowy		PLN		261	261	
10.	Kredyty w rachunku bieżącym BGŻ	WZPOW Sp. z o.o.	PLN	1M WIBOR + 2,5pp	4 850	-	4 850
11.	Kredyty w rachunku bieżącym PKO BP S.A.		PLN	1M WIBOR + 2,5pp	656	-	656
12.	Kredyty w rachunku kredytowym PKO BP S.A.		PLN	1M WIBOR + 2,5pp	7 284	1 008	6 276
13.	Kredyty w rachunku kredytowym BGŻ		PLN	3M WIBOR + 1,6pp	928	428	500
14.	Kredyty w rachunku kredytowym PKO BP S.A.		PLN	1M WIBOR + 1,6pp	816	300	516
15.	Kredyty w rachunku kredytowym PKO BP S.A.		PLN	1M WIBOR + 1,6pp	876	380	496
16.	Linia wieloproduktowa mBank		PLN	ON WIBOR + 1,3pp	6 017	6 017	-
17.	Kredyt rewolwingowy BGŻ		PLN	3M WIBOR + 2,5pp	40 000	40 000	-
18.	Kredyty w rachunku bieżącym Deutsche Bank PBC	MITMAR Sp. z o.o.	PLN	WIBOR 1M + 2,2pp	3 566	3 566	
19.	Kredyty w rachunku kredytowym Deutsche Bank PBC		PLN	WIBOR 1M + 1,7pp	7 333	1 769	5 564
20.	Kredyt w rachunku kredytowym ING obrotowy		PLN	EURIBOR 1M+2,5pp	5 328	5 328	-
21.	Kredyty w rachunku kredytowym ING refinansowany		PLN	WIBOR 1M + 1,9pp	1 487	552	935
22.	Karty kredytowe		PLN		1	1	-
	OGÓLEM				111 779	64 842	46 937

Większość kredytów oprocentowana jest na bazie zmiennych stóp procentowych w oparciu o referencyjną stopę WIBOR 1M, która według stanu na dzień 31.12.2014 kształtowała się na poziomie 2,08% (31.12.2013 rok 2,61 %,) oraz WIBOR 3M – 31.12.2014 r. 2,06% (31.12.2013: 2,71%).

2.9.7.6. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań

Tabela nr 24

Nr kredytu z tabeli 23	Opis zabezpieczenia
1,5	<p>1) Hipoteka łączna umowna w kwocie 18 750 000,00 zł oraz hipoteka łączna kaucyjna do wysokości 9 375 000,00 zł na nieruchomościach gruntowych zabudowanych stanowiących własność PAMAPOL S.A., położonych w miejscowości Rusiec, ul. Wieluńska 2, opisanych w księgach wieczystych KW nr PT1B/00051511/9; KW nr PT1B/00053213/4, KW nr PT1B/00053595/5, KW nr PT1B/00051161/0, KW nr PT1B/00051993/1, KW nr PT1B/00051671/8 prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Bełchatowie, V Wydział Ksiąg Wieczystych oraz na nieruchomościach gruntowych zabudowanych stanowiących własność PAMAPOL S.A. położonych w miejscowości Poźdzeniec 24 gmina Żelów opisanych w księgach wieczystych KW nr PT1B/00031515/1; KW nr PT1B/00028880/6; KW nr PT1B/00061282/7 prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Bełchatowie V Wydział Ksiąg Wieczystych.</p> <p>2) Zastaw rejestrowy na mieniu ruchomym Kredytobiorcy wpisanym do rejestru zastawu prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, Wydział XV Gospodarczy - Rejestru Zastawów po numerem pozycji rejestru 2243306 oraz Warmińskich Zakładów Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Sp. z o.o. z siedzibą 82-500 Kwidzyn, ul. Południowa 2 wpisanym do rejestru zastawu prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, Wydział IX Gospodarczy - Rejestru Zastawów po numerem pozycji rejestru 2248378, tj. maszynach i urządzeniach o wartości nie niższej niż 6 000 000 zł.</p> <p>3) Zastaw rejestrowy na mieniu ruchomym Kredytobiorcy tj. zapasach (produktach gotowych oraz towarach) o wartości nie niższej niż 12 000 000 zł. wpisanym do rejestru zastawu prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, Wydział XV Gospodarczy - Rejestru Zastawów po numerem pozycji rejestru 2246897.</p> <p>4) Zastaw rejestrowy na mieniu ruchomym Kredytobiorcy tj. zapasach (materiałach, półproduktach i produktach w toku) o wartości nie niższej niż 5 000 000 zł.</p> <p>5) Przewłaszczenie, pod warunkiem zawieszającym zapasów, o których mowa w pkt 4 – do czasu skutecznego ustanowienia zabezpieczenia w postaci zastawu.</p> <p>6) Cesja wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia w/w nieruchomości, maszyn i urządzeń oraz zapasów.</p> <p>7) Weksel in blanco wystawiony przez Kredytobiorcę wraz z deklaracją wekslową.</p> <p>8) Zastaw rejestrowy na 1.000.000 szt. aktywów finansowych nie będących własnością Spółki „9) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 21/12/2009 z dnia 11.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Kredytobiorcą, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy.</p> <p>10) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 22/12/2009 z dnia 12.03.2013 r. z późn. zm. . zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Warmińskimi Zakładami Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego sp. z o.o., w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy.</p> <p>11) Przelew wierzytelności z Umowy pożyczki z dnia 31.05.2013 r. udzielonej przez Kredytobiorcę, spółce Amerykanka Struktura sp. z o.o</p> <p>12) zastaw rejestrowy do najwyższej sumy zabezpieczenia 1.500.000,00 PLN na maszynach i urządzeniach stanowiących zabezpieczenie wierzytelności 10204564-202-129/3/II/5/R2X/2007 (nr rejestru 2084912) – zastaw na 2 miejscu</p>
2	<p>1) Zastaw rejestrowy na 283.501 udziałach Spółki Naturis Sp. z o.o. będących własnością Pamapol S.A.</p> <p>2) Zastaw rejestrowy na 257.653 udziałach Spółki WZPOW Sp. z o.o. będących własnością Naturis Sp. z o.o.</p> <p>3) Weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową</p> <p>4) Zastaw rejestrowy na 105.000 udziałach Spółki MITMAR Sp. z o.o.</p> <p>5) zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach stanowiących własność PAMAPOL SA o wartości nie niższej niż 6.966.015,53 zł</p> <p>6) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 21/12/2009 z dnia 11.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Kredytobiorcą, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy.</p> <p>7) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 22/12/2009 z dnia 12.03.2013 r. z późn. zm. . zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Warmińskimi Zakładami Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego sp. z o.o., w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy.</p> <p>8) Przelew wierzytelności z Umowy pożyczki z dnia 31.05.2013 r. udzielonej przez Kredytobiorcę, spółce Amerykanka Struktura sp. z o.o</p> <p>9) Hipoteka umowna łączna do kwoty 5.000.000 PLN na nieruchomościach położonych w miejscowości Poźdzeniec gm. Żelów opisanych w księgach wieczystych: KW nr PT1B/00031515/1, KW nr PT1B/00028880/6, KW nr PT1B/00061282/7 oraz nieruchomościach położonych w Ruścu, przy ul. Wieluńskiej 2, opisanych w księgach wieczystych: KW PT1B/00053595/5, PT1B/00051161/0,</p>

	PT1B/00051511/9, PT1B/00053213/4, PT1B/00051993/1, PT1B/00051671/8.
3	<ol style="list-style-type: none"> 1) Cesja wierzytelności w kwocie nie niższej niż 2.722.310,50 PLN z umowy nr 01039-61404-OR0500085/05 o dofinansowanie projektu z dnia 06.10.2006r. wraz z późniejszymi zmianami, zawartej z ARiMR 2) Przewłaszczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości, będących przedmiotem kredytowania wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej 3) Pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bieżącym Kredytobiorcy prowadzonym w Banku 4) Hipoteka kaucyjna do kwoty 2.000.000,00 PLN na nieruchomości należącej do WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o. - dla której Sąd Rejonowy w Kwidzynie prowadzi KW nr GD11/00003010/9 5) Zastaw rejestrowy w kwocie 2.000.000,00 PLN na środkach trwałych należących do WZPOW Sp. z o.o. (katalog środków trwałych w załączeniu do umowy zastawu) 6) Zastaw rejestrowy w kwocie 2.000.000,00 PLN na zapasach należących do WZPOW Sp. z o.o. o wartości 34.384.672,01 PLN na dzień 08.12.2009r. 7) zastaw rejestrowy w kwocie 2.000.000,00 zł na zapasach należących do PAMAPOL SA 8) Zastaw rejestrowy na aktywach finansowych nie będących własnością Spółki w ilości 8.058.300 szt
4	<ol style="list-style-type: none"> 1) Hipoteka łączna zwykła w wysokości 1.300.000 PLN oraz hipoteka łączna kaucyjna do kwoty 266.000 PLN na nieruchomościach położonych w Ruścu, przy ul. Wieluńskiej 2, KW PT 1B/00053595/5, PT1B/00051161/0, PT1B/00051511/9, PT1B/00053213/4, PT1B/00051993/1, PT1B/00051671/8 2) Cesja wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia w/w nieruchomości 3) Zastaw rejestrowy na mieniu ruchomym, tj. maszynach i urządzeniach o wartości nie niższej niż 2.497.114,00 PLN 4) Cesja wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia w/w maszyn i urządzeń 5) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 21/12/2009 z dnia 11.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Kredytobiorcą, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy. 6) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 22/12/2009 z dnia 12.03.2013 r. z późn. zm. . zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Warmińskimi Zakładami Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego sp. z o.o., w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy. 7) Przelew wierzytelności z Umowy pożyczki z dnia 31.05.2013 r. udzielonej przez Kredytobiorcę, spółce Amerykanka Struktura sp. z o.o
10	<ol style="list-style-type: none"> 1) Hipoteka łączna kaucyjna do kwoty 5.500.000 PLN na nieruchomości zabudowanej położonej w Kwidzynie, stanowiącej własność Kredytobiorcy, KW 3010 2) Nieodwołalne pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem Kredytobiorcy w BGŻ S.A. 3) Poręczenie wg prawa cywilnego Pamapol S.A. 4) Zastaw rejestrowy na aktywach finansowych nie będących własnością Spółki w ilości 8.058.300 szt. 5) Cesja z należności handlowych do kwoty 4 mln zł należnych WZPOW Kwidzyn
11,12	<ol style="list-style-type: none"> 1) Hipoteka umowna kaucyjna do wysokości 22.140.000,00 PLN na nieruchomości położonej w Kwidzynie przy ul. Południowej 2, opisanej w KW GD11/00003010/9, prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie; 2) Przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia w/w nieruchomości 3) Klauzula potrącenia wymaganych wierzytelności z rachunków bieżących kredytobiorcy prowadzonych w PKO BP S.A. 4) Pełnomocnictwo do rachunku bieżącego Kredytobiorcy 5) Weksle in blanco - 3 szt. wystawione przez Kredytobiorcę wraz z deklaracją wekslową 6) Przelew wierzytelności pieniężnych z należności wybranych i zaakceptowanych przez PKO BP S.A. 7) Poręczenie na zasadach ogólnych udzielone przez Pamapol SA za zobowiązania wynikające z niniejszej umowy do kwoty 12 375 000,00. 8) Pełnomocnictwo do rachunków bieżących Kredytobiorcy prowadzonych w BGŻ SA i mBanku SA. 9) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 21/12/2009 z dnia 11.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Pamapol SA, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy. 10) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 22/12/2009 z dnia 12.03.2013 r. z późn. zm. . zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Kredytobiorcą, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy. 12) Przelew wierzytelności z Umowy pożyczki z dnia 31.05.2013 r. udzielonej przez Pamapol SA, spółce Amerykanka Struktura sp. z o.o

13	<p>1) Zastaw rejestrowy na zakupionych z udziałem przedmiotowego kredytu środkach trwałych nabytych w ramach realizowanego przedsięwzięcia na kwotę netto równą 8.690.128,98 PLN wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej na rzecz Banku</p> <p>2) Pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunkach bieżących Kredytobiorcy w BGŻ S.A., PKO BP S.A.</p> <p>3) Hipoteka kaucyjna do kwoty 3.000.000 PLN na nieruchomości położonej w Kwidzynie, KW GD1/0003010/9, której użytkownikiem jest Kredytobiorca</p> <p>4) Zastaw rejestrowy do najwyższej kwoty zabezpieczenia 3.000.000 PLN na zapasach należących do Kredytobiorcy</p> <p>5) Poręczenia wg prawa cywilnego przez PAMAPOL S.A.</p>
14	<p>1) Zastaw rejestrowy na wszystkich maszynach i urządzeniach zakupionych przez WZPOW, przelew wierzytelności wszystkich w/w środków trwałych</p> <p>2) Przelew wierzytelności pieniężnej do kwoty 7 416 250 PLN z umowy sprzedaży udziałów Spółki Naturis z zastrzeżeniem, iż po dokonaniu spłaty ze środków otrzymanych z dofinansowania przelew wierzytelności zostanie ograniczony do kwoty 4 100 000 PLN</p> <p>3) Przelew wierzytelności z umowy zawartej pomiędzy WZPOW, a ARiMR dotyczącej dofinansowania w ramach SPO</p> <p>4) Klauzula potrącenia wymaganych wierzytelności z rachunków bankowych prowadzonych przez WZPOW</p> <p>5) Pełnomocnictwo do rachunku bieżącego WZPOW prowadzonego przez BGŻ</p> <p>6) Weksel własny in blanco 7) Hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 3 000 000 zł PLN na nieruchomości zabudowanej położonej w Kwidzynie, dla której Sąd Rejonowy w Kwidzynie prowadzi księgę wieczystą KW nr GD1I/00003010/9 8) Poręczenie na zasadach ogólnych udzielonego przez Pamapol SA za zobowiązania wynikające z niniejszej umowy do kwoty 1 750 000,00 (słownie złotych: milion siedemset pięćdziesiąt, 00/100).</p> <p>9) Pełnomocnictwa do rachunków bieżących Kredytobiorcy prowadzonych mBank SA.</p> <p>10) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 21/12/2009 z dnia 11.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Pamapol SA, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy.</p> <p>11) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 22/12/2009 z dnia 12.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Kredytobiorcą, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy.</p> <p>12) Przelew wierzytelności z Umowy pożyczki z dnia 31.05.2013 r. udzielonej przez Pamapol SA, spółce Amerykanka Struktura sp. z o.o</p>
15	<p>1) Hipoteka umowna łączna w wysokości 7 586 140 PLN oraz hipoteka łączna kaucyjna do wysokości 606 930 PLN na nieruchomościach zabudowanych znajdujących się: w Kwidzynie KW 3010, 3000, 3007, 8480, 8962, 10274, 10448, 10454, 10530, 10595, 10722</p> <p>2) Przelew wierzytelności pieniężnej z umów ubezpieczenia powyższych nieruchomości</p> <p>3) Przelew wierzytelności z umowy z ARiMR z dnia 03-03-2006 na kwotę 3 791 932 PLN dotyczących dofinansowania w ramach SPO</p> <p>4) Klauzula potrącenia z rachunków bankowych klienta</p> <p>5) Pełnomocnictwa do rachunku bieżącego prowadzonego w BGŻ S.A.</p> <p>6) Weksel własny w in blanco</p> <p>7) Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach zakupionych przez Kredytobiorcę z przedmiotowego kredytu 8) cesje praw z umowy ubezpieczenia maszyn i urządzeń 9) Poręczenie na zasadach ogólnych udzielonego przez Pamapol SA za zobowiązania wynikające z niniejszej umowy do kwoty 1 750 000,00 (słownie złotych: milion siedemset pięćdziesiąt, 00/100).</p> <p>10) Pełnomocnictwa do rachunków bieżących Kredytobiorcy prowadzonych mBank SA.</p> <p>11) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 21/12/2009 z dnia 11.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Pamapol SA, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy.</p> <p>12) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejęcia ryzyka nr 22/12/2009 z dnia 12.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Kredytobiorcą, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy.</p> <p>13) Przelew wierzytelności z Umowy pożyczki z dnia 31.05.2013 r. udzielonej przez Pamapol SA, spółce Amerykanka Struktura sp. z o.o</p>
16	<p>1) weksel własny in blanco Pamapol S.A., WZPOW Kwidzyn</p> <p>2) hipoteka umowna do kwoty 9 000 000 zł na nieruchomości położonej w miejscowości Września, ul. Koszarowa 8, opisanej w księdze wieczystej KW nr PO1F/00025195/8</p> <p>3) Cesja wierzytelności należnych WZPOW Kwidzyn</p> <p>4) Cesja wierzytelności należnych Pamapol S.A.</p>
17	<p>1) Poręczenie wg prawa cywilnego przez Pamapol S.A.</p> <p>2) Zastaw rejestrowy na zapasach owoców i warzyw skupionych przy wykorzystaniu środków z kredytu oraz innych posiadanych w magazynie w miejscowości Kwidzyn ul. Południowa 2 oraz magazynach obcych zapasów, półproduktów i produktów z nich wytworzonych zgodnie z listą stanowiącą załącznik do umowy o ustanowienie zastawu.</p>

	<p>3) Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia na rzecz BGŻ S.A.</p> <p>4) Pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami Kredytobiorcy w BGŻ S.A.</p> <p>5) Zastaw rejestrowy na środkach trwałych należących do Kredytobiorcy o wartości 5,8 mln PLN (stanowiących zabezpieczenie kredytu inwestycyjnego) wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej</p> <p>6) Zastaw rejestrowy na aktywach finansowych nie będących własnością Spółki w ilości 8.058.300 szt. 7) Cesja z należności handlowych do kwoty 4 mln zł należnych WZPOW Kwidzyn 8) hipoteka do sumy 60 000 000 zł ustanowiona na prawie użytkownika wieczystego nieruchomości obejmującej działki ewidencyjne 2/7, 3/3, 2/21, 2/22 oraz 2/26, o łącznej powierzchni 6,4953 ha położonej w Kwidzynie, przy ulicy Południowej 2, wraz z prawem własności znajdującego się na niej budynku, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Kwidzynie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer GD11/00003010/9</p>
18	<p>1) Pełnomocnictwo nieodwołalne do dysponowania przez bank Rachunkiem Bieżącym</p> <p>2) Oświadczenie Kredytobiorcy o poddaniu się egzekucji</p> <p>3) Oświadczenie poręczyciela wekslowego o poddaniu się egzekucji</p> <p>4) Weksel własny in blanco poręczony przez Pamapol S.A.</p> <p>5) Hipoteka umowna kaucyjna łączna do kwoty 7.500.000 PLN na nieruchomości położonej w Głownie KW 62156, 75455, 74564, 80093, 80235</p> <p>6) Cesja praw na rzecz banku z polisy ubezpieczeniowej w/w nieruchomości</p>
19	<p>1) Pełnomocnictwo nieodwołalne do dysponowania przez bank rachunkiem bieżącym</p> <p>2) Oświadczenie Kredytobiorcy o poddaniu się egzekucji</p> <p>3) Oświadczenie poręczyciela wekslowego o poddaniu się egzekucji</p> <p>4) Weksel własny in blanco poręczony przez Pamapol S.A.</p> <p>5) Hipoteka umowna zwykła łączna 20.000.000 PLN na zabezpieczenie kredytu oraz hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 10.000.000 PLN na zabezpieczenia odsetek, opłat prowizji innych kosztów związanych z kredytem na nieruchomości położonej w Głownie KW 62156, 75455, 74564, 80093, 80235</p> <p>6) Cesja na rzecz banku praw z polisy ubezpieczeniowej w/w nieruchomości</p>
20	<p>a) pełnomocnictwa do dysponowania środkami zgromadzonymi na wszystkich obecnych i przyszłych rachunkach otwartych i prowadzonych przez Bank</p> <p>b) globalnej cesji (bezwarunkowej, niepotwierdzonej) należności od kontrahentów, których wartość utrzymana będzie na poziomie nie niższym niż 5.000.000,00 PLNz zastrzeżeniem należności od podmiotów: i. Zakład Przetwórstwa Mięsnego "Sława"; ii. Zakład Mięsny Dobrowolsky; iii. Przetwórstwo Mięsne "Ted"; iv. Zakład Mięsny "Wisapis" Andrzej Jerzyk; v. Zakład Mięsny "Kabo" A. Borowik, W. Karpieszuk ; vii. Zakład Przetwórstwa Mięsnego "Ryjek" Sp. Jawna J. Woźniak i Spółka ; viii. Pamapol Spółka Akcyjna.</p> <p>c) hipoteka łączna do kwoty 7.500.000,00 PLN na nieruchomościach położonych w Głownie KW LD1G/00075455/8, LDIG/00074564/8, LD1G/00080093/0, LD1G/00062156/8, LD1G/00080235/8, LD1G/00016171/2, LD1G/00006370/4 wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej</p> <p>d) zastaw rejestrowy na wyposażeniu nieruchomości (środki trwałe jako pozycja bilansowa) będących własnością Kredytobiorcy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej</p> <p>e) zastaw rejestrowy na samochodach ciężarowych i ciągnikach siodłowych należących do kredytobiorcy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej</p> <p>f) zastaw rejestrowy na naczepach należących do Kredytobiorcy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej</p> <p>g) zastaw rejestrowy na środkach trwałych: maszynach i urządzeniach należących do Kredytobiorcy zlokalizowanych w siedzibie firmy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej</p> <p>h) zastawu rejestrowego na zapasach towarów handlowych na kwotę minimum 5.000.000,00 PLN, będących własnością Kredytobiorcy, zlokalizowanych w magazynach 3,5,7 i 18 w siedzibie Kredytobiorcy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej</p> <p>i) poręczenia wg. prawa cywilnego Pamapol S.A.</p> <p>j) cesji (potwierdzonej z monitoringiem) istniejących i przyszłych należności wynikających z umów handlowych, tj. kontraktów, zleceń, zamówień i faktur, zawartych pomiędzy Kredytobiorcą a: 1. Zakład Przetwórstwa Mięsnego "Sława", 2. Zakład Mięsny "Dobrowolsky", 3. Przetwórstwo Mięsne "Ted", 4. Zakład Mięsny "Wisapis", 5. Zakład Mięsny "Kabo", 6. Zakład Przetwórstwa Mięsnego "Ryjek", 7. Wielkopolska Wytwórnia Żywności "Profi" S.A.</p>
21	<p>a) pełnomocnictwa do dysponowania środkami zgromadzonymi na wszystkich obecnych i przyszłych rachunkach otwartych i prowadzonych przez Bank</p> <p>b) potwierdzonej cesji bezwarunkowej istniejących i przyszłych należności handlowych przysługujących kredytobiorcy od Agros Nova wraz z potwierdzeniem przyjęcia przez Agros Nova faktu dokonania przelewu należności handlowych na rzecz Banku</p> <p>c) hipoteka umowna kaucyjna do kwoty 7.500.000,00 PLN na nieruchomościach położonych w Głownie KW LD1G/00075455/8, LDIG/00074564/8, LD1G/00080093/0, LD1G/00062156/8, LD1G/00080235/8, LD1G/00016171/2, LD1G/00006370/4 wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej</p> <p>d) zastaw rejestrowy na wyposażeniu nieruchomości w Głownie, należącym do Kredytobiorcy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej</p> <p>e) zastaw rejestrowy na samochodach ciężarowych i ciągnikach siodłowych należących do kredytobiorcy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej</p> <p>f) zastaw rejestrowy na naczepach należących do Kredytobiorcy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej</p> <p>g) zastaw rejestrowy na środkach trwałych: maszynach i urządzeniach należących do Kredytobiorcy zlokalizowanych w siedzibie firmy wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej</p> <p>h) poręczenie wg. prawa cywilnego Pamapol S.A.</p>

1,5	<p>1) Hipoteka łączna umowna w kwocie 18 750 000,00 zł oraz hipoteka łączna kaucyjna do wysokości 9 375 000,00 zł na nieruchomościach gruntowych zabudowanych stanowiących własność PAMAPOL S.A., położonych w miejscowości Rusiec, ul. Wieluńska 2, opisanych w księgach wieczystych KW nr PT1B/00051511/9; KW nr PT1B/00053213/4, KW nr PT1B/00053595/5, KW nr PT1B/00051161/0, KW nr PT1B/00051993/1, KW nr PT1B/00051671/8 prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Bełchatowie, V Wydział Ksiąg Wieczystych oraz na nieruchomościach gruntowych zabudowanych stanowiących własność PAMAPOL S.A. położonych w miejscowości Poźdzenie 24 gmina Zelów opisanych w księgach wieczystych KW nr PT1B/00031515/1; KW nr PT1B/00028880/6; KW nr PT1B/00061282/7 prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Bełchatowie V Wydział Ksiąg Wieczystych.</p> <p>2) Zastaw rejestrowy na mieniu ruchomym Kredytobiorcy wpisanym do rejestru zastawu prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, Wydział XV Gospodarczy - Rejestru Zastawów po numerem pozycji rejestru 2243306 oraz Warmińskich Zakładów Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Sp. z o.o. z siedzibą 82-500 Kwidzyn, ul. Południowa 2 wpisanym do rejestru zastawu prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, Wydział IX Gospodarczy - Rejestru Zastawów po numerem pozycji rejestru 2248378, tj. maszynach i urządzeniach o wartości nie niższej niż 6 000 000 zł.</p> <p>3) Zastaw rejestrowy na mieniu ruchomym Kredytobiorcy tj. zapasach (produktach gotowych oraz towarach) o wartości nie niższej niż 12 000 000 zł. wpisanym do rejestru zastawu prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, Wydział XV Gospodarczy - Rejestru Zastawów po numerem pozycji rejestru 2246897.</p> <p>4) Zastaw rejestrowy na mieniu ruchomym Kredytobiorcy tj. zapasach (materiałach, półproduktach i produktach w toku) o wartości nie niższej niż 5 000 000 zł.</p> <p>5) Przewłaszczenie, pod warunkiem zawieszającym zapasów, o których mowa w pkt 4 – do czasu skutecznego ustanowienia zabezpieczenia w postaci zastawu.</p> <p>6) Cesja wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia w/w nieruchomości, maszyn i urządzeń oraz zapasów.</p> <p>7) Weksel in blanco wystawiony przez Kredytobiorcę wraz z deklaracją wekslową.</p> <p>8) Zastaw rejestrowy na 1.000.000 szt. aktywów finansowych nie będących własnością Spółki „9) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejścia ryzyka nr 21/12/2009 z dnia 11.03.2013 r. z późn. zm. zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Kredytobiorcą, w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy.</p> <p>10) Przelew wierzytelności z Umowy factoringu krajowego bez przejścia ryzyka nr 22/12/2009 z dnia 12.03.2013 r. z późn. zm. . zawartej pomiędzy PKO BP Faktoring SA, a Warmińskimi Zakładami Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego sp. z o.o., w kwocie stanowiącej nadwyżkę nad wierzytelnościami PKO BP Faktoring SA wynikającymi z tej umowy.</p> <p>11) Przelew wierzytelności z Umowy pożyczki z dnia 31.05.2013 r. udzielonej przez Kredytobiorcę, spółce Amerykanka Struktura sp. z o.o</p> <p>12) zastaw rejestrowy do najwyższej sumy zabezpieczenia 1.500.000,00 PLN na maszynach i urządzeniach stanowiących zabezpieczenie wierzytelności 10204564-202-129/3/II/5/R2X/2007 (nr rejestru 2084912) – zastaw na 2 miejscu</p>
-----	--

Na 31.12.2014 r. następujące aktywa Grupy Kapitałowej (w wartości bilansowej) stanowiły zabezpieczenie spłaty zobowiązań kredytowych:

Tabela nr 25

Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	31.12.2014	31.12.2013
Rzeczowe aktywa trwałe, w tym w leasingu	119 943	129 259
Aktywa finansowe (inne niż należności)	8 000	-
Zapasy	76 000	60 600
Należności z tytułu dostaw i usług i inne	31 744	29 185
Środki pieniężne	-	-
Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie razem	235 687	219 044

W Grupie Kapitałowej (z wyjątkiem Spółki Dominującej) w okresie sprawozdawczym doszło do naruszenia niektórych konwenantów umów kredytowych, jednakże nie spowodowało to żadnych negatywnych konsekwencji dla spółek. Zarząd Grupy PAMAPOL nie widzi zagrożenia wypowiedzenia umów kredytowych przez banki.

2.9.7.7. Pozostałe informacje dotyczące instrumentów finansowych

2.9.7.7.1. Informacja o wartości godziwej instrumentów finansowych

Porównanie wartości bilansowej aktywów oraz zobowiązań finansowych z ich wartością godziwą przedstawia się następująco:

Tabela nr 26

Klasa instrumentu finansowego	31.12.2014		31.12.2013	
	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa
<i>Aktywa:</i>	103 781	103 781	99 446	99 446
Pożyczki	8 794	8 794	8 346	8 346
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	91 180	91 180	88 169	88 169
Pochodne instrumenty finansowe				
Papiery dłużne				
Akcje spółek notowanych	302	302	333	333
Udziały, akcje spółek nienotowanych*				
Jednostki funduszy inwestycyjnych				
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 505	3 505	2 598	2 598
<i>Zobowiązania:</i>	210 212	210 212	195 089	195 089
Kredyty w rachunku kredytowym	78 168	78 168	79 548	79 548
Kredyty w rachunku bieżącym	23 413	23 413	18 646	18 646
Pożyczki	10 197	10 197	2 072	2 072
Dłużne papiery wartościowe	1	1	1 166	1 166
Leasing finansowy	8 057	8 057	6 195	6 195
Pochodne instrumenty finansowe	153	153		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	90 223	90 223	87 462	87 462

*Pozycja nie obejmuje udziałów i akcji wycenianych w cenie nabycia, ze względu na brak możliwości wiarygodnego określenia wartości godziwej

Grupa Kapitałowa odstąpiła od ustalenia wartości godziwej niektórych udziałów i akcji spółek nienotowanych w związku z trudnością wiarygodnego oszacowania ich wartości godziwej. Udziały i akcje niektórych nienotowanych spółek ujęte w kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, dla których nie ma możliwości ustalenia wartości godziwej, wyceniane są w cenie nabycia z uwzględnieniem utraty wartości i nie są prezentowane w powyższej tabeli.

Wartość godziwa definiowana jest jako kwota, za jaką na warunkach rynkowych dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi i niepowiązаныmi stronami. W przypadku instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek, ich wartość godziwą ustala się na podstawie parametrów pochodzących z aktywnego rynku (ceny sprzedaży i zakupu). W przypadku instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek, wartość godziwa ustalana jest na podstawie technik wyceny, przy czym jako dane wejściowe modelu w maksymalnym stopniu wykorzystywane są zmienne pochodzące z aktywnych rynków (kursy walutowe, stopy procentowe itd.).

W odniesieniu do aktywów oraz zobowiązań finansowych, które zgodnie z polityką rachunkowości Grupy ujęto w skonsolidowanym bilansie w wartości godziwej, dodatkowe informacje o metodach wyceny oraz poziomach wartości godziwej zaprezentowano poniżej w nocie nr 2.9.7.7.2.

Wartość godziwą aktywów oraz zobowiązań finansowych, które zgodnie z polityką rachunkowości Grupa Kapitałowa ujmuje w bilansie według zamortyzowanego kosztu, a dla których nie istnieje aktywny rynek, ustalono na potrzeby sporządzenia noty jako wartość bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych rynkową stopą procentową.

Grupa Kapitałowa nie dokonywała wyceny wartości godziwej należności oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług – ich wartość bilansowa uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej.

2.9.7.7.2. Dodatkowe informacje o metodach wyceny instrumentów finansowych ujętych w skonsolidowanym bilansie w wartości godziwej

Tabela poniżej przedstawia aktywa oraz zobowiązania finansowe wyceniane przez Grupę w wartości godziwej, zakwalifikowane do określonego poziomu w hierarchii wartości godziwej:

- poziom 1 – notowane ceny (bez dokonywania korekt) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów oraz zobowiązań,
- poziom 2 – dane wejściowe do wyceny aktywów i zobowiązań, inne niż notowane ceny ujęte w ramach poziomu 1, obserwowalne na podstawie zmiennych pochodzących z aktywnych rynków,
- poziom 3 – dane wejściowe do wyceny aktywów i zobowiązań, nie ustalone w oparciu o zmienne pochodzące z aktywnych rynków.

Tabela nr 27

Klasa instrumentu finansowego	Nota nr	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem wartość godziwa
Stan na 31.12.2014					
<i>Aktywa:</i>					
Akcje spółek notowanych	a)	302	-	-	302
Udziały, akcje spółek nienotowanych*	b)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne handlowe	c)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	c)	-	-	-	-
Papiery dłużne wyceniane w wartości godziwej	d)	-	-	-	-
Aktywa razem		302	-	-	302
<i>Zobowiązania:</i>					
Instrumenty pochodne handlowe (-)	c)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające (-)	c)	-	-	-	-
Pożyczki wyceniane w wartości godziwej (-)	e)	-	-	-	-
Zobowiązania razem (-)		-	-	-	-
Wartość godziwa netto		302	-	-	302

*Pozycja nie obejmuje udziałów i akcji wycenianych w cenie nabycia, ze względu na brak możliwości wiarygodnego określenia wartości godziwej

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przeniesienia pomiędzy poziomem 1 oraz poziomem 2 wartości godziwej instrumentów.

a) Akcje spółek notowanych

Klasa ta obejmuje papiery wartościowe spółek publicznych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Wartość godziwa akcji została określona na podstawie notowań z dnia bilansowego (poziom 1).

b) Udziały, akcje spółek nienotowanych

Udziały w spółkach nienotowanych stanowią 5 tys. zł. Ujęte są one w sprawozdaniu wg ceny nabycia.

c) Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne to instrumenty walutowe wyceniane modelem z wykorzystaniem parametrów rynkowych tj. kursów wymiany walut oraz stóp procentowych (poziom 2).

2.9.7.7.3. Przekwalifikowanie.

Grupa Kapitałowa nie dokonała przekwalifikowania składników aktywów finansowych, które spowodowałyby zmianę zasad wyceny tych aktywów pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia lub metodą zamortyzowanego kosztu.

2.9.7.7.4. Wyłączenie z bilansu

Na dzień 31.12.2014 Grupa Kapitałowa nie posiadała aktywów finansowych, których przeniesienia nie kwalifikują się do wyłączenia z bilansu.

2.9.8. Aktywa oraz rezerwa na podatek odroczony

Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w następujący sposób wpływa na skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

Tabela nr 28

ODROCZONY PODATEK DOCHODOWY

	31.12.2014	31.12.2013
<i>Saldo na początek okresu:</i>		
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7 247	5 135
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7 774	9 149
Podatek odroczony per saldo na początek okresu	- 527	- 4 014
<i>Zmiana stanu w okresie wpływająca na:</i>		
Rachunek zysków i strat (+/-)	309	2 325
Inne całkowite dochody (+/-)		
Sprzedaż jednostki zależnej	3	1 162
Podatek odroczony per saldo na koniec okresu, w tym:	- 211	- 527
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7 628	7 247
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7 839	7 774

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Tabela nr 29

AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:			Saldo na koniec okresu
		rachunek zysków i strat	Działalność zaniechana	Sprzedaż jednostki zależnej	
Stan na 31.12.2014					
<i>Aktywa:</i>					
Wartości niematerialne	-	-	-	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	17	72	-	-	89
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-
Zapasy	617	- 170	-	-	447
Należności z tytułu dostaw i usług	317	- 4	-	-	313
Inne aktywa	81	230	-	-	311
<i>Zobowiązania:</i>					
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	649	48	-	-	697
Rezerwy na świadczenia pracownicze	449	57	-	-	506
Pozostałe rezerwy	199	- 15	-	-	184
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	65	- 56	-	-	9
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	74	- 19	-	3	58
Inne zobowiązania	1 660	- 1 517	-	-	143
Aktywa sprzedanej jednostki zależnej	-	-	-	-	-
<i>Inne:</i>					
Nierozliczone straty podatkowe	3 119	1 752	-	-	4 871
Razem	7 247	378	-	3	7 628

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

Tabela nr 30

REZERWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

Tytuły różnic przejściowych	Saldo na początek okresu	Zmiana stanu:			Saldo na koniec okresu
		rachunek zysków i strat	Działalność zaniechana	Sprzedaż jednostki zależnej	
Stan na 31.12.2014					
<i>Aktywa:</i>					
Wartości niematerialne	37	- 21	-	-	16
Rzeczowe aktywa trwałe	6 300	- 122	-	-	6 178
Nieruchomości inwestycyjne	738	30	-	-	768
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług	3 14	47	-	-	361
Inne aktywa	1	59	-	-	60
<i>Zobowiązania:</i>					
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	53	- 15	-	-	37
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	-	-	-
Inne zobowiązania	331	88	-	-	419
Razem	7 774	66	-	-	7 839

Kwota nierozliczonych strat podatkowych, w odniesieniu do których Grupa Kapitałowa nie ujęła w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, wynosi na dzień 31.12.2014 r. 2 744 tys. zł. Tytuł do rozliczenia tych strat wygasa w następujących okresach:

Do 1 roku	
Od 1 do 2 lat	
Od 2 do 3 lat	1 357
Od 3 do 4 lat	726
Od 4 do 5 lat	661

Spółki Grupy Kapitałowej, osiągające straty podatkowe, utworzyły aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (WZPOW za lata 2011 i 2012; PAMAPOL za rok 2013 i 2014), których realizacja uzależniona jest od uzyskania w przyszłości dochodu podatkowego w wysokości przekraczającej dochód z tytułu odwrócenia dodatnich różnic przejściowych. Kwota tych aktywów na 31.12.2014 wynosi 4 871 tys. zł (2013 rok: 3 119 tys. zł). Podstawą ujęcia aktywów są zatwierdzone przez Zarząd Spółki dominującej aktualne budżety spółek Grupy Kapitałowej oraz strategia działalności Grupy.

2.9.9. Zapasy

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ujęte są następujące pozycje zapasów:

Tabela nr 31
STRUKTURA ZAPASÓW

	31.12.2014	31.12.2013
Materiały	10 789	10 415
Półprodukty i produkcja w toku	12 108	7 867
Wyroby gotowe	50 462	48 050
Towary	9 716	7 673
Wartość bilansowa zapasów razem	83 075	74 005

W 2014 roku Grupa Kapitałowa ujęła w działalności operacyjnej oraz pozostałej działalności operacyjnej skonsolidowanego rachunku zysków i strat koszty sprzedanych zapasów oraz nieprzypisane pośrednie koszty produkcji łącznie w kwocie 290 362 tys. zł, w tym kwota 1 291 tys. zł stanowiła niedobory (per saldo niedoborów i nadwyżek) i likwidacje zapasów.

Tabela nr 32
ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ ZAPASÓW

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
Stan na początek okresu	2 825	3 404
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	313	1 279
Odpisy odwrócone w okresie (-)	- 791	(856)
Inne zmiany (wykorzystanie odpisów)	- 730	(522)
Sprzedaż jednostki zależnej		(480)
Stan na koniec okresu	1 617	2 825

Odpisy aktualizujące wartość zapasów, które w 2014 roku obciążą pozostałe koszty operacyjne skonsolidowanego rachunku zysków i strat wyniosły 313 tys. zł (rok 2013: 1 279 tys. zł). Grupa dokonała również odwrócenia odpisów aktualizujących na kwotę 791 tys.

zł (rok 2013: 856 tys. zł) Kwota odwróconych odpisów została ujęta jako pozostałe przychody operacyjne (patrz nota nr 2.9.18.).

Na dzień 31.12.2014 zapasy o wartości 70 000 tys. zł stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy. Informację o zabezpieczeniach zobowiązań zaprezentowano w notce nr 2.9.7.6..

2.9.10. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, ujemowane przez Grupę w ramach klasy należności i pożyczek (patrz nota nr 2.9.7.2) przedstawiają się następująco:

Tabela nr 33

Należności długoterminowe

	31.12.2014	31.12.2013
Kaucje wpłacone z innych tytułów	-	-
Pozostałe należności	3 239	5 147
Odpisy aktualizujące wartość należności (-)	-	-
Należności długoterminowe	3 239	5 147

Tabela nr 34

Należności krótkoterminowe

	31.12.2014	31.12.2013
<i>Aktywa finansowe (MSR 39):</i>		
Należności z tytułu dostaw i usług	74 827	73 262
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	- 6 929	(7 705)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	67 898	65 557
Należności ze sprzedaży aktywów trwałych	181	94
Kwoty zatrzymane (kaucje) z tytułu umów o usługę budowlaną		
Kaucje wpłacone z innych tytułów	43	43
Inne należności	7 562	5 642
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności finansowych(-)		(86)
Pozostałe należności finansowe netto	7 786	5 693
Należności finansowe	75 684	71 250
<i>Aktywa niefinansowe (poza MSR 39):</i>		
Należności z tytułu podatków i innych świadczeń	11 888	10 766
Przedpłaty i zaliczki	-	623
Pozostałe należności niefinansowe	369	383
Odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych (-)	-	-
Należności niefinansowe	12 257	11 772
Należności krótkoterminowe razem	87 941	83 022

Wartość bilansowa należności z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej .

Grupa Kapitałowa dokonała oceny należności ze względu na utratę ich wartości zgodnie ze stosowaną polityką rachunkowości. Odpisy aktualizujące wartość należności, które w 2014 roku obciążą pozostałe koszty operacyjne skonsolidowanego rachunku zysków i strat wyniosły:

- w odniesieniu do krótkoterminowych należności finansowych – 1 485 tys. zł (2013 rok: 2 877 tys. zł).

Zmiany odpisów aktualizujących wartość należności w okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 35

ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ KRÓTKOTERMINOWYCH NALEŻNOŚCI FINANSOWYCH

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
Stan na początek okresu	7 791	5 911
Odpisy ujęte jako koszt w okresie	1 485	2 877
Odpisy odwrócone ujęte jako przychód w okresie (-)	- 1 179	(98)
Odpisy wykorzystane (-)	- 1 168	(167)
Sprzedaż jednostki zależnej	-	(732)
Stan na koniec okresu	6 929	7 791

Na dzień 31.12.2014 należności o wartości bilansowej 27.744 tys. zł stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy (w tym kwota 16.235 tys. z tytułu faktoringu, kwota 11.509 tys. zł zabezpieczenie zobowiązań kredytowych).

2.9.11. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Tabela nr 36

ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	31.12.2014	31.12.2013
Środki pieniężne na rachunkach bankowych prowadzonych w PLN	1 910	1 300
Środki pieniężne na rachunkach bankowych walutowych	1 476	967
Środki pieniężne w kasie	119	331
Depozyty krótkoterminowe	-	-
Inne	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty razem	3 505	2 598

Na dzień 31.12.2014 r. środki pieniężne na rachunkach bankowych nie podlegały ograniczeniu w dysponowaniu ze względu na ustanowione na nich zabezpieczenia.

Grupa Kapitałowa dla celów sporządzenia skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych klasyfikuje środki pieniężne w sposób przyjęty do prezentacji w bilansie.

2.9.12. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Z dniem 31.12.2014 r. w związku z zawartymi przedwstępными warunkowymi umowami sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych zmierzającymi do zbycia nieruchomości zmieniono klasyfikację aktywów i zobowiązań. Poniższa tabela prezentuje poszczególne pozycje aktywów i pasywów podlegające reklasyfikacji na dzień 31.12.2014 r.:

Tabela nr 37

Pozycja aktywów / zobowiązań zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	Wartość
Nieruchomości inwestycyjne	1 227
Ogółem aktywa trwale	1 227
Ogółem aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do	1 227
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	250
Ogółem zobowiązania krótkoterminowe	250
Ogółem zobowiązania związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	250

Z dniem 14.01.2015 zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia Sąd Rejonowy w Łodzi wydał postanowienie o rozpoczęciu likwidacji Dystrybucja Sp. z o.o.. Ze względu na nieistotność danych oraz nieprzewodzenie przez spółkę działalności operacyjnej Emitent nie wyodrębnił danych do działalności zaniechanej.

2.9.13. Kapitał własny

2.9.13.1. Kapitał podstawowy

Na dzień 31.12.2014 kapitał podstawowy Spółki dominującej wynosił 23.166 tys. zł (2013 rok: 23.166 tys. zł) i dzielił się na 23.166.700 akcji (2013 rok: 23.166.700 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda. Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

Wszystkie akcje w równym stopniu uczestniczą w podziale dywidendy oraz każda akcja daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

2.9.13.2. Udziały niedające kontroli

Prezentowane w kapitale własnym Grupy udziały mniejszości odnoszą się do następujących jednostek zależnych:

Tabela nr 38**UDZIAŁY NIEDAJĄCE KONTROLI**

	31.12.2014	31.12.2013
Warmińskie Zakłady Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego Kwidzyn	1 042	1 117
Udziały mniejszości razem	1 042	1 117

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym wartość udziałów mniejszości uległa zmianie z tytułu rozliczenia dochodów całkowitych w części przypadającej na mniejszość, co prezentuje poniższa tabela:

Tabela nr 39**ZMIANA UDZIAŁÓW NIEDAJĄCYCH KONTROLI**

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
Saldo na początek okresu	1 117	1 712
Zmiana struktury Grupy (transakcje z mniejszością):		
Połączenie jednostek gospodarczych - początkowe ustalenie udziałów mniejszości (+)		
Sprzedaż jednostek zależnych poza Grupę – rozliczenie udziałów mniejszości (-)		
Nabycie przez Grupę udziałów mniejszości (-)		
Sprzedaż przez Grupę kapitałów jednostek zależnych na rzecz mniejszości, bez utraty kontroli (+)		
Dochody całkowite:		
Zysk (strata) netto za okres (+/-)	- 75	- 595
Inne całkowite dochody za okres (po opodatkowaniu) (+/-)		
Inne zmiany		
Saldo udziałów niedających na koniec okresu	1 045	1 117

2.9.14. Świadczenia pracownicze**2.9.14.1. Koszty świadczeń pracowniczych****Tabela nr 40****KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH**

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
Koszty wynagrodzeń	34 490	40 949
Koszty ubezpieczeń społecznych	6 712	8 681
Koszty przyszłych świadczeń (rezerwy na nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne)	236	179
Koszty świadczeń pracowniczych razem	41 438	49 809

W Grupie Kapitałowej nie są realizowane są programy motywacyjne, w ramach których pracownicy wynagradzani są akcjami Spółki dominującej.

2.9.14.2. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych

Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych ujęte w skonsolidowanym bilansie obejmują:

Tabela nr 41**ZOBOWIĄZANIA I REZERWY Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH**

	Zobowiązania i rezerwy krótkoterminowe		Zobowiązania i rezerwy długoterminowe	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
<i>Krótkoterminowe świadczenia pracownicze:</i>				
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	2 494	2 123	-	-
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	2 306	2 136	-	-
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	1 494	1 282	-	-
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	6 294	5 541	-	-
<i>Inne długoterminowe świadczenia pracownicze:</i>				
Rezerwy na nagrody jubileuszowe	106	106	749	749
Rezerwy na odprawy emerytalne	20	20	553	399
Inne długoterminowe świadczenia pracownicze	126	126	1 302	1 148
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych razem	6 420	5 667	1 302	1 148

Na zmianę stanu innych długoterminowych świadczeń pracowniczych wpływ miały następujące pozycje:

Tabela nr 42**ZMIANA STANU REZERW NA INNE DŁUGOTERMINOWE ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE**

	Rezerwy na inne długoterminowe świadczenia pracownicze			
	nagrody jubileuszowe	odprawy emerytalne	pozostałe	razem
<i>za okres od 01.01 do 31.12.2014 roku</i>				
Stan na początek okresu	749	255	144	1 148
<i>Zmiany ujęte w rachunku zysków i strat:</i>				
Koszty bieżącego i przeszłego zatrudnienia	-	12	-	13
Zyski (-) lub straty (+) z tytułu aktualizacji	-	-	142	142
<i>Zmiany bez wpływu na rachunek zysków i strat:</i>				
Wypłacone świadczenia (-)	-	-	-	-
Zwiększenie przez połączenie jednostek gospodarczych	-	-	-	-
Sprzedaż jednostki zależnej	-	-	-	-
Wartość bieżąca rezerw na dzień 31.12.2014 roku	749	267	286	1 302

2.9.15. Pozostałe rezerwy

Wartość rezerw ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz ich zmiany w poszczególnych okresach przedstawiały się następująco:

Tabela nr 43**POZOSTAŁE REZERWY**

	Rezerwy krótkoterminowe	
	31.12.2014	31.12.2013
Rezerwy na sprawy sądowe	618	381
Inne rezerwy	1 216	3 236
Pozostałe rezerwy razem	1 834	3 617

2.9.16. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (patrz również nota nr 2.9.7.) przedstawiają się następująco:

Zobowiązania krótkoterminowe:

Tabela nr 44

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

	31.12.2014	31.12.2013
<i>Zobowiązania finansowe (MSR 39):</i>		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	71 501	63 877
Zobowiązania z tytułu zakupu aktywów trwałych	11 437	6 241
Inne zobowiązania finansowe	5 956	16 284
Zobowiązania finansowe	88 894	86 402
<i>Zobowiązania niefinansowe (poza MSR 39):</i>		
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	799	719
Przedpłaty i zaliczki otrzymane na dostawy		
Zaliczki otrzymane na usługi budowlane		
Inne zobowiązania niefinansowe	530	341
Zobowiązania niefinansowe	1 329	1 060
Zobowiązania krótkoterminowe razem	90 223	87 462

Wartość bilansowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług uznawana jest przez Grupę za rozsądne przybliżenie wartości godziwej (patrz nota nr 2.9.7.7.1.).

2.9.17. Rozliczenia międzyokresowe

Tabela nr 45

ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	Rozliczenia krótkoterminowe		Rozliczenia długoterminowe	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
<i>Aktywa - rozliczenia międzyokresowe:</i>				
Czynsze najmu				
Inne koszty opłacone z góry	1 612	1 022		
Aktywa - rozliczenia międzyokresowe razem	1 612	1 022		
<i>Pasywa - rozliczenia międzyokresowe:</i>				
Dotacje otrzymane	2 297	2 762	14 339	17 268
Przychody przyszłych okresów				
Inne rozliczenia		41		
Pasywa - rozliczenia międzyokresowe razem	2 297	2 803	14 339	17 268

Grupa Kapitałowa uzyskała od Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotację na sfinansowanie zakupu środków trwałych. Korzyść z tytułu dotacji ujmowana jest przez okres amortyzacji środków trwałych. W 2014 roku Grupa ujęła z tego tytułu pozostałe przychody operacyjne w kwocie 4 162 tys. zł (2013 rok: 2 822 tys. zł). Na dzień bilansowy nie istnieją żadne niespełnione warunki, które mogłyby przyczynić się do konieczności zwrotu uzyskanej dotacji.

2.9.18. Przychody i koszty operacyjne

2.9.18.1. Koszty według rodzaju

Tabela nr 46

KOSZTY WEDŁUG RODZAJU

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
Amortyzacja	12 780	14 531
Świadczenia pracownicze	42 047	50 116
Zużycie materiałów i energii	205 397	223 804
Usługi obce	46 475	47 295
Podatki i opłaty	2 868	3 506
Koszty prac badawczych i rozwojowych nieujęte w wartościach niematerialnych	-	-
Pozostałe koszty rodzajowe	7 330	5 908
Koszty według rodzaju razem	316 897	345 160
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	64 116	91 174
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku (+/-)	7 242	26 873
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby (-)	- 11 407	(1 929)
Koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu	376 848	461 278

2.9.18.2. Pozostałe przychody operacyjne

Tabela nr 47

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1 056	194
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej		
Odwrocenie odpisów z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych		
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności finansowych	119	28
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności niefinansowych	137	71
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość zapasów	791	856
Rozwiązanie niewykorzystanych rezerw	381	3
Otrzymane kary i odszkodowania	938	436
Dotacje otrzymane	4 162	3 272
Inne dotacje		61
Sprzedaż wierzytelności		
Sprzedaż złomu i innych odpadów oraz odzysk złomu	396	373
Nadwyżki inwentaryzacyjne	800	4 719
Odpisane przedawnione zobowiązania	1	97
Sprzedaż wierzytelności		
Inne przychody	2 603	2 459
Pozostałe przychody operacyjne razem	11 384	12 569

2.9.18.3. Pozostałe koszty operacyjne

Tabela nr 48

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	834	
Wycena nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej		
Odpisy z tytułu utraty wartości wartości firmy		175
Odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych		910
Odpisy aktualizujące wartość należności finansowych	563	2 877
Odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych		
Odpisy aktualizujące wartość zapasów		1 279
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość zapasów (-)		
Utworzenie rezerw	1 432	4 919
Zapłacone kary i odszkodowania	266	422
Likwidacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych		958
Likwidacja zapasów	1 177	1 342
Niedobory zapasów	914	5 110
Należności przedawnione, nieściągalne	146	282
Darowizny przekazane	68	112
Wartość sprzedanej wierzytelności		
Inne koszty	2 238	1 982
Pozostałe koszty operacyjne razem	7 638	20 368

2.9.19. Przychody i koszty finansowe

2.9.19.1. Przychody finansowe

Tabela nr 49

PRZYCHODY FINANSOWE

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
<i>Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:</i>		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (lokaty)	-	4
Pożyczki i należności	1 079	1 578
Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności		
Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 079	1 582
<i>Zyski z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe		101
Akcje spółek notowanych		-
Dłużne papiery wartościowe		-
Zyski z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		101
<i>Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych:</i>	135	29
Zyski z aktywów dostępnych do sprzedaży przeniesione z kapitału		
Dywidendy z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	8	5
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności i pożyczek		171
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności		
Odsetki od aktywów finansowych objętych odpisem aktualizującym		

Inne przychody finansowe	372	384
Przychody finansowe razem	1 594	2 272

Grupa nie posiada aktywów oraz zobowiązań finansowych z kategorii wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wykazane zyski oraz straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat odnoszą się w całości do instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

2.9.19.2. Koszty finansowe

Tabela nr 50
KOSZTY FINANSOWE

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
<i>Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:</i>		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	353	374
Kredyty w rachunku kredytowym	4 136	5 290
Kredyty w rachunku bieżącym	472	738
Pożyczki	291	129
Dłużne papiery wartościowe	-	57
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	1 030	2 426
<i>Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	<i>6 282</i>	<i>9 014</i>
<i>Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat:</i>		
Instrumenty pochodne handlowe	11	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	-	-
Akcje spółek notowanych	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-
Jednostki funduszy inwestycyjnych	-	-
<i>Straty z wyceny oraz realizacji instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat</i>	<i>11</i>	<i>-</i>
<i>Zyski (straty) (-/+) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>7</i>	<i>493</i>
Straty z aktywów dostępnych do sprzedaży przeniesione z kapitału	-	-
Odpisy aktualizujące wartość należności i pożyczek	477	-
Odpisy aktualizujące wartość inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności	31	-
Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-
Inne koszty finansowe	1 346	1 620
Koszty finansowe razem	8 154	11 127

Odpisy aktualizujące wartość należności dotyczących działalności operacyjnej ujmowane są przez Grupę Kapitałową jako pozostałe koszty operacyjne (patrz nota nr 2.9.18).

2.9.20. Podatek dochodowy

Tabela nr 51

PODATEK DOCHODOWY

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
<i>Podatek bieżący:</i>		
Rozliczenie podatku za okres sprawozdawczy	342	168
Korekty obciążenia podatkowego za poprzednie okresy	-	-
Podatek bieżący	342	168
<i>Podatek odroczony:</i>		
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	- 375	(2 326)
Rozliczenie niewykorzystanych strat podatkowych	64	-
Podatek odroczony	- 311	(2 326)
Podatek dochodowy razem	31	(2 158)

2.9.21. Zysk na akcję i wypłacone dywidendy

2.9.21.1. Zysk na akcję

Zysk na akcję liczony jest według formuły zysk netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego podzielony przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w danym okresie.

Przy wyliczeniu zysku (straty) na akcję Grupa stosuje w liczniku kwotę zysku (straty) netto przypadającego akcjonariuszom podmiotu dominującego.

W Grupie Kapitałowej nie ma miejsca rozwodnienie akcji, w związku z czym spółka nie dokonuje wyliczenia zysku rozwodnionego na jedną akcję.

Wyliczenie podstawowego zysku (straty) na akcję przedstawiono poniżej.

Tabela nr 52

ZYSK (STRATA) NA JEDNĄ AKCJĘ

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
<i>Liczba akcji stosowana jako mianownik wzoru</i>		
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	23 166 700	23 166 700
<i>Działalność kontynuowana</i>		
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	621	(23 753)
Podstawowy zysk (strata) na akcję (PLN)	0,03	(1,02)

2.9.21.2. Dywidendy

W roku 2014 Grupa Kapitałowa nie dokonywała wypłat dywidend.

2.9.22. Przepływy pieniężne

Grupa Kapitałowa dla celów sporządzenia skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych klasyfikuje środki pieniężne w sposób przyjęty do prezentacji w bilansie. Wpływ na różnicę w wartości środków pieniężnych wykazanych w bilansie oraz rachunku przepływów mają:

Tabela nr 53

RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH - ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	31.12.2014	31.12.2013
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w bilansie	3 505	2 598
<i>Korekty:</i>		
Różnice kursowe z wyceny bilansowej środków pieniężnych w walucie	- 2	- 3
Niezrealizowane odsetki od środków pieniężnych (-)	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w CF	3 503	2 595

2.9.23. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Podmioty powiązane z Grupą Kapitałową obejmują kluczowy personel kierowniczy, jednostki stowarzyszone, jednostki zależne wyłączone z obowiązku konsolidacji oraz pozostałe podmioty powiązane, do których Grupa zalicza podmioty kontrolowane przez właścicieli Spółki dominującej. Do najważniejszych pozostałych podmiotów powiązanych Grupa zalicza:

1. Spółkę WIELTON S.A. , w której obecni członkowie Rady Nadzorczej są akcjonariuszami;
2. Spółkę AMERYKANKA Sp. z o.o. SKA, w której obecni członkowie Rady Nadzorczej są udziałowcami.

Transakcje zawarte pomiędzy spółkami Grupy, które zostały wyeliminowane w procesie konsolidacji, prezentowane są w jednostkowych sprawozdaniach finansowych spółek.

Poniżej zestawiono transakcje z jednostkami powiązanymi przed wyłączeniami konsolidacyjnymi rozrachunków /obrotów wzajemnych jednostek objętych konsolidacją.

Tabela nr 54

INFORMACJA NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH – ŚWIADCZENIA NA RZECZ PERSONELU KIEROWNICZEGO

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
<i>Świadczenia na rzecz personelu kierowniczego</i>		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	2 865	3 248
Świadczenia z tyt. rozwiązania stosunku pracy	-	-
Pozostałe świadczenia	-	-
Razem	2 865	3 248

Tabela nr 55

INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH – SPRZEDAŻ I NALEŻNOŚCI

	Przychody z działalności operacyjnej		Należności	
	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
<i>Sprzedaż do:</i>				
Kluczowego personelu kierowniczego	-	-	-	-
Pozostałych podmiotów powiązanych	49	156	69	4 587
Razem	-	156	-	4 587

Tabela nr 56

INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH – ZAKUP I ZOBOWIĄZANIA

	Zakup		Zobowiązania	
	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
<i>Zakup od:</i>				
Kluczowego personelu kierowniczego	-	-	-	-
Pozostałych podmiotów powiązanych	5 807	12 390	58	6 294
Razem	5 677	12 390	58	6 294

Tabela nr 57

INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH – POŻYCZKI UDZIELONE

	31.12.2014		31.12.2013	
	Kwota pożyczek udzielonych	Saldo na dzień bilansowy	Kwota pożyczek udzielonych	Saldo na dzień bilansowy
<i>Pożyczki udzielone:</i>				
Pozostałym podmiotem powiązany	-	8 641	8 140	8 383
Razem	-	8 641	8 140	8 383

Tabela nr 58

INFORMACJE NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH - POŻYCZKI OTRZYMANE

	31.12.2014		31.12.2013	
	Kwota pożyczek otrzymanych	Saldo na dzień bilansowy	Kwota pożyczek otrzymanych	Saldo na dzień bilansowy
<i>Pożyczki otrzymane od:</i>				
Pozostałych podmiotów powiązanych	8 262	10 173	-	2 072
Razem	8 262	10 173	-	2 072

W okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31.12.2014 r. wystąpiły następujące istotne transakcje PAMAPOL S.A. z podmiotami powiązanymi dotyczące przeniesienia praw i zobowiązań :

1. Naliczenie przez WIELTON S.A. kwoty 112 tys. zł z tytułu udzielonej pożyczki.

Warunki oprocentowania : WIBOR 3M +3,9 %.

Saldo niespłaconej pożyczki na dzień 31.12.2014 r.: 1 650 tys. zł.

Saldo naliczonych odsetek na dzień 31.12.2014 r.: 6 tys. zł

2. Zakup części samochodowych WIELTON o wartości 18 tys. zł
Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2014 r. : 0 tys. zł

3. Udzielenie pożyczki Amerykance Struktura Sp. z o.o. SKA pożyczki w kwocie 8 000 tys. zł

Okres pożyczki :31.05.2013 – 31.05.2021 r.

Warunki oprocentowania: WIBOR 1 M +2,5 pp.

Na dzień bilansowy naliczono odsetki w kwocie 376 tys. zł.

Saldo niespłaconej pożyczki na dzień 31.12.2014 r.: 8 000 tys. zł.

Saldo naliczonych odsetek na dzień 31.12.2014 r.: 639 tys. zł

4. Otrzymanie pożyczki od Amerykance Struktura Sp. z o.o. SKA pożyczki w kwocie 8 262 tys. zł

Okres pożyczki :05.03.2014 – 30.06.2017 r.

Warunki oprocentowania: WIBOR 3M + 3 pp.

Na dzień bilansowy naliczono odsetki w kwocie 255 tys. zł.

Saldo niespłaconej pożyczki na dzień 31.12.2014 r.: 8 262 tys. zł.

Saldo naliczonych odsetek na dzień 31.12.2014 r.: 255 tys. zł

4. Sprzedaż do Amerykanka Struktura Sp. z o.o. SKA:

- pojazdów samochodowych w kwocie 45 tys. zł

- usługi najmu w kwocie 4 tys. zł.

Saldo należności na dzień 31.12.2014 r. : 69 tys. zł

W okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31.12.2014 r. wystąpiły następujące istotne transakcje spółek zależnych z podmiotami powiązanymi dotyczące przeniesienia praw i zobowiązań :

1. WZPOW Sp. z o.o. kupiła od Amerykanki :

- usługi najmu nieruchomości w kwocie 65 tys. zł

- wynajem pracowników w kwocie 5 612 tys. zł

Na dzień 31.12.2014 WZPOW Sp. z o.o. wykazała następujące salda z Amerykanką Sp. z o.o. SKA:

- saldo należności 0 tys. zł

- saldo zobowiązań 58 tys. zł

2.9.24. Aktywa oraz zobowiązania warunkowe

Wartość zobowiązań warunkowych według stanu na koniec poszczególnych okresów (w tym dotyczących podmiotów powiązanych) przedstawia się następująco:

Tabela nr 59 (w tys. zł)
ZOBOWIAZANIA WARUNKOWE UDZIELONE W GRUPIE

Rodzaj poręczenia (umowa)	Rodzaj poręczenia	Udzielone przez	Udzielone dla	Wierzyciel	Maksymalna kwota poręczenia na dzień 31.12.2014 (w tys.)	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2014 (w tys.)	Maksymalna kwota poręczenia na dzień 31.12.2013 (w tys.)	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2013 (w tys.)
Umowa kredytowa WZPOW Kwidzyn - PKO BP; Kredyt w formie limitu kredytowego wielocelowego 18.000.000,00 PLN	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	PKO BP S.A.	13 450,00 zł	7 940,06 zł	13 450,00 zł	7 860,12 zł
Umowa kredytowa WZPOW Kwidzyn - BGŻ	Poręczenie kredytu wg. prawa cywilnego)	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	BGŻ S.A.	60 000,00 zł	40 000,00 zł	48 000,00 zł	32 000,00 zł
kredyt rewolwingowy - 40.000.000,00 PLN	Poręczenie kredytu w formie zastawu rejestrowego na aktywach finansowych 4.029.150 szt.	Paweł Szataniak	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	BGŻ S.A.	67 500,00 zł	16 156,89 zł	48 000,00 zł	27 801,14 zł
	Poręczenie kredytu w formie zastawu rejestrowego na aktywach finansowych 4.029.150 szt.)	Mariusz Szataniak	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	BGŻ S.A.	67 500,00 zł	16 156,89 zł	48 000,00 zł	27 801,14 zł
Umowa kredytowa WZPOW Kwidzyn - BGŻ kredyt inwestycyjny w walucie polskiej - 8.553.701,00 PLN	Poręczenie kredytu wg prawa cywilnego	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	BGŻ S.A.	12 830,55 zł	927,97 zł	12 830,55 zł	1 355,65 zł
Umowa kredytowa WZPOW Kwidzyn - BGŻ kredyt w rachunku bieżącym - 5.000.000,00 PLN	Poręczenie kredytu wg prawa cywilnego	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	BGŻ S.A.	7 500,00 zł	4 849,84 zł	7 500,00 zł	4 924,44 zł

Umowa kredytowa Mit Mar - DB kredyt inwestycyjny w walucie polskiej - 20.000.000,00 PLN	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	MitMar Sp. z o.o.	Deutsche Bank PBC S.A.	20 204,34 zł	7 332,54 zł	20 204,34 zł	9 239,78 zł
Umowa kredytowa Mit Mar - DB kredyt odnawialny - 4.000.000,00 PLN	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	MitMar Sp. z o.o.	Deutsche Bank PBC S.A.	8 400,00 zł	3 566,34 zł	10 000,00 zł	4 304,07 zł
Umowa na zakup puszek WZPOW Kwidzyn - Vogel&Noot	Poręczenie wg. prawa cywilnego	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Vogel&Noot Packaging Polska S.A.	0,00 zł	0,00 zł	€ 650,00	0,00 zł
Umowa o udzielenie gwarancji kontraktowej Pamapol S.A. - Euler Hermes S.A. (zabezpieczenie inwestycji realizowanej przez ZPOW Ziębice)	Poręczenie z tytułu umowy o udzielenie gwarancji kontraktowej	Pamapol S.A.	ZPOW Ziębice Sp. z o.o.	Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.	0,00 zł	0,00 zł	8 001,48 zł	8 001,48 zł
Umowa kredytowa Pamapol S.A. - BGŻ kredyt inwestycyjny w walucie polskiej - 5.444.621,77 PLN	Poręczenie kredytu w formie hipoteki kaucyjnej, KW GD1/00003010/9	WZPOW Kwidzyn	Pamapol S.A.	BGŻ S.A.	2 000,00 zł	816,25 zł	2 000,00 zł	1 038,30 zł
	Poręczenie kredytu w formie zastawu na środkach trwałych)	WZPOW Kwidzyn	Pamapol S.A.	BGŻ S.A.	2 000,00 zł	816,25 zł	2 000,00 zł	1 038,30 zł
	Poręczenie kredytu w formie zastawu na zapasach	WZPOW Kwidzyn	Pamapol S.A.	BGŻ S.A.	2 000,00 zł	816,25 zł	2 000,00 zł	1 038,30 zł
	Poręczenie wg. prawa cywilnego umowy kredytowej	WZPOW Kwidzyn	Pamapol S.A.	BGŻ S.A.	8 250,00 zł	816,25 zł	8 250,00 zł	1 038,30 zł
Umowa o udzielenie gwarancji kontraktowej Pamapol S.A. - Euler Hermes S.A. (zabezpieczenie inwestycji realizowanej przez ZPOW Ziębice)	Poręczenie z tytułu umowy o wydanie gwarancji kontraktowej	Pamapol S.A.	ZPOW Ziębice Sp. z o.o.	Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.	0,00 zł	0,00 zł	3 206,52 zł	3 206,52 zł
Umowa o udzielenie gwarancji kontraktowej Pamapol S.A. - Euler Hermes S.A. (zabezpieczenie inwestycji realizowanej przez ZPOW Ziębice)	Poręczenie z tytułu umowy o wydanie gwarancji kontraktowej	Pamapol S.A.	ZPOW Ziębice Sp. z o.o.	Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.	0,00 zł	0,00 zł	1 042,78 zł	1 042,78 zł
	Poręczenie w formie zastawu rejestrowego na rzeczach oznaczonych co do tożsamości - stanowiących część zabezpieczenia umowy kredytowej	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Pamapol S.A.	PKO BP S.A.	978,70 zł	978,70 zł	978,70 zł	978,70 zł

Umowa kredytowa Pamapol S.A. - PKO BP kredyt w formie limitu wielocelowego - 18.500.000,00 PLN	Poręczenie w formie zastawu rejestrowego na aktywach finansowych w ilości 500.000 szt. - stanowiących część zabezpieczenia umowy kredytowej	Paweł Szataniak	Pamapol S.A.	PKO BP S.A.	28 125,00 zł	430,00 zł	34 000,00 zł	1 500,00 zł
	Poręczenie w formie zastawu rejestrowego na aktywach finansowych w ilości 500.000 szt. - stanowiących część zabezpieczenia umowy kredytowej	Mariusz Szataniak	Pamapol S.A.	PKO BP S.A.	28 125,00 zł	430,00 zł	34 000,00 zł	1 500,00 zł
Umowa zakupu nasion przez WZPOW Kwidzyn od Monsanto Polska Sp. z o.o.	Gwarancja	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Monsanto Polska Sp. z o.o.	0,00 zł	0,00 zł	800,00 zł	287,84 zł
Umowa kredytu gotówkowego z dnia 07.09.2006	Poręczenie w formie zastawu rejestrowego na zbiorze maszyn i urządzeń	WZPOW Kwidzyn	Paweł Szataniak	PKO BP S.A.	4 000,00 zł	1 828,40 zł	4 000,00 zł	1 828,40 zł
Umowa kredytu gotówkowego z dnia 07.09.2006	Poręczenie w formie zastawu rejestrowego na zbiorze maszyn i urządzeń	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Mariusz Szataniak	PKO BP S.A.	4 000,00 zł	1 618,00 zł	4 000,00 zł	1 618,00 zł
Umowa udzielenia pożyczki w formie limitu faktoringowego z dnia 17.12.2010 wraz z późniejszymi zmianami WZPOW Kwidzyn - PKO BP Faktoring - Pamapol	Poręczenie wekslowe (umowa faktoringowa Pamapol - WZPOW Kwidzyn - PKO BP Faktoring)	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	PKO BP Faktoring Sp. z o.o.	20 000,00 zł	5 715,49 zł	22 000,00 zł	7 928,38 zł
	Poręczenie wekslowe (umowa faktoringowa Pamapol - PKO BP Faktoring- WZPOW Kwidzyn)	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Pamapol S.A.	PKO BP Faktoring Sp. z o.o.	20 000,00 zł	7 235,10 zł	22 000,00 zł	6 952,24 zł
Umowa Ramowa z dnia 17.06.2011 w sprawie transakcji rynku finansowego	Poręczenie wg. prawa cywilnego Umowy Ramowej w sprawie transakcji rynku finansowego	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	BGŻ S.A.	1 800,00 zł	142,57 zł	1 800,00 zł	1 800,00 zł
Umowa zakupu węgla WZPOW Kwidzyn - BARTER S.A. (data	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn	BARTER S.A.	250,00 zł	0,00 zł	250,00 zł	0,00 zł

zawarcia umowy 17-08-2011)			Sp. z o.o.						
Umowa zakupu nasion przez WZPOW Kwidzyn od Floraland Andrzej Pawelski	Poręczenie wekslowe		Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Floraland Andrzej Pawelski	€ 0,00	0,00 zł	€ 211,71	0,00 zł
Umowa zakupu grochu przez WZPOW Kwidzyn od Van Waveren (data zawarcia umowy 30.03.2012 r.)	Poręczenie wekslowe		Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Van Waveren Saaten GmbH	€ 0,00	0,00 zł	€ 303,04	0,00 zł
Umowa zakupu grochu przez ZPOW Ziębice od Van Waveren (data zawarcia umowy 23.03.2012 r.)	Poręczenie wekslowe		Pamapol S.A.	ZPOW Ziębice Sp. z o.o.	Van Waveren Saaten GmbH	€ 302,28	0,00 zł	€ 302,28	772,05 zł
Umowa kredytu dewizowego Mitmar - ING Bank Śląski - 1.250.000 EUR	Poręczenie kredytu wg prawa cywilnego		Pamapol S.A.	MitMar Sp. z o.o.	ING Bank Śląski S.A.	7 868,25 zł	5 327,88 zł	7 868,25 zł	5 184,00 zł
Umowa kredytu refinansujący Mitmar - ING Bank Śląski	Poręczenie kredytu wg prawa cywilnego		Pamapol S.A.	MitMar Sp. z o.o.	ING Bank Śląski S.A.	2 270,14 zł	1 487,45 zł	7 254,49 zł	4 001,25 zł
Umowa kontraktacji produkcji ogrodniczej nr 10/K/2013 z dnia 05.03.2013 r. (ZPOW - RPPH Ziębice)	Poręczenie weksla In blanco wystawionego przez ZPOW Ziębice		Pamapol S.A.	ZPOW Ziębice Sp. z o.o.	RPPH Ziębice sp. z o.o.	2 835,00 zł	0,00 zł	2 835,00 zł	390,60 zł
Umowa kontraktacji produkcji ogrodniczej nr 7/K/2013 z dnia 20.02.2013 r. (ZPOW - SPR w Bodzanowie)	Poręczenie wg. prawa cywilnego		Pamapol S.A.	ZPOW Ziębice Sp. z o.o.	SPR w Bodzanowie	0,00 zł	0,00 zł	736,00 zł	13,58 zł
Umowa kontraktacji produkcji ogrodniczej nr 2/K/2013 z dnia 04.02.2013 r. (ZPOW - RPPH "Przeworno")	Poręczenie wg. prawa cywilnego		Pamapol S.A.	ZPOW Ziębice Sp. z o.o.	RPPH "Przeworno" sp. z o.o.	0,00 zł	0,00 zł	537,50 zł	0,00 zł
Umowa kontraktacji produkcji ogrodniczej nr 4/K/2013 z dnia 20.02.2013 r. (ZPOW - PPHU STRAPOL)	Poręczenie wg. prawa cywilnego		Pamapol S.A.	ZPOW Ziębice Sp. z o.o.	PPHU STRAPOL Sp. z o.o.	0,00 zł	0,00 zł	654,45 zł	104,00 zł

Umowa kontraktacji produkcji ogrodniczej nr 6/K/2013 z dnia 20.02.2013 r. (ZPOW - PPHU ARENDA)	Poręczenie wg. prawa cywilnego	Pamapol S.A.	ZPOW Ziębice Sp. z o.o.	PPHU ARENDA Sp. z o.o.	0,00 zł	0,00 zł	563,19 zł	21,24 zł
Umowa zakupu grochu przez WZPOW Kwidzyn od Van Waveren (data zawarcia umowy 08.03.2013 r.)	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Van Waveren Saaten GmbH	€ 144,28	0,00 zł	€ 144,28	0,00 zł
Umowa kredytowa "UMBRELLA WIELOPRODUKTOWA" zawarta pomiędzy Spółkami Pamapol, WZPOW Kwidzyn a mBankiem S.A.	Poręczenie w formie weksła własnego in blanco wystawionego przez Pamapol, WZPOW Kwidzyn jako zabezpieczenie umowy kredytowej Wzajemne poręczenie za zobowiązania wszystkich Spółek korzystających z finansowania w formie kredytu "UMBRELLA WIELOPRODUKTOWA"	Pamapol S.A., WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Pamapol S.A., WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	mBank S.A.	6 000,00 zł	6 000,00 zł	6 000,00 zł	5 897,14 zł
Umowa zakupu nasion przez WZPOW Kwidzyn od Floraland Andrzej Pawelski	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Floraland Andrzej Pawelski	€ 0,00	0,00 zł	€ 117,52	0,00 zł
umowa o roboty budowlane - informacja przedstawiona w raporcie bieżącym nr 36/2013 z 27.09.2013 r.	poręczenie robót budowlanych	Pamapol S.A.	informacja przedstawiona w raporcie bieżącym nr 36/2013 z 27.09.2013 r.	ZPOW Ziębice Sp. z o.o.	1 000,00 zł	0,00 zł	1 000,00 zł	0,00 zł
Umowa zakupu węgla WZPOW Kwidzyn - BARTEX sp. z o.o. (data zawarcia umowy 10-07-2013)	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	BARTEX S.A.	1 659,20 zł	366,31 zł	1 659,20 zł	713,32 zł
Umowa zakupu puszek WZPOW Kwidzyn - Can Pack	GWARANCJA zakupu puszek	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Can Pack General Line Sp. z o.o.	5 743,27 zł	5 743,27 zł	5 743,27 zł	3 410,33 zł
Umowa kredytowa WZPOW - PKO BP kredyt w formie limitu wielocelowego	Poręczenie na zasadach ogólnych przez PAMAPOL SA do kwoty 12 375 000 zł	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	PKO BP S.A.	12 375,00 zł	7 940,06 zł	0,00 zł	0,00 zł

Umowa kredytowa WZPOW - PKO BP kredyt inwestycyjny	Poręczenie na zasadach ogólnych przez PAMAPOL SA do kwoty 1 750 000 zł	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	PKO BP S.A.	1 750,00 zł	816,25 zł	0,00 zł	0,00 zł
Umowa kredytowa WZPOW - PKO BP kredyt inwestycyjny	Poręczenie na zasadach ogólnych przez PAMAPOL SA do kwoty 1 750 000 zł	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	PKO BP S.A.	1 750,00 zł	875,64 zł	0,00 zł	0,00 zł
Umowa zakupu grochu przez WZPOW Kwidzyn od Van Waveren (data zawarcia umowy 06.03.2014 r.)	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Van Waveren Saaten GmbH	€ 147,61	518,92 zł	€ 0,00	0,00 zł
Umowa zakupu nasion przez WZPOW Kwidzyn od Monsanto Polska Sp. z o.o. (data umowy 31.03.2014)	Gwarancja	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Monsanto Polska Sp. z o.o.	1 000,00 zł	221,65 zł	0,00 zł	0,00 zł
Umowa zakupu nasion przez WZPOW Kwidzyn od Floraland Andrzej Pawelski	Poręczenie wekslowe	Pamapol S.A.	WZPOW Kwidzyn Sp. z o.o.	Floraland Andrzej Pawelski	€ 208,33	0,00 zł	€ 0,00	0,00 zł

	207 914,45 zł		207 165,72 zł	
	802,49 €		1 728,83 €	
Zobowiązania warunkowe	Σ 211 334,90 zł	Σ 112 248,69 zł	Σ 214 335,53 zł	Σ 114 874,22 zł
Należności warunkowe	Σ 95 625,00 zł	Σ 33 173,78 zł	Σ 164 000,00 zł	Σ 27 174,90 zł

Rodzaj gwarancji	Spółka	Nazwa instytucji	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2014 (w tys. zł)	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2013 (w tys. zł)	Okres obowiązywania
ubezpieczeniowa należytego wykonania umowy i usunięcia wad (w ramach umowy o udzielanie gwarancji kontraktowych w ramach limitu odnawialnego z dnia 16 kwietnia 2012 r. zawartej pomiędzy Pamapol S.A. a TU EULER HERMES) (umowa PKP Energetyka - Pamapol S.A. zawarta w dniu 27.09.2012)	Pamapol S.A.	Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.	0,00 zł	48,49 zł	Od 27-09-2012 do 15-08-2014
	Pamapol S.A.	Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.	0,00 zł	14,55 zł	Od 27-09-2012 do 15-08-2014
Umowa o udzielenie gwarancji kontraktowej (zabezpieczenie inwestycji realizowanej przez ZPOW Ziębice)	Pamapol S.A.	Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.	0,00 zł	8 001,48 zł	Od 05-07-2010 do 25-02-2014
Umowa o udzielenie gwarancji kontraktowej (zabezpieczenie inwestycji realizowanej przez ZPOW Ziębice) r umowy 10/003579/2010	Pamapol S.A.	Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.	0,00 zł	3 206,52 zł	Od 25-08-2010 do 25-02-2014
Umowa o udzielenie gwarancji kontraktowej (zabezpieczenie inwestycji realizowanej przez ZPOW Ziębice)	Pamapol S.A.	Towarzystwo Ubezpieczeń Euler Hermes S.A.	0,00 zł	1 042,78 zł	Od 23-12-2010 do 25-02-2014
Bankowa - należytego wykonania kontraktu udzielona jako zabezpieczenie realizacji kontraktu z ARR w 2013 r.	Pamapol S.A.	mBank S.A.	0,00 zł	20 760,06 zł	Od 28-01-2013 do 30-04-2014 * W dniu 12.02.2014 r. nastąpił zwrot dokumentu gwarancji
Ubezpieczeniowa należytego wykonania kontraktu	Pamapol S.A.	Uniqa Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	129,65 zł	0,00 zł	Od 06.09.2014 do 01.01.2017
Ubezpieczeniowa właściwego usunięcia wad i usterek do kwoty 38,9 tys. zł	Pamapol S.A.	Uniqa Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.	0,00 zł	0,00 zł	Od 02.01.2017 do 01.07.2019

Σ 129,65 zł	Σ 33 025,39 zł
-------------	----------------

2.9.25. Ryzyko dotyczące instrumentów finansowych

Grupa Kapitałowa narażona jest na wiele ryzyk związanych z instrumentami finansowymi. Aktywa oraz zobowiązania finansowe Grupy w podziale na kategorie zaprezentowano w nocie nr 2.9.7.1. Ryzykami, na które narażona jest Grupa są:

- ryzyko rynkowe obejmujące ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko kredytowe oraz
- ryzyko płynności.

Zarządzanie ryzykiem finansowym Grupy koordynowane jest przez Spółkę dominującą, w bliskiej współpracy z Zarządami oraz dyrektorami finansowymi spółek zależnych. W procesie zarządzania ryzykiem najważniejszą wagę mają następujące cele:

- zabezpieczenie krótkoterminowych oraz średnioterminowych przepływów pieniężnych,
- stabilizacja wahań wyniku finansowego Grupy,
- wykonanie zakładanych prognoz finansowych poprzez spełnienie założeń budżetowych,
- osiągnięcie stopy zwrotu z długoterminowych inwestycji wraz z pozyskaniem optymalnych źródeł finansowania działań inwestycyjnych.

Grupa nie zawiera transakcji na rynkach finansowych w celach spekulacyjnych. Od strony ekonomicznej przeprowadzane transakcje mają charakter zabezpieczający przed określonym ryzykiem.

Poniżej przedstawiono najbardziej znaczące ryzyka, na które narażona jest Grupa.

2.9.25.1. Ryzyko rynkowe

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Większość transakcji w Grupie przeprowadzanych jest w PLN. Ekspozycja Grupy na ryzyko walutowe wynika z zagranicznych transakcji sprzedaży oraz zakupu, które zawierane są przede wszystkim w EUR oraz USD.

By zminimalizować ryzyko walutowe Grupa zawiera walutowe kontrakty terminowe (kontrakty forward oraz opcje walutowe). Jeżeli kwoty płacone (zakup) oraz uzyskane (sprzedaż) w walucie w znaczącym stopniu równoważą ryzyko, Grupa nie stosuje kontraktów forward oraz opcji walutowych. Jeżeli transakcje zakupu oraz sprzedaży realizowane w walucie się nie równoważą, Grupa stosuje kontrakty terminowe, by osiągnąć wskazane wyżej cele zarządzania ryzykiem.

Aktywa oraz zobowiązania finansowe Grupy wyrażone w walutach obcych, przeliczone na PLN kursem zamknięcia obowiązującym na dzień bilansowy przedstawiają się następująco:

Tabela nr 60

AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO WALUTOWE

	Wartość wyrażona w walucie (w tys.):						Wartość po przeliczeniu
	EUR	USD	GBP	CHF	JPY	CZK	
Stan na 31.12.2014							
<i>Aktywa finansowe (+):</i>							
Pożyczki	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	3 722	745	-	-	-	-	20 973
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	301	57	-	-	-	-	1 705
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>							
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	- 1 250	-	-	-	-	-	- 5 328
Leasing finansowy	- 53	-	-	-	-	-	- 226
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	- 1 793	- 5	- 15	-	-	-	- 10 067
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	927	797	- 15	-	-	-	7 057
Stan na 31.12.2013							
<i>Aktywa finansowe (+):</i>							
Pożyczki	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	2 233	291	11				10 190
Pochodne instrumenty finansowe							
Pozostałe aktywa finansowe							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	56	74					455
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>							
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne							
Leasing finansowy	- 88						- 366
Pochodne instrumenty finansowe							
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	- 1 515		- 10				- 6 329
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem	686	365	1				3 950

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości wyniku finansowego oraz innych całkowitych dochodów w odniesieniu do aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy oraz wahań kursu EUR, USD, GBP, CHF, JPY, CZK.

Analiza wrażliwości zakłada wzrost lub spadek w stosunku do kursu zamknięcia obowiązującego na poszczególne dni bilansowe.

Należy wziąć pod uwagę, że instrumenty pochodne walutowe kompensują efekt wahań kursów, a zatem przyjmuje się, że ekspozycja na ryzyko dotyczy instrumentów finansowych posiadanych przez Grupę na poszczególne dni bilansowe i jest korygowana o pozycję w instrumentach pochodnych.

Tabela nr 61**ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO WALUTOWE**

	Wahania kursu	Wpływ na wynik finansowy:						
		EUR	USD	GBP	CHF	JPY	CZK	razem
<i>Stan na 31.12.2014</i>								
Wzrost kursu walutowego	10%	+ 395	+ 128	- 8	-	-	-	+ 515
Spadek kursu walutowego	- 10%	- 395	- 128	+ 8	-	-	-	- 515
<i>Stan na 31.12.2013</i>								
Wzrost kursu walutowego	10%	+ 84	+ 114	+ 1	-	-	-	+399
Spadek kursu walutowego	- 10%	- 284	- 114	- 1	-	-	-	- 399

Ekspozycja na ryzyko walutowe ulega zmianom w ciągu roku w zależności od wolumenu transakcji przeprowadzanych w walucie. Niemniej powyższą analizę wrażliwości można uznać za reprezentatywną dla określenia ekspozycji Grupy na ryzyko walutowe.

Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zminimalizowaniu wahań przepływów odsetkowych z tytułu aktywów oraz zobowiązań finansowych oprocentowanych zmienną stopą procentową. Grupa jest narażona na ryzyko stopy procentowej w związku z następującymi kategoriami aktywów oraz zobowiązań finansowych:

- pożyczki,
- dłużne papiery wartościowe (pozostałe aktywa finansowe),
- kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne,
- leasing finansowy.

Charakterystykę powyższych instrumentów, w tym oprocentowanie zmienną oraz stałą stopą procentową, przedstawiono w notach nr 2.9.7.2., 2.9.7.4. i 2.9.7.5.

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości wyniku finansowego oraz innych całkowitych dochodów w odniesieniu do potencjalnego wahania stopy procentowej w górę oraz w dół o 1 %. Kalkulację przeprowadzono na podstawie zmiany średniej stopy procentowej obowiązującej w okresie o (+/-) 1 % oraz w odniesieniu do aktywów oraz zobowiązań finansowych wrażliwych na zmianę oprocentowania tj. oprocentowanych zmienną stopą procentową.

Tabela nr 62**ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ**

	Wahania stopy	Wpływ na wynik finansowy:	
		31.12.2014	31.12.2013
Wzrost stopy procentowej	1%	- 1 172	- 1 018
Spadek stopy procentowej	-1%	+ 1 172	+ 1 018

2.9.25.2. Ryzyko kredytowe

Maksymalna ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe określana jest poprzez wartość bilansową następujących aktywów finansowych:

Tabela nr 63

	31.12.2014	31.12.2013
Pożyczki	8 461	8 346
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe	72 050	88 169
Pochodne instrumenty finansowe	153	-
Papiery dłużne	-	-
Jednostki funduszy inwestycyjnych	-	-
Pozostałe klasy pozostałych aktywów finansowych	5	5
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 505	2 598
Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń (udzielone poza Grupę)		33 025
Ekspozycja na ryzyko kredytowe razem		132 143

Grupa w sposób ciągły monitoruje zaległości klientów oraz wierzycieli w regulowaniu płatności, analizując ryzyko kredytowe indywidualnie lub w ramach poszczególnych klas aktywów określonych ze względu na ryzyko kredytowe (wynikające np. z branży, regionu lub struktury odbiorców). Ponadto w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym Grupa dokonuje transakcji z kontrahentami o potwierdzonej wiarygodności.

W ocenie Zarządu Spółki dominującej powyższe aktywa finansowe, które nie są zaległe oraz objęte odpisem z tytułu utraty wartości na poszczególne dni bilansowe, uznać można za aktywa o dobrej jakości kredytowej. Z tego też względu Grupa nie ustanawiała zabezpieczeń oraz innych dodatkowych elementów poprawiających warunki kredytowania.

Analizę należności jako najistotniejszej kategorii aktywów narażonych na ryzyko kredytowe, pod kątem zalegania oraz strukturę wiekową należności zaległych nie objętych odpisem przedstawiają poniższe tabele:

Tabela nr 64**BIEŻĄCE I ZALEGŁE KRÓTKOTERMINOWE NALEŻNOŚCI FINANSOWE**

	31.12.2014		31.12.2013	
	Bieżące	Zaległe	Bieżące	Zaległe
<i>Należności krótkoterminowe:</i>				
Należności z tytułu dostaw i usług	45 734	29 457	43 820	29 442
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)		- 6 928	- 5	- 7 678
Należności z tytułu dostaw i usług netto	45 734	22 529	43 815	21 764
Pozostałe należności finansowe	7 421	-	5 671	108
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności (-)	-	-	-	- 108
Pozostałe należności finansowe netto	7 421	-	5 671	0
Należności finansowe	53 155	22 529	49 486	21 764

Tabela nr 65**ANALIZA WIEKOWA ZALEGLYCH KRÓTKOTERMINOWYCH NALEŻNOŚCI FINANSOWYCH NIE OBJĘTYCH ODPISEM**

	31.12.2014		31.12.2013	
	Należności z tytułu dostaw i usług	Pozostałe należności finansowe	Należności z tytułu dostaw i usług	Pozostałe należności finansowe
<i>Należności krótkoterminowe zaległe:</i>				
do 1 miesiąca	12 339	-	11 827	-
od 1 do 6 miesięcy	8 840	-	5 547	-
od 6 do 12 miesięcy	1 350	-	1 269	-
powyżej roku		-	3 121	-
Zaległe należności finansowe	22 529	-	21 764	-

W odniesieniu do należności z tytułu dostaw i usług, Grupa nie jest narażona na ryzyko kredytowe w związku z pojedynczym znaczącym kontrahentem lub grupą kontrahentów o podobnych cechach. W oparciu o historycznie kształtujące się tendencje zalegania z płatnościami, zaległe należności nie objęte odpisem nie wykazują znacznego pogorszenia jakości - większość z nich mieści się w przedziale do miesiąca i nie zachodzą obawy co do ich ściągalności.

Ryzyko kredytowe środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, rynkowych papierów wartościowych oraz pochodnych instrumentów finansowych uznawane jest za nieistotne ze względu na wysoką wiarygodność podmiotów będących stroną transakcji, do których należą przede wszystkim banki.

2.9.25.3. Ryzyko płynności

Grupa Kapitałowa jest narażona na ryzyko utraty płynności tj. zdolności do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Grupa zarządza ryzykiem płynności poprzez monitorowanie terminów płatności oraz zapotrzebowania na środki pieniężne w zakresie obsługi krótkoterminowych płatności (transakcje bieżące monitorowane w okresach tygodniowych) oraz długoterminowego zapotrzebowania na gotówkę na podstawie prognoz przepływów pieniężnych aktualizowanych w okresach miesięcznych. Zapotrzebowanie na gotówkę porównywane jest z dostępnymi źródłami pozyskania środków (w tym zwłaszcza poprzez ocenę zdolności pozyskania finansowania w postaci kredytów) oraz konfrontowane jest z inwestycjami wolnych środków.

Na dzień bilansowy zobowiązania finansowe Grupy mieściły się w następujących przedziałach terminów wymagalności:

Tabela nr 66**ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO PŁYNNOŚCI**

	Krótkoterminowe:		Długoterminowe:			Zobowiązania razem
	do 6 m-cy	6 do 12 m-cy	1 do 3 lat	3 do 5 lat	powyżej 5 lat	
<i>Stan na 31.12.2014</i>						
Kredyty w rachunku kredytowym	3 993	49 330	22 791	2 054	-	78 168
Kredyty w rachunku bieżącym	3 566	6 017	13 830	-	-	23 413
Pożyczki		1 935	-	8 262	-	10 197
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
Leasing finansowy	1 152	1 108	2 579	559	-	5 398

Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	83 103	-	-	-	-	83 103
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	91 814	58 390	39 200	10 875		200 279
Stan na 31.12.2013						
Kredyty w rachunku kredytowym	58 728	2 811	12 717	5 069	237	79 562
Kredyty w rachunku bieżącym	18 590					18 590
Pożyczki	2 092		22			2 114
Dłużne papiery wartościowe	1 166					1 166
Leasing finansowy	928	931	3 983	353		6 195
Pochodne instrumenty finansowe						
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	87 462					87 462
Ekspozycja na ryzyko płynności razem	168 966	3 742	16 722	5 422	237	195 089

Tabela nr 67

LINIE KREDYTOWE W RACHUNKU BIEŻĄCYM

	31.12.2014	31.12.2013
Przyznane limity kredytowe	24 562	19 800
Wykorzystane kredyty w rachunku bieżącym	23 413	18 589
Wolne limity kredytowe w rachunku bieżącym	1 149	1 211

2.9.26. Zarządzanie kapitałem

Grupa Kapitałowa zarządza kapitałem w celu zapewnienia zdolności kontynuowania działalności przez Grupę oraz zapewnienia oczekiwanej stopy zwrotu dla akcjonariuszy i innych podmiotów zainteresowanych kondycją finansową Grupy.

Grupa monitoruje poziom kapitału na podstawie wartości bilansowej kapitałów własnych powiększonych o pożyczki podporządkowane otrzymane od właściciela oraz pomniejszonych o kapitał z wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne. Na podstawie tak określonej kwoty kapitału, Grupa oblicza wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem. Grupa zakłada utrzymanie tego wskaźnika na poziomie nie niższym niż 0,5.

Ponadto by monitorować zdolność obsługi długu, Grupa oblicza wskaźnik długu (tj. zobowiązań z tytułu leasingu, kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych) do EBITDA (wynik z działalności operacyjnej skorygowany o koszty amortyzacji). Grupa zakłada utrzymanie wskaźnika długu do EBITDA na poziomie nie wyższym niż 5,0.

Powyższe cele Grupy pozostają w zgodzie z wymogami narzuconymi przez umowy kredytowe, które zostały szczegółowo przedstawione w nocie nr 2.9.7.5. i 2.9.7.6..

Zarówno Grupa jak i Spółka dominująca nie podlegają zewnętrznym wymogom kapitałowym.

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym przedstawione wyżej wskaźniki kształtowały się na następującym poziomie:

Tabela nr 68**ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM**

	31.12.2014	31.12.2013
<i>Kapitał:</i>		
Kapitał własny	95 915	95 369
Pożyczki podporządkowane otrzymane od właściciela	8 262	
Kapitał z wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy (-)		
Kapitał	104 177	95 369
<i>Źródła finansowania ogółem:</i>		
Kapitał własny	95 915	95 369
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	111 779	101 432
Leasing finansowy	5 398	6 195
Źródła finansowania ogółem	213 092	202 996
Wskaźnik kapitału do źródeł finansowania ogółem	0,49	0,47
<i>EBITDA</i>		
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	7 137	-17 651
Amortyzacja	12 780	14 533
EBITDA	19 917	- 3 118
<i>Dług:</i>		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	111 779	101 254
Leasing finansowy	5 398	6 195
Dług	117 177	107 449
Wskaźnik długu do EBITDA	5,88	-34,5

2.9.27. Zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu 31.12.2014 nie miały miejsca zdarzenia, które wymagały ujęcia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2014 rok.

Niemniej jednak po dniu bilansowym podjęto działania, które mogą mieć wpływ na postać następnego sprawozdania finansowego. Informacja poniżej.

W dniu 26 stycznia 2015 r. pomiędzy Emitentem a Amerykanka Struktura Sp. z o.o. SKA doszło do podpisania umowy objęcia akcji serii C Emitenta (Umowa objęcia). Na mocy Umowy objęcia Amerykanka objęła 8.262.250 akcji serii C o wartości nominalnej 1 zł każda po cenie emisyjnej w wysokości 1 zł za każdą akcję. Opłacenie akcji nastąpiło w drodze umownego potrącenia wierzytelności przysługujących spółce Amerykanka z tytułu udzielonych Emitentowi pożyczek na łączną kwotę 8.262.250 zł z wierzytelnością Emitenta z tytułu należnej wpłaty za akcje, dokonanego zgodnie z art. 14 § 4 Kodeksu spółek handlowych. Podpisanie umowy potrącenia wierzytelności miało miejsce również w dniu 26 stycznia 2015 r. Emitent poinformował o tych zdarzeniach raportem bieżącym nr 4/2015.

W dniu 5 lutego 2015 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie w sprawie zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego Spółki o 8.262.250 akcji zwykłych na okaziciela serii C o wartości nominalnej 1 zł każda, z których to akcji przysługuje łącznie 8.262.250 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Łączna liczba akcji Spółki po ww. podwyższeniu wynosi 31.428.950 (z czego 17.166.700 to akcje nieuprzywilejowane serii A, 6.000.000 to akcje nieuprzywilejowane serii B, a 8.262.250 to akcje nieuprzywilejowane serii C), ogólna liczna głosów z nich wynikająca to 31.428.950, a wysokość kapitału zakładowego Spółki jest równa 31.428.950 zł.

2.9.28. Pozostałe informacje

2.9.28.1. Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki dominującej

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Zarządu Spółki dominującej została omówiona w punkcie 5.4. „Wynagrodzenia członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej” Sprawozdania zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PAMAPOL za rok 2014.

2.9.28.2. Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki dominującej

Łączna wartość wynagrodzeń i innych świadczeń dla Członków Rady Nadzorczej Spółki dominującej została omówiona w punkcie 5.4. „Wynagrodzenia członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej” Sprawozdania zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PAMAPOL za rok 2014.

2.9.28.3. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Audytorem dokonującym badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych spółek Grupy Kapitałowej jest Grant Thornton Sp. z o.o. Sp.K. Wynagrodzenie audytora z poszczególnych tytułów zostało omówione w rozdziale 7.7. „Umowy spółek z Grupy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdania finansowego” Sprawozdania zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PAMAPOL za rok 2014.

2.9.28.4. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w podziale na poszczególne grupy zawodowe :

Tabela nr 69
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
Pracownicy umysłowi	278	282
Pracownicy fizyczni	613	709
Razem	891	991

2.9.29. Rachunkowość segmentów

1. Segmenty operacyjne

Przy wyodrębnianiu segmentów operacyjnych Zarząd kieruje się liniami produktowymi, które reprezentują główne usługi oraz wyroby dostarczane przez Grupę. Każdy z segmentów jest zarządzany odrębnie w ramach danej linii produktowej, z uwagi na specyfikę świadczonych usług / wytwarzanych wyrobów wymagających odmiennych technologii, zasobów oraz podejścia do realizacji.

Zgodnie z MSSF 8 wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Spółki dominującej (główny organ decyzyjny w Grupie Kapitałowej). Zarząd Spółki dominującej analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej. Pomiar wyników segmentów operacyjnych stosowany w kalkulacjach zarządczych zbieżny jest z zasadami rachunkowości zastosowanymi przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, za wyjątkiem następujących obszarów:

- utrata wartości aktywów – przy ustalaniu wyniku segmentu nie uwzględnia się odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów trwałych, w tym również wartości firmy.

Aktywa przypisane do poszczególnych segmentów wynikają ze sprawozdań jednostkowych spółek do nich przypisanych, czyli nie uwzględniają korekt powstałych w trakcie konsolidacji (wyłączenia udziałów w jednostkach zależnych, wyłączenie należności wewnątrzgrupowych, marż zatrzymanych w zapasach, itp.)

Aktywa Grupy, których nie można bezpośrednio przypisać do działalności danego segmentu operacyjnego, nie są alokowane do aktywów segmentów operacyjnych. Do najistotniejszych aktywów nie ujmowanych w ramach segmentów operacyjnych należą aktywa spółek usługowych, których działalność nie została przypisana do żadnego z segmentów oraz aktywa spółek, które nie prowadzą działalności operacyjnej.

Grupa Kapitałowa dzieli działalność na następujące segmenty operacyjne:

- Dania mięsne
  - kategorie: dania gotowe, zupy, pasztety, konserwy mięsne.
- Warzywa przetworzone
  - kategorie: mrożonki, warzywa konserwowe
- Mięso nieprzetworzone
  - kategorie: mięso w formie chłodzonej i mrożonej (półtusze, elementy)

Spółki działające w ramach poszczególnych segmentów

Biorąc po uwagę podstawowy przedmiot działalności do ww. segmentów można przypisać następujące spółki:

- Dania mięsne – PAMAPOL S.A. Rusiec
- Warzywa przetworzone – WZPOW Sp. z o.o. Kwidzyn
- Mięso nieprzetworzone – MITMAR Sp. z o.o. Głowno

Jednakże ze względu na możliwość realizacji konkretnych kontraktów, umów handlowych spółki realizują sprzedaż nie tylko produktów z przypisanego im segmentu, ale również z pozostałych segmentów.

Dlatego do poszczególnych segmentów przypisano przychody ze sprzedaży i wyniki operacyjne realizowane we wszystkich spółkach

Dokonano wyłączeń przychodów ze sprzedaży i marż realizowanych pomiędzy segmentami.

Uzgodnienie wyników segmentów operacyjnych z wynikiem z działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej, zaprezentowanym w skonsolidowanym rachunku zysków i strat, ujawnione zostało poniżej w tabeli.

Tabela nr 70

SEGMENTY OPERACYJNE – UZGODNIENIE WYNIKU OPERACYJNEGO

	Dania mięsne	Warzywa przetworzone	Mięso nieprzetworzone	Pozostałe towary	Pozostałe usługi	Ogółem
<i>za okres od 01.01 do 31.12.2014 roku</i>						
Przychody od klientów zewnętrznych	147 448	111 510	108 791	3 918	8 297	379 964
Przychody ze sprzedaży między segmentami	2 995	20 651	10 074	4 324	2 180	40 224
Przychody ogółem	150 443	132 161	118 865	8 242	10 477	420 188
Wynik operacyjny segmentu	-863	+4 903	+1 099	+389	-+1 694	+7 222
Wyłączenie wyniku z transakcji między segmentami	+669	+83	+17	-422	-650	-303
Wynik operacyjny segmentu po wyłączeniu transakcji wspólnych	- 194	+4 986	+1 116	-33	1 044	+6 919
<i>za okres od 01.01 do 31.12.2013 roku</i>						
Przychody od klientów zewnętrznych	152 546	167 974	122 916	7 663	6 793	457 892
Przychody ze sprzedaży między segmentami	1 381	44 944	1 911	11 343	10 565	70 144
Przychody ogółem	153 927	212 918	124 827	19 006	17 358	528 036
Wynik operacyjny segmentu	- 5 906	- 6 742	257	616	- 344	- 12 119
Wyłączenie wyniku z transakcji między segmentami	+966	+1 648	+185	- 345	- 1 345	+ 1 109
Wynik operacyjny segmentu po wyłączeniu transakcji wspólnych	- 4 940	- 5 094	442	271	- 1 689	- 11 010

W celu uzgodnienia wyniku operacyjnego Grupy Kapitałowej w ww. tabeli oprócz przychodów i wyników operacyjnych realizowanych w ramach wyodrębnionych segmentów ujęto przychody i wyniki operacyjne związane z działalnością usługową spółek oraz ze sprzedaż pozostałych towarów i materiałów poza Grupę Kapitałową.

Poniższa tabela prezentuje syntetyczne zestawienie przychodów i wyników operacyjnych czterech segmentów.

Tabela nr 71

SEGMENTY OPERACYJNE

	Dania mięsne	Warzywa przetworzone	Mięso nieprzetworzone	Ogółem
<i>Za okres od 01.01 do 31.12.2014</i>				
Przychody od klientów zewnętrznych	147 448	111 510	108 791	367 749
Wynik operacyjny segmentu	-194	+4 986	+1 116	+5 908
Aktywa segmentu				
<i>Za okres od 01.01 do 31.12.2013</i>				
Przychody od klientów zewnętrznych	152 546	167 974	122 916	443 436
Wynik operacyjny segmentu	- 4 940	- 5 094	+442	- 9 592
Aktywa segmentu	190 964	152 329	72 004	415 297

Tabela nr 72

UZGODNIENIE WYNIKÓW SEGMENTÓW OPERACYJNYCH Z WYNIKIEM JEDNOSTKI PRZED OPODATKOWANIEM

	od 01.01 do 31.12.2014	od 01.01 do 31.12.2013
Przychody segmentów		
Łączne przychody segmentów operacyjnych	420 188	528 036
Wyłączenie przychodów z transakcji pomiędzy segmentami	-40 224	- 70 144
Przychody ze sprzedaży	379 964	457 892
Wynik segmentów		
Wynik operacyjny segmentów	+7 222	- 12 119
Korekty		
Zysk ze sprzedaży jednostki zależnej	+274	- 6 466
Pozostałe koszty nie przypisane do segmentów	-56	
Odpis aktualizujący wartość firmy		- 175
Wyłączenie wyniku transakcji pomiędzy segmentami	-303	+ 1 109
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	7 137	- 17 651
Przychody finansowe	1 594	2 272
Koszty finansowe (-)	8 154	- 11 127
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	577	- 26 506

2. Segmenty geograficzne

Sprzedaż Grupy Kapitałowej została podzielona na trzy segmenty geograficzne:

- sprzedaż krajowa,
- sprzedaż wewnątrzunijna,
- sprzedaż eksportowa.

Do przychodu każdego z segmentów przyporządkowany jest koszt własny sprzedaży.

Tabela nr 73

SEGMENTY GEOGRAFICZNE

Wyszczególnienie	Segmenty			
	Polska	Unia Europejska	Kraje spoza Unii Europejskiej	Ogółem
Przychody ze sprzedaży	249 842	86 476	43 646	379 964
Koszty własne sprzedaży	192 725	72 488	31 172	296 385
Wynik segmentu	57 117	13 988	12 474	83 579
Nieprzypisane przychody				13 252
Nieprzypisane koszty				96 254
Zysk/ Strata brutto				577

Nie wyodrębniono aktywów i pasywów dotyczących segmentów geograficznych, gdyż nie jest możliwe przypisanie poszczególnych pozycji do przychodów w przedstawionym przekroju.

Aktywa i pasywa Grupy związane są z głównymi przychodami jakimi jest sprzedaż produktów z branży spożywczej.

3. Zatwierdzenie do publikacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone za rok zakończony 31 grudnia 2014, (wraz z danymi porównawczymi) zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 30 kwietnia 2015 roku.

Robert Jankowski - Prezes Zarządu
Krzysztof Półgrabia - Wiceprezes Zarządu
Jacek Białczak - Członek Zarządu
Igor Fortuna - Członek Zarządu

Rusiec, 30.04.2015 r.